

**Zwezi-Kərisə suywáŋú sagı tə,
Zwan
nə púpúní
Zwan sagı tə yuu wa sɔgɔ**

Lìù tə, ɔ nə púpúní sagı kv tə

Zwan yɪ Zwezi karbiɔ fugə bələ tə wa liù don. Mə ɔ mù karbiu təntə nə gùnì ɔ kə Zwezi con máŋá tə, ba nə wulə ba dé *Yuu-Tiu *nimaru wodiu tə. Zwan ba ɔ tətə yɪri boŋə mama. Ʋ boŋə ɔ tiàn <karbiu tə don tə ba wa liù tə, Zwezi yà nə swə tə>.

Zwan púpúní yìèn mancin, Zwezi nə fwa tia yuu wa, ndə ɔ duən tə nə. Ʋ púpúní tə duən də, tə nə tələ ba duən tə saga tə wa. Yá ɔ dàŋ ken kajaŋa zənzən, ɔ gwin Zwezi sùràn tə də ɔ tutɔnan tə dèŋ ɔ bɪrɪ. Matie də Marəkə də Likə nə dí yáá ba púpúní ba suywáŋá tə. Kv kwa nə nə, kv wàá kv pɪn Zwan púpúní ɔ suywáŋú tə Azi nagwanaa wa Efezə nə.

Lìà tə nə, Zwan nə púpúní

Zwan yəé də, ɔ lià tə nə, ɔ nə púpúní, ba yəé Zwezi sùràn tə də ɔ tutɔnan tə, tə nə wulə suywáŋú saga batwa tə wa. Ʋ dàŋ pià ɔ sùrí yìèn duən tə nə, ɔ pa ba.

Sagı tə wa sɔgɔ

Zwan sagı tə ba nyɪn ndə Matie də Marəkə də Likə saga tə nə. Zwan pià, sə liù tə, ɔ nə kàrì ɔ sagı tə, sə ɔ lwarɪ də, Zwezi yɪ liù tə, Yɪ nə

tɔn. Yɪ nii *sùsùná dí yáá ba swìn v yoo, də v yɪ Yɪ-Biu. Zwan púpúní v sagɪ tə suyun bələ yuu wa, tə mù nə yɪ, sə lià kə ba waa Zwezi-*Kərisə nə, də mu tə, ku nə ba zwèe Yɪ con.

Zwezi-Kərisə yɪ Yɪ sɔgv
(1 Zwan 1.1-3; 5.20)

¹ Yɪ sɔgv tə yà nə wulə, də lɔv tə wà fwa. Sɔgv tə wulə də Yɪ. Yá ku mù sɔgv tə yà nə yɪ Yɪ. ² Də lɔv tə wà fwa, ku mù yà nə wulə də Yɪ. ³ Yɪ twá də ku mù sɔgv tə, v ma fwa won mama. Won mama təló, ku nə tà ku mù sɔgv təntə, nə Yɪ ma fwa ku. ⁴ Mə ku mù sɔgv təntə nə pɪn mu ləzoni nə. Yá ku mù nə pɪn poni ləzoni nə. ⁵ Poni yáá pɪpɪlɪ yikunu wa. Yá yikunu tə wà poni yáá nə cì.

⁶ Yɪ nə tɔn bɛɛ don, v yɪɪ nə yɪ Zwan*. ⁷ U mù nə yəə poni tə. U dàń twi, sə v bɪɪ poni nə yɪ nəv, sə lià tə mama twá v nii sùràn tə nə, ba kə ba waa liù tə nə, v nə yɪ poni. ⁸ Zwan tətə yà nə tà poni tə. U yɪ v twi, sə v bɪɪ poni nə yɪ nəv. ⁹ Sɔgv təntə nə yɪ cígá cígá poni. Ku mù nə twi lɔv wa, ku pɪɪv ləzoni mama. ¹⁰ Ku mù Yɪ sɔgv təntə yà nə wulə lɔv tə wa. Yɪ twá sɔgv tə nə, v ma fwa lɔv. Yá lià tə lɔv nə tɪ ba ga wà ku lwarɪ. ¹¹ Ku sɔgv təntə twi ku dwíí tián con, ba lɔv nii wa, yá ba ga wà ku sèe. ¹² Lià tə mama, ba nə sèe ku, yá ba kə ba waa ku nə, ku pɪn cwəŋə ba mù lià təntə nə, sə ba jì Yɪ bia. ¹³ Ba nə ya Yɪ bia, ku tà ku twá də ləzoni lɔɪɪ,

* **1:6** 1.6 Ku mù Zwan təntə nə yɪ *Zwan-Batisə, v nə li lià níá wa, ku twá də Yɪ yɪɪ.

nə à yèé ləzwənə fira nə. Kɔ yɪ kɔ twá də Yɪ fira, ba ma yɪ ɔ bɪa.

¹⁴ Kɔ m̀ Yɪ sɔgɔ tɛntɛ jɪgə ləzwənə. Liù tɛntɛ yɪn nə tɛtɛŋi wá. Nə nɪ ɔ dun tɛ. Dun tɛntɛ yɪ ɔ nyɪna Yɪ nə pɪn wá. Kɔ yɪ bidɔa kɛlɛn tɛ dun nə. Ʋ súé də pubwanɔ də cígá. ¹⁵ Zwan swɪn ɔ yoo, ɔ bɪrɪ ɔ bubwi, ɔ wú: «Mə ɔ m̀ yoo nə à swɪn də, liù don wulə à kwa ɔ bɪàn. Ʋ m̀ nə dwə nə. Ʋ yà dí yáá ɔ wulə, də à tɛ tɛlɛ. ¹⁶ Nə mama nɪ nə tori ɔ jɪjə tɛ wa. Nə nɪ tɛ pubwanɔ nəfarɔ tɛ wa. Nə nɪ tɛ, tɛ pú duən kwa, wuuu. ¹⁷ Yɪ twá də *Moyizə, ɔ ma pa nəba ɔ *nii tɛ. Yá ɔ kúv̀ twá də Zwezi-*Kərisə, ɔ ma fwa ɔ pubwanɔ tɛ nə yura, ɔ ga pa nəba ɔ cígá tɛ. ¹⁸ Liù tɛ wà Yɪ nɪ mama. Bidɔa kɛlɛn tɛ nə pɪn, ba lwarɪ Yɪ. Ʋ m̀ də Yɪ nə yɪ nɛdɔ, ɔ ga wulə ɔ nyɪna Yɪ sɛpuni nə».

Kɔ tɛ, Zwan-Batisə nə swɪn ɔ bɪrɪ

(Matíə 3.1-12; Marəkə 1.1-18; Likə 3.15-18; Zwan 5.33-36)

¹⁹ *Zwifə-ba yun tɪán nə zɪgɪ *Zwerizalemə nə, ba tɔn Yɪ *jɔŋwana tɛ, də *Levi dwíí tɛ wa lià duən Zwan con. Ba dǎn vɛli ba yí wá, ba bwe wá, ba wú: «N m̀ nə yɪ wàà?» Nèñ, kɔ tɛ, Zwan nə swɪn ɔ bɪrɪ, kɔ mǎŋá tɛ wa. ²⁰ Zwan swɪn kɔ cígá tɛ, ɔ bɪrɪ ba, ɔ wú: «À m̀ nə tà *Kərisə!»

²¹ Ba tɛ ma bwe wá, ba wú: «N m̀ dǎn nə yɪ wàà? N yɪ Yɪ nii *s̀s̀s̀ǹǹ Eli naaa?» Ʋ ma le ba, ɔ wú: «À m̀ nə tà Eli!» Ba tɛ ma bwe wá, ba wú: «N yɪ Yɪ nii s̀s̀s̀ǹǹ tɛ naaa?» Ʋ ma kúv̀ le, ɔ wú: «À m̀ nə tà Yɪ nii s̀s̀s̀ǹǹ tɛ!» ²² Ba dǎn ma swɪn ɔ con, ba wú: «N m̀ dǎn nə yɪ wàà?»

Nə pìà kori, sə nə ja pìi nə va nə pa lià tə nə, ba nə tun nəba. Bèèèe nə n tətə buŋa də, n yɪ?»

²³ Zwan-Batisə ma le, ʋ wú: «À yɪ bæe tə, Yɪ nii sùsùnù *Ezayi nə swìn ʋ yoo də, ʋ bubwi kasɔɔ lanworu wa, ʋ wú:

«Á kwian *Yuu-Tiu cwəŋə tə, á pa ka ya mənə mənə».

²⁴ Lià tə, ba yà nə tun Zwan-Batisə con, ba duən yà yɪ *Farizian-ba. ²⁵ Ba ma bwe wá, ba wú: «N mù nə nə tà Kərisə, n ma kúð tà Eli, n ma kúð tà Yɪ nii sùsùnù tə, bèèèe nə pɪn, n dàŋ ma li lià níá wa, kv twá də Yɪ yɪɪ?» ²⁶ Zwan-Batisə ma le ba, ʋ wú: «À mù yɪ à li lià tə níá wa. Yá á tətəŋi wa liù wulə lá, á nə yèrì wá. ²⁷ ʋ mù nə wá pú à kwa ʋ bà. À juun mùrì, sə à kùrì† ʋ nəe nafura tətə».

²⁸ Yoo kv tə mama yà yɪ Betani nə, nə kv tun, Zwurəden mɔnaa tə bibun tə don nə, Zwan yà nə li lià tə níá tə wa.

Zwezi yɪ Yɪ pabiə

²⁹ Kv tɪpɔɪ nə, Zwan-Batisə na Zwezi də, ʋ ma biàn ʋ con. ʋ ma swìn Zwezi yoo lià tə con, ʋ wú: «Á nəŋə, Yɪ *pabiə tə, ka nə li lià mama cɔna. ³⁰ Mə ʋ mù yoo nə à swìn də, ʋ yɪ bæe tə, ʋ nə wá pú à kwa ʋ bà. ʋ mù nə dwə nə. ʋ yà dí yáá ʋ wulə, də à tə tələ. ³¹ À mù yà yèrì wá. À mù yɪ à twi, sə à lə lià níá wa, kv twá də Yɪ yɪɪ. À twi, sə à pa *Yɪzərayelə lià lwarɪ wá».

† **1:27** 1.27 *Zwifə-ba con, ba yáá pa yonɔ, nə à yèé liù tə, ba nə ba wá dun pɪn, sɪn liù nəe, sə kv birɪ də, ba sèe wá ndə ba vee nə ba diè wa, nə à yèé, sə kv birɪ də, ʋ yɪ dun tíú.

32-33 Zwan kùò swìn yoo ku tə, ʋ bɪrɪ, ʋ wú: «Á mù yà yèrì wá. Yá Yɪ tun nə, sə à bà à lə lià níá wa. U tun nə, ʋ ga swìn də, à wá na Yɪ-*Siɲu tə, ku cúó liù yuu wa. Mə ku tíú nə li lià Yɪ-*Siɲu tə wa. À dān nɪ Yɪ-Siɲu tə, ku nan yɪ nə, ndə gunpwənə nə, ku cú ku jèó Zwezi yuu wa. ³⁴ Yá à nɪ ku, à swìn à bɪrɪ də, ʋ mù nə ya Yɪ-Biu tə».

Zwezi təntən karbɪa tə
(Matɪə 4.18-22)

³⁵ Ku tɪpɪrɪ nə, Zwan kùò pií ʋ bà lá, ʋ mù də ʋ karbɪa bələ. ³⁶ U nɪ Zwezi, də ʋ ma kèeń, ʋ ma swìn ʋ yoo, ʋ wú: «Á nəŋə, Yɪ *pabie tə nə!» ³⁷ Zwan karbɪa bələ tə nɪ ku sugu təntə. Ba dān púé Zwezi kwa. ³⁸ Zwezi vəvəri ʋ ywàń, də ku yɪ ʋ mù kwa nə ba púé. U ma bwe ba, ʋ wú: «Bèeèe nə á pìà?» Ba ma le wá, ba wú: «Rabi, (ku dèń nə yɪ karnɪna), n yɪ n zɪrɪ yèn nə?» ³⁹ Zwezi ma le ba, ʋ wú: «Á biàn, yá á wá na!» Ba dān vèli, ba na bwálí tə, Zwezi yà nə wulə. Ba də wá yɪn duən nə ku dɪn tə nə. Ku yà yɪ ndə dədəni nii lugu banɪa nə.

⁴⁰ Karbɪa bələ tə, ba nə nɪ Zwan sùràn tə, ba ga pií ba twá Zwezi nə tə, liù don yɪrɪ nə yɪ Andəre. U yɪ Simon Piyerə nyánú.

⁴¹ Andəre dān dí yáá, ʋ va ʋ yí ʋ tətə zɪnɪ Simon, ʋ swìn ʋ con, ʋ wú: «Nə mù nɪ liù tə, ʋ nə yɪ Mesi tə». Mesi dèń yɪ *Kərisə. ⁴² Andəre dān ma ja Simon, ʋ va Zwezi con. Zwezi ma ywàń Simon, ʋ ga swìn, ʋ wú: «N mù nə yɪ Zwɪnasə biú Simon. Ba wá bon mú Sefasə, ku mù dèń nə yɪ <kapan>.»

Zwezi bon Filipə də Natanayelə, sə ba twá v nə

⁴³ Ku tɪpɔɾɪ nə, Zwezi yà pìà, sə v va Galile nagwanaa wa. U dàń ma va v jóri Filipə. Zwezi swìn Filipə con, v wú: «Twá à nə!» ⁴⁴ Filipə yà yɪ Betəsayɪda tíú. Andəre də Piyerə də nan ku mù tɪv tɛntə.

⁴⁵ Filipə də vəli v jóri Natanayelə. U ma swìn Natanayelə con, v wú: «Nə nɪ Zwezi. U yɪ *Nazarətə tíú, v ga yɪ Zwɔzefə biú. Mə v yoo nə swìn Yɪ *nii sagɪ tə wa, v nə pɪn *Moyizə nə, də Yɪ nii *sùsùnà saga tə wa». ⁴⁶ Natanayelə ma swìn Filipə con, v wú: «Wozəju wàá Nazarətə nə ku naŋa naaa?» ⁴⁷ Filipə ma le wá, v wú: «Bàá, yá n wá na!» Zwezi na Natanayelə, də v ma biàn v con, v ma swìn v yoo, v wú: «Á nəŋə, liù tə, v nə yɪ *Yɪzərayelə liù cígá cígá. U ba lià gɪgɪɾɪ». ⁴⁸ Natanayelə ma bwe Zwezi, v wú: «N yèé nə yèn nə?» Zwezi ma le wá, v wú: «À nɪ mú, də n yà tə wulə kapɪɾv tə dèń, də Filipə tə wà mú bon». ⁴⁹ Natanayelə dàń ma pìi, v wú: «Rabi, n mù nə yɪ Yɪ-Biu tə! N mù nə ga yɪ Yɪzərayelə lià pìú!» ⁵⁰ Zwezi ma swìn v con, v wú: «À nə swìn də, à yà nɪ mú kapɪɾv tə dèń nə, tə dàń nə pɪn, n kə n waa à nə. N tə wá na yofaran, tə nə dwə tətə». ⁵¹ Zwezi ma swìn, v súrí lá, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Á wá na lanworu də ku súrí. Yá Yɪ *malɪkə dɪ də tə cwɪ *Ləzwənə-Biu‡ tə yuu con».

‡ **1:51** 1.51 Zwezi yɪ v tətə yoo nə v swìn.

2

Zwezi vəli fúru Kána nə

¹ Dian bələ kwa nə, ba vwə fúru Kána nə, Galile nagwanaa tə wa. Zwezi nuu də yın lá.

² Ba bon Zwezi də v karbıa tə də, ba nə wàá, sə ba bà, kv fúru tə wa. ³ Máná don wa, diven tə, ba nə nywın cànà tə wa, twi tə zwèe. Zwezi nuu tə dån swın v con, v wú: «Ba kúv ba diven jə». ⁴ Zwezi ma le v nuu tə, v wú: «Kan, bèèèe n pìà də nə? À tutunən máná tə wà yí!» ⁵ U nuu tə ma swın tutunbıa tə con, v wú: «Á fwa kv tə mama, v nə wá swın á con». ⁶ Sawurən bardv, ba nə fwa də kapana, yà zıga kv bwálı tə wa. Kv nədv mama ya zwı litərə sapwıtwa, nə à yèé bíı. *Zwifə-ba yà kəni níá tə wa, ba ma sun ba tìàn, ndə kv nə yı ba yofwamıvn, ba fwa nətv.

⁷ Zwezi ma swın ba con, v wú: «Á kənə níá á sú sawurən tə tə!» Tùtùnà tə ma kə níá ba sú tə nii. ⁸ Zwezi dån ma swın ba con, v wú: «Á dån kwaņa, á ja va á pa liù tə nə, v nə ywànjá wodirən tə yuu». Ba ma kwán tə, ba ja va, ba pa kv tíú nə. ⁹ Liù tə, v nə ywànjá wodirən tə yuu, jon níá təntə, tə nə jigə diven tə, v nyv mancın. U yà yèri diven təntə mù nə nan lá bwálı. Yá tütùnà tə, ba nə kwán níá tə mù yà yèé. Liù tə, v nə ywànjá wodirən tə yuu, dån ma bon kanbarı tə, ¹⁰ v swın v con, v wú: «Lià tə mama yàá dí yáá, ba pa diven tə, kv nə ywán zənzən. Yá máná tə wa, lià tə nə nyva ba sú, kv kwa nə, ba dån yàá pa ba diven tə, kv nə ba ywán zənzən. N mù yá diven tə, kv nə ywán, kv bà kv yı síún».

Yi diè ka tē. Yá à wá pií à lwà ka, dian batwa nii nē». ²⁰ Zwifē-ba yun tián ma swìn, ba wú: «Ba fwa bina sapwilē dē bardu, sē ba ma lwà Yi diè ka tē, ba pa, ka zwēe. Yá n mù dān wú, n wá lwà ka dian batwa nii nē?»

²¹ Zwezi yà nē swìn, dē Yi diè tē, ku yà yi v tētē yira tē yoo nē, v swìn. ²² Ku mù nē pin, v karbia tē lí ba tián, dē v yà swìn ku yoo tētē, v nē pií v bwin v nan tian wa, kwa nē. Yá ba dān pin cígá ku tē nē púpúní Yi sagi tē wa, dē sugu tē nē, Zwezi nē swìn.

Zwezi yèé ləzwənə pubvŋa mama

²³ *Pakē cànà tē máŋá wa, Zwezi yà wulē *Zwerizalemē nē. Lìà zənzən ken ba waa v nē, Yi dián mimuman tē yiri, ba nē ni dē, v fwa. ²⁴ Yá Zwezi bican yà wà sūn ba yuu wa. U yà yèé ku tē, ba mama nē yi. ²⁵ Zwezi yà tà liù tē, ba nē mē, sē ba swìn ku tē liù nē yi, ba biri wá. U tētē yèé ku tē, ku nē wulē ləzwənə bican wa.

3

Zwezi dē Nikodēmə viyə yoo

(Matīə 18.3; Zwan 1.12-13; 2 Korəntə tián 5.17)

¹ Βεε don yà wulē *Farizian-ba wa, v yi *Zwifē-ba piú, v yiri nē yi Nikodēmə. ² Dun don nē, v zàn v va Zwezi con titin nē, v swìn v con, v wú: «Karnyina, nē yèé dē, n yi liù tē, Yi nē tun, sē n kàrì nēba. Ku mù nē pin, n ma fwa Yi dián mimuman tē, liù mama nē wàrì v fwa, dē Yi nē tèlé dē ku tíu».

³ Zwezi ma le wá, v wú: «Cígá mama, à mù nè swìn ku n con: Liù nè wà v tiàn lɔri lɔrdɔn, v wàri Yɪ pàri tɛ wa liù v yanɪ». ⁴ Nikodemə ma swìn Zwezi con, v wú: «Nətə nè liù wá lɔri v tiàn lɔrdɔn, də v nə yɪ nəkwɪa? U kúv wáá v pɪi v zwɪ v nuu pùé wa, sə v lɔri wá, naaa?»

⁵ Zwezi ma le wá, v wú: «Cígá mama, à mù nè swìn ku n con: Də liù nè wà twá də níá, də Yɪ-**Siŋu* tɛ, v ma lɔri v tiàn, v wàri Yɪ pàri tɛ wa, v zwɪ. ⁶ Lià tɛ, ba nə yɪ bɛɛ də kan nè lɔri, ba yɪ ləzwənə dwíi nè tɪ ba. Yá lià tɛ, ba nə yɪ Yɪ-Siŋu tɛ nè lɔri, ba də yɪ Yɪ-Siŋu tɛ nè tɪ ba. ⁷ Dàn ká pa ku dɪ n yuu, də à nè swìn n con, à wú: Á mɛ, sə á lɔri á tiàn lɔrdɔn. ⁸ Vɔv yɪ ku fuli bwálí tɛ nè, ku nè swə. N yáá nən ku zəzugu, n ga yèri bwálí tɛ, ku nè naŋa, nə à yèé bwálí tɛ, ku nè vələ. Mə ku yɪ nətɔ də liù tɛ mama, Yɪ-Siŋu tɛ nè lɔri». ⁹ Nikodemə dən ma bwe Zwezi, v wú: «Nətə nè ku nətɔ tɛ wáá ku tɔŋa?»

¹⁰ Zwezi ma le wá, v wú: «N yɪ karnɪna, n yɪri nè nan **Yɪzərayələ* wa. N ga yèri yìèn tɛ tɛ? ¹¹ Cígá mama, à mù nè swìn ku n con: Nə yáá swìn ku tɛ, nə nə yèé. Nə ga swìn nè bɪri aba ku tɛ, nə nə nɪ. Yá á ba nə sɔgv jɔŋɔ. ¹² Á ba cígá pɪn à sùràn tɛ nè, də à nè swìn tɪa ka tɛ yuu yìèn tɛ yoo á con. Nətə nè á dən wá pa cígá à sùràn tɛ nè, də à nè wá swìn Yɪ sàñ yìèn tɛ yoo á con? ¹³ Liù mama tɛ wà Yɪ sàñ nè dɪ, də ku tà **Ləzwənə-Biu** tɛ, v nə nan Yɪ sàñ, v cú.

* **3:13** 3.13 Zwezi yɪ v tətə yoo nə v swìn.

14 *Moyizə fwa dən[†], ɔ kə yu nə dau yuu wa, ɔ zɪɣɪ lià tə mama yáá con. Mə nətu tətə nə ba mɛ, sə ba zìn Ləzwənə-Biu[‡] tə də ba kə yu nə lià mama yáá con. 15 Yá liù tə mama, ɔ dàń nə ken ɔ waa ɔ nə, ɔ wá na mu tə, ku nə ba zwèe Yu con. 16 Cígá, Yu sóní lià mama zənzən. Ku mù nə pɪn, ɔ pa ɔ bidva kələn tə, sə liù tə mama, ɔ nə ken ɔ waa ɔ nə, ɔ kúvè dàn ká jén mama. Yá ɔ wá na mu tə, ku nə ba zwèe Yu con. 17 Yu mù yà wà ɔ biú tə tun luɔ wa, sə ɔ b̀r̀r̀ lià b̀r̀rà. Yu tun wá, sə ɔ jon lià ba cuna tə wa. 18 Liù tə, ɔ nə keni ɔ waa ɔ nə wuuu, ba kúvè bá b̀r̀r̀ ku tíú b̀r̀rà. Yá liù tə, ɔ nə ba ɔ waa keni ɔ nə, ku tíú b̀r̀rà dí yáá ka b̀r̀r̀, ɔ nə ba ɔ waa keni Yu bidva kələn tə nə yɪrɪ. 19 Á nəŋə, nətu tə gurɪ b̀r̀rà tə nə wá twá, ku ma bà. Poni twi luɔ wa, yá ləzoni ga sóní yikunu, ba doni poni tə, ba nə tuŋa yolwana tə yɪrɪ. 20 Liù tə mama, ɔ nə tuŋa yolwana, ɔ culi poni, ɔ ga ba poni wa naŋa. Fən ja wá, də dɪn don ɔ tutɔnkɔkwɪnan tə nə wá nan poni tə nə yɪrɪ. 21 Yá liù tə, ɔ nə twá cígá cwəŋə, ɔ yáá bà poni wa, sə ɔ tutɔnɛɛ tə nan poni tə wa, sə lià mama na, də ɔ tutɔŋɪ mama twá Yu fira nə».

*Zwan-Batisə kúvè swìn Zwezi yoo
(Zwan 1.19-24)*

22 Ku mù təntə kwa nə, Zwezi karbɪa tə kwé wá, ba va Zwide nagwanaa wa. U mù də ba dàń yà wulə lá, ɔ ga li lià níá wa, ku twá də Yu yɪrɪ.

[†] 3:14 3.14 Ku dən tə yɪ ɔ fwa ku də cɪna. Də dən nə dɪŋɪ liù, ku tíú ga ywàń ku, ɔ kúvè bá tɪ. [‡] 3:14 3.14 Zwezi yɪ ba nə wá paa wá dagarɔ tə yuu wa, də ɔ nə wá pií ɔ va Yu con tə yoo nə, ɔ swìn nətu.

²³ Zwan§ də yà wulə Enon nə, ku nə bwələ də Salimə. Níá yà dáá ku bwálí tə wa. U dàń li là níá wa. Yá là dàń yà twi v con, sə v lə ba níá tə wa. ²⁴ Ku máńá tə wa, də ba tə wà Zwan ken bání diè wa.

²⁵ Zwan karbɪa tə, də *Zwifə-ba yuu tíú don, zìn tútùná ba pwərə wa. Ba tútùná tə yɪ nətɪ liù nə wá sɪn v tiàn də níá, ndə ba nə mɛ, sə ba fwa nətɪ, ba ma zilí Zwifə-ba yofwamɪɒn tə. ²⁶ Zwan karbɪa tə zàn ba va ba yí wá, ba swìn v con, ba wú: «Karnɪna, liù don yà yɪn də mú, Zwurəden mɒnaa tə kwa con. N swìn v yoo n bɪrɪ nəba. Nəń, v də wulə v li là níá wa, ku twá də Yɪ yɪrɪ. Yá là tə mama vələ v mù con». ²⁷ Zwan ma le, v wú: «Ləzwənə mama wàrɪ won v nɪ, də ku nə tà ku tə, Yɪ nə ken ku diàn v jɪn wa. ²⁸ Á tətə yəə, də à swìn à bɪrɪ də, à mù nə tà *Kərisə tə. À yɪ Yɪ nə tun nə, sə à ya Kərisə yáá, à bà. ²⁹ Ku yɪ ndə liù nə, v nə jə v kan, v nə pìà, sə v swe. Kanbarɪ nə tɪ v kan. Yá kanbarɪ tə dabɛɛ tə, v nə jəń v səpunɪ nə, v yáá cɔga kanbarɪ tə sɔɡv. U pùə ya poli kanbarɪ tə sòràn tə yɪrɪ. Mə à pupoli tə dáá zənzən nətɪ. ³⁰ Ku mù tə yɪrɪ, Zwezi dun mɛ, sə tə súrí, wuuu, sə à mù dun ga mun».

³¹ «Liù tə nə nan Yɪ, wulə là tə mama yuu wa. Liù tə, v nə yɪ tɪran nə fwa, v yɪ tia tə nə tɪ. Yá v yáá swìn ndə liù tə nə, v nə yɪ tia nyiən. Liù tə, v nan Yɪ *sàń, v wulə là tə mama yuu wa. ³² Liù tətə yáá swìn ku tə ba tə, v nə nɪ də v nə nì, v bɪrɪ. Yá liù mama ga ba v sɔɡv tə jɔŋə.

§ 3:23 3.23 Ku mù Zwan tətə nə yɪ *Zwan-Batisə.

³³ Liù tə, ɔ nə sɛɛ ɔ sɔɡɔ, kɔ tíú bɪrɪ də, Yɪ ya cíɡá. ³⁴ Liù tə, Yɪ nə tɔn, ɔ yàá swìn Yɪ sùràn tə. Yá Yɪ yàá pa wá ɔ mù Yɪ-*Sɪŋu tə zənzən. ³⁵ Nə nyɪna Yɪ swə ɔ biú tə. Yá ɔ ken won mama ɔ juɪn wa. ³⁶ Liù tə, ɔ nə keni ɔ waa Yɪ-Biu tə nə wuuu, ɔ jə mɪ tə, kɔ ba zwɛɛ Yɪ con. Yá liù tə, ɔ nə wà Yɪ-Biu tə nii zílí, ɔ bá na mɪ. Yá Yɪ lɪŋa tə zaŋa ɔ yuu wa, máŋá mama».

4

Samari tián kan don yoo

(Zwan 7.37-39; Tɔtvnan 8.25)

¹⁻³ *Farɪzɪan-ba nì də, Zwezi na karbɪa, ɔ doni Zwan. Ʋ ga li lià də níá wa, kɔ twá də Yɪ yɪrɪ, ɔ doni wá. Kɔ cíɡá yà tà Zwezi tətə nə li lià tə níá wa. Kɔ yà yɪ ɔ karbɪa tə. *Yuu-Tiu nə lwarɪ kɔ, ɔ dàŋ zàn ɔ nan Zwide nagwanaa tə wa, ɔ va Galile nagwanaa wa.

⁴ Yá Zwezi nə pià, sə ɔ va Galile nagwanaa tə wa, kɔ yà mɛ, sə ɔ twá Samari nagwanaa wa ɔ lɛ. ⁵ Ʋ dàŋ vɛli ɔ yí Samari nagwanaa tə tɪv don, ba nə boŋə <Sikarə>. Kɔ tɪv təntə yà bwɛlə də *Zwakɔbə kárá tə, ɔ nə pɪn ɔ biú Zwuzɛfə nə. ⁶ Zwakɔbə vɪlɪ yà wulə kárá təntə wa. Zwezi vɛli ɔ gwàrì. Ʋ dàŋ twi ɔ jèé vɪlɪ tə nii nə. Kɔ máŋá təntə yà yɪ ndə yɪcaɔ lugu fugə bɛlə nə.

⁷⁻⁸ Zwezi karbɪa tə mù yà vɛli tɪfarɔ tə wa, sə ba yè wodiu. Samari tián kan don twi, sə ɔ tan níá vɪlɪ tə wa. Zwezi ma swìn ɔ con, ɔ wú: «À lòrì níá, sə à nyu!» ⁹ Kan tə ma le wá, ɔ wú: «À mù yɪ Samari tián kan. Yá n mù ga yɪ *Zwifə. Bèèèè nə pɪn, n ma lòrì níá à con, sə n nyu?»

Zwifə-ba də Samari tìán yofwamınan yà tà nədu. Ku mù nə pın, ɔ swìn nətu.

¹⁰ Zwezi ma piı ɔ le kan tə, ɔ wú: «N yèrì won tə, ku nə yi Yu tarpıɔn tə. Yá n yèrì liù tə, ɔ nə lòrì, sə n pa wá níá, sə ɔ nyu. N yà nə yèé ku tíú, n mù yà nə wá lòrì níá ɔ con, sə n nyu. Yá ɔ wá pa mú níá, tə nə pın muı». ¹¹ Kan tə ma kúò swìn Zwezi con, ɔ wú: «Yuu-Tiu, n dàń nə ba won jə, ku nə wàá níá ku taŋa. Yá vılı tə də dèń ma lù. N dàń wá na níá təntə yèn, tə nə pın muı? ¹² Vılı ku tə, yi nə nıbeε Zwakəbə nə pın nəba. U tətə Zwakəbə, də ɔ bıa, də váná tə mama, nyba ku níá. N buŋa də, n mù nə dwə wá, naaa?»

¹³ Zwezi ma kúò le kan tə, ɔ wú: «Liù mama nə nyba vılı ku tə níá tə, nanyɔnı tə wá piı ku ja wá. ¹⁴ Yá liù nə nyba níá tə, à nə wá pa wá, nanyɔnı kúò ba piı ku ja ku tíú mama. Yá níá tə, à nə wá pa ku tíú nə, níá təntə wá jì nabuliyii ɔ waa, tə dəri wuuu, tə pın wá muı tə, ku nə ba zwèe Yuı con». ¹⁵ Kan tə ma kúò lòrì Zwezi, ɔ wú: «Yuu-Tiu, pa nə níá təntə, sə nanyɔnı kúò dàń ká piı ku ja nə. Sə à kúò dàń ká piı à bà, à tan níá yəbə».

¹⁶ Zwezi ma swìn kan tə con, ɔ wú: «Vəli, n bon n barı, sə á bà yəbə!» ¹⁷ Kan tə le Zwezi, ɔ wú: «À ba barı jə!» Zwezi ma kúò swìn kan tə con, ɔ wú: «N jə cígá, sə n swìn də, n ba barı jə. ¹⁸ N jun bara bonu. Yá n barı tə, n nə jə síún nə, ɔ də tà n barı. N swìn cígá à con!» ¹⁹ Kan tə dàń ma swìn Zwezi con, ɔ wú: «Yuu-Tiu, à na də, n yi Yuı nii *sùsùnù. ²⁰ Nə nıbara Samari tìán

yà pɪn dun Yɪ nə paan ka tə yuu wa. Yá á mù Zwifə-ba mù bɪrɪ də, bwálí tə, ba nə mɛ, sə ba pa dun Yɪ nə, yɪ kʊ wulə *Zwerizalemə wa».

²¹ Zwezi ma swìn ʋ con, ʋ wú: «Kan, pa cígá à sʊgʊ tə nə. Máná bìàn, kʊ máná təntə nə twi, là kúð ba va paan ka tə yuu wa, sə ba pa dun Yɪ nə. Kʊ ma ba ya Zwerizalemə wa, nə á wá pa dun nyɪna Yɪ nə. ²² Á mù Samari tìán, á yèrì liù tə, á nə pɪn dun wá. Nə mù Zwifə-ba, nə yèé liù tə, nə nə pɪn dun wá. Lwarɪ də, Yɪ nə twá Zwifə-ba, ʋ ma jɔŋə ləzoni ba cʊna wa. ²³ Máná bìàn. Yá kʊ máná tətə yí síún. Yá cígá cígá là tə, ba nə pɪn dun Yɪ nə tə, dàñ wá twá Yɪ-Sɪŋu tə də cígá nə, ba ma pa dun nyɪna Yɪ nə. Mə ba mù Yɪ jùnà təntə yiri nə, nyɪna Yɪ pìà. ²⁴ Yɪ yɪ Sɪŋu. Yá là tə, ba nə pɪn wá dun mɛ, sə ba pɪn wá dun, də Yɪ-Sɪŋu tə saŋʊ, də cígá mama».

²⁵ Kan tə ma swìn Zwezi con, ʋ wú: «À yèé də Mesi tə, ba nə boŋə *Kərisə, wá bà. ʋ nə twi, ʋ wá swìn tə mama yáá, ʋ bɪrɪ nəba». ²⁶ Zwezi ma swìn kan tə con, ʋ wú: «À mù nə yɪ kʊ liù təntə tətə! À mù, à nə swìn n con».

²⁷ Máná don wa, Zwezi karbɪa tə dàñ pìí ba bà. Kʊ dɪgá ba yuu də, kʊ tə nə pɪn Zwezi swìn də kan tə. Ba liù mama də wà Zwezi bwe, ʋ wú: «Bèèè nə n pìà kan tə con?» Nə à yèé: «Bèèè yoo nə n swìn kan tə con?» ²⁸ Kan tə dàñ yá ʋ kwàrá tə, ʋ ga va tɪfarʊ tə wa, ʋ swìn là tə con, ʋ wú: ²⁹ «Á bìàn, á nən bɛɛ, ʋ nə swìn won tə mama, à nə fwa. Dɪn don, kʊ wá ya Kərisə nə». ³⁰ Samari tìán dàñ nan ba tɪʋ tə wa, ba bà Zwezi con.

³¹ Ku twi ku yí máǵá don wa, Zwezi karbia tē yà wulə ba lòrì wá, ba wú: «Karnyɪna, yá, sē n dé wodiú!» ³² Zwezi ma swìn ba con, v wú: «À jē wodiú, à nē dé. Yá á ga yèrì ku wodiú tētē». ³³ U karbia tē dàń swìn duən con, ba wú: «Mē ku nē yɪ liù nē ja wodiú, v bà v pa wá, sē v dé, naaa?» ³⁴ Zwezi ma swìn ba con, v wú: «À wodiú nē yɪ, sē à fwa ku tē nē yɪ liù tē, v nē tun nē, tē fira. À mē, sē à tun v tutunan tē, à pa tē nii sú. ³⁵ Á tētē swìn dē, ku ga cànì banɪa, sē ba za wiən. À mù swìn ku á con, á zɪan á yíá á kē yɪ nē, á ga jén kárì tē nē pìrì nētɔ, tē pià zagv. ³⁶ Liù tē, v nē za tē, v dé yáá v na v ŋwírán. Yá v ga kēni wobɪa tē duən nē. Wobɪa tē, v nē kēni duən yɪ lià tē, Yɪ nē van ba, v jon, sē ba na mɪ, ku nē ba zwēe v con. Ku mù nē wá pa wodùrú tē, dē liù tē nē za mē wá yà pupwən wa. ³⁷ Ku mù yɪrɪ nē, yoo ku tē, ba nē swìn tē, yɪ cíǵá: «Liù yáá dù, v don ga za». ³⁸ À tun aba, à pa á va á za kárá wiən, á ga wà ka wa tun mama. Lià duən nē dí yáá ba tun ka wa. Á mù yɪ tori nē, á tì tótɔŋɪ tē nywarɪ wa».

³⁹ Kan tē birɪ dē, Zwezi swìn v con, won tē mama, v nē fwa. Ku mù nē pɪn, Samari tián zənzən nan tɪv tē wa, ba bà, ba kē ba waa Zwezi nē. ⁴⁰ Ba tē twi Zwezi con, ba lòrì wá, sē v ya dē ba. Yá Zwezi fwa dɪan bələ ba con. ⁴¹ Lià duən zənzən tē ken ba waa Zwezi nē, sùràn tē yɪrɪ, v mù Zwezi tētē nē swìn ba con. ⁴² Ba dàń ma swìn kan tē con, ba wú: «Ku kúv tà n sùràn tē nē pɪn, nē kē nē waa v nē. Nē tētē dàń nì v sùràn tē. Ku mù nē pɪn, nē yèé cíǵá mama dē, v jonə

lìà mama ba cɔna wa».

*Zwezi zwèe pìú don kwa liù biù yayigu
(Likə 7.1-10)*

⁴³ Zwezi fwa dɪan bələ ku bwálí təntə wa. Ku kwa nə, ɔ zàn ɔ le ɔ va Galile nagwanaa. ⁴⁴ Zwezi tətə nə swìn də, Yɪ nii *sòsònù ba zìlé nɪ ɔ tətə nyɪna tɪ ɔ wa. ⁴⁵ Yá Zwezi nə yí Galile, Galile tìán tə sèe, ba jon wá, ba də yà nə vèli *Zwerizalemə *Pakə cànà tə, ba ga na ku tə mama, ɔ nə tɔn ku cànà tə wa yɪ. ⁴⁶ Zwezi kùú pìí ɔ va Káná, ku nə wulə Galile nagwanaa tə wa. Mə ku mù tɪ təntə wa nə, ɔ lwàń níá tə, ɔ pa tə jì diven.

Pìú don kwa liù yà wulə Kaperənyimə nə, ɔ biù yà nə yì. ⁴⁷ U yà nì də, Zwezi nan Zwide nagwanaa tə wa, ɔ bà Galile. U dàń twi ɔ yí Zwezi yɪra, ɔ ga lòrì wá, ɔ wú: «À lòrì mú, sə n bà Kaperənyimə, n zwèe yayigu tə, ku nə pìà, ku gu à biù tə». ⁴⁸ Zwezi ma swìn ɔ con, ɔ wú: «Máńá mama, á nə wà Yɪ dɪàn mɪmɪnan də yomɪlan nɪ, á ba sèe, á kəni á waa à nə». ⁴⁹ Pìú kwa liù tə ma swìn Zwezi con, ɔ wú: «*Yuu-Tiu, bà à sàń, də à biù tə tə wà tɪ». ⁵⁰ Zwezi ma kùú pìí ɔ le wá, ɔ wú: «Vèli n sàń, n biù tə wulə ɔ mɪ nə!» Bɛ tə pɪn cígá Zwezi sugu tə nə. Yá ɔ dàń ga le, ɔ vɪrí. ⁵¹ Máńá tə, ɔ nə tə wulə cwəŋə wa, ɔ ma vèli ɔ sàń, də ɔ tɔtɔnbɪa nə ba twi, ba jérí wá cwəŋə tə wa, ba swìn ɔ con, ba wú: «N biù tə nɪ yazurə, ɔ wulə ɔ mɪ nə». ⁵² U ma bwe ba, sə ɔ jón máńá ka wa nə, ɔ nɪ yazurə. U tɔtɔnbɪa tə ma swìn ɔ con, ba wú: «Dɪan dɪn tə dədəni nii lugu nədu máńá wa nə, yalɪŋa tə duɔ wá». ⁵³ Biù tə nyɪna tə dàń lwarɪ də, ku ya

máná tē tētē wa, Zwezi nē swìn v con dē, v biù tē nī yazurē, v wulē v mī nē. Kū dān pīn v mē dē v diē lià mama kē ba waa Zwezi nē.

⁵⁴ Kū mē Yū diàn mīmīnū tētē, nē yī bēlē nī nyiān, Zwezi nē fwa, dē v nē nan Zwide v va Galile.

5

Zwezi pīn yazurē bēē don nē, v yà nē yī gwànú (Marəkə 2.28; Zwan 7.19-24; 9.1-17)

¹ Kū kwa nē, *Zwifē-ba dí cànà don. Zwezi dān ma zàn v va *Zwerizalemē. ² Zwerizalemē wa, cārú yà wulē mīmī don nī nē, ba nē boḡē kū mīmī tētē <pabī mīmī>. *Ebērē-ba sūgv wa, ba yà jē cārú tētē, ba boḡē <Betesēda>. Cārú tētē yà jē napakulan bonu. ³ Yayīḡa kapūv, dē lilirēn, dē gwanan, dē kwanan yà nē tégé napakulan tētē wa. [Ba yà tégé lá, ba dānī dē, cārú tē níá tē dwanī. ⁴ Máná don wa, *malīka yàá cú, ka dwanī níá tē. Liù tē, v nē dí yáá, v zv níá tē wa, dē tē nē dwan tē zwēē, kū tíú yáá na yazurē. Dē v yayīgv tē nē swē, kū ya nētv mama.]

⁵ Bēē don dē yà tégé lá dē v yayīgv, kū nē jē bīna fitwa dē nana. ⁶ Zwezi yà dí yáá v yèé dē, kū bēē tētē nē yī kū dānī. Zwezi nē nī bēē tē v tégé, v bwe wá, v wú: «N pìà, sē n na yazurē, naaa?» ⁷ Yayīḡv tē ma le wá, v wú: «*Yuu-Tiu, à ba liù jē, sē v ja nē v kē níá tē wa, máná tē wa, tē nē dwanī. Tē nē wulē tē dwanī, à nē pìà, sē à yí lá nē, dē liù don dí yáá, v zv, dē à tē wà yí».

⁸ Zwezi ma swìn v con, v wú: «Zàn yī nē, n tì

n sara tə, n vìí!» ⁹ Naa nədu, də bæe tə yayıgu tə zwèe, v zàn, v tì v sara tə, v vìrí. Kù mù yoo təntə yí, kù tun *Zwifə-ba *sió dún nə.

¹⁰ Kù mù nə pún, Zwifə-ba yun tián tə dǎn ma swìn bæe tə, v nə nı yazurə tə con, ba wú: «Zèn dún tə yí sió dún. Kù culə, sə n zın n sara tə!» ¹¹ Bæe tə ma pìí v le ba, v wú: «Liù tə, v nə zwèe à yayıgu tə, swìn à con, də à zàn, à tì à sara tə, à ga vìí». ¹² Zwifə-ba yun tián tə dǎn ma bwe wá, ba wú: «Wàà nə yí kù liù təntə, v nə swìn n con də, n zàn, n tì n sara tə, n ga vìí?» ¹³ Yá bæe tə, v yayıgu tə nə zwèe tə, də yà yèrì kù liù tə, v nə zwèe kù. Zwezi yà le v vìí laluv tə yırı, ba yà nə wulə kù bwálí tə wa. ¹⁴ Kù kwa nə, Zwezi pìí v na bæe təntə Zwifə-ba Yı *diè tə wa, v ma swìn v con, v wú: «Cugv zəni, síún nə n nı yazurə, n kúù dǎn ká pìí n tun cuna, sə yoo don, kù nə dwə kù tə, kúù dǎn ká pìí, kù yí mú». ¹⁵ Bæe tə dǎn vəli, v swìn Zwifə-ba yun tián tə con də, kù ya Zwezi nə zwèe v yayıgu tə. ¹⁶ Kù mù yırı nə, Zwifə-ba yun tián dǎn zàn, ba zıga Zwezi nə, kù nə yí ba sió dún tə nə, v fwa kù yoo təntə yırı.

(Zwan 10.30-38; 2 Korəntə tián 5.10)

¹⁷ Zwezi ma le ba, v wú: «À nyına Yı yí v tunja wuuu, də síún mama, à də yí à tunja». ¹⁸ Zwezi sugv təntə kúù sírí lá, kù pa Zwifə-ba yun tián tə dǎn kwen, ba pià cwəŋə, sə ba gu wá. Kù tà v nə cùgù ba sió dún tə cıci nə pún, ba pià, ba gu wá. Kù yí v nə kúù swìn də, Yı nə ya v nyılura tə yırı. Kù nətv pià kù bıri də, v jə v tián, v ma man də Yı.

19 Zwezi dàń pìi v swìn Zwifə-ba yun tiàn tə con, v wú: «Cígá mama, à mù nè swìn ku á con: Yü-Biu tə wàri won mama v fwa v tiàn nè. Ku tə, Yü-Biu tə nè na, də v nyina Yü fwa, v də yáá fwa ku. 20 Yü swə v biú tə. Yá v dàń yáá biri wá ku tə mama, v mù Yü tətə nè fwa. U wá biri tutunan, tə nè dwə tə tə, v biú tə nè, sə ku ma gwári aba. 21 Ku yi cígá, à nyina Yü yáá bwin tıga, v pa ba mü. Ku mù nè pın, Yü-Biu tə də pın mü là tə nè, v nè pià. 22 Ku tə súrı lá, à nyina Yü ba liú mama bürà bürı. U yá bürà tə mama v biú tə jın wa. 23 U fwa ku nətı, sə là tə mama pa dun v biú tə nè, ndə ba nè pın dun nyina Yü nè. Nyina Yü nè tun biú tə. Liú tə, v nè ba dun biú tə nè pın, ku tíú ba dun pın nyina tə də nè. 24 Cígá mama, à mù nè swìn ku á con: Liú tə, v nè cıga à sùràn tə, v ga kəni v waa liú tə nè, v nè tun nè wuuu, ku tíú jə mü tə, ku nè ba zwèe Yü con. Yá Yü bürà tə, ku ba dé wá. U yi v twá də tıan, v ma na mü Yü con. 25 Cígá mama, à mù nè swìn ku á con: Máná biàn, yá ku máná təntə yı síún tətə. Tıga tə də wá ni Yü-Biu tə kori. Yá ba tə, ba nè ni v kori tə, ba ga sèe v kori tə, ba wá na mü tə, ku nè ba zwèe Yü con. 26 Ndə nətı nyina Yü nè jə mü v tətə jıàn wa, mə nətı nè v pın v biú tə də jə mü v jıàn wa. 27 Yü ken diàn v biú tə jın wa, sə v bürı là bürà, v nè ya *Ləzwənə-Biu* tə yırı. 28 Máná don biàn, á dàná ká pa yıèn tə tə di á yuu. Ku máná tə wa, là tə mama, ba nè wulə ləbərə wa, wá ni Ləzwənə-Biu tə kori. 29 Liú tə nè tun zəni

* 5:27 5.27 Zwezi yi v tətə yoo nè v swìn.

wá bwin ba nan, ba ya mu wa, ku nə ba zwèe Yu con. Ba tə də, ba nə tun lwanı, wá bwin ba nan, sə Yu bürı ba bürà».

Won tə nə bırı də, Zwezi jə diàn

³⁰ Ku kwa nə, Zwezi kúù swın, v wú: «À mù wàrì won mama à fwa à tiàn nə, də ku nə tà ku tə, Yu nə bırı nə, sə à bürı ku bürà. Yá à bürà tə də ga yi cígá cíı. À pià, sə à fwa liù tə, v nə tun nə tə fıra. À ba pià, sə à fwa à tətə fıra.

³¹ Də à tətə nə swın à tiàn yoo, ku sugv tə bá lá nə dé. ³² Ku yi liù don nə swın à yoo v bırı. À ga yèé də, ku tə, v nə swın à yuu wa, yi cígá.

³³ À tun lià Zwan† con, v də swın cígá tə, v bırı.

³⁴ À mù tà ləzwənə nə me, sə ba swın à yoo. À swın yoo ku tə, sə ku jon aba á cuna wa. ³⁵ Zwan yi ndə cànú nə, ku poni nə pìrì aba. Ku mù nə pın, á sèe, á poli á pùé də wá, máŋá mancın wa.

³⁶ Ku tə Zwan nə swın à yuu wa, yoo wulə ku nə dwə ku. À nyına Yu pın nə tütönan, sə à tun. Tə tütönan tə, à nə tıŋa nə bırı də, ku ya nyına Yu nə tun nə. ³⁷ Nyına Yu tə, v nə tun nə, yèé ku tə, à nə yi. Á tə wà v kori ni, mama. Á ga tə wà v yáá ni á yii wa. ³⁸ Liù tə, Yu nə tun, á wà á waa ken ku tíú nə. Ku mù nə pın, á ba v sugv tə sèe. ³⁹ Á kàrì ku tə nə púpúnı Yu sagı tə wa, á ma pià mu tə, ku nə ba zwèe Yu con. Ku Yu sagı təntə nə bırı ku tə, à nə yi. ⁴⁰ Yá á ba pià, sə á bà à con, sə á na mu tə, ku nə ba zwèe Yu con.

† **5:33** 5.33 Ku mù Zwan təntə nə yi *Zwan-Batisə, v nə li lià níá wa, ku twá də Yu yırı.

41 À mù ba pìà, sə ləzoni nə pa dun nə. 42 À yèé aba də, á ba Yı sonu tə jə. 43 À mù twi lɔɔ wa à nyina Yı yuu yırı, yá á wà nə sèe. Yá liù don nə twi lɔɔ wa ɔ tətə yuu yırı, á wá sèe kɔ tíú. 44 Á dun yı á tətə nə pın duən nə, á ga kúv ba dun tə, Yı cıɔ nə wá pa aba, pìà. Kɔ mù nə pın, á kúv ba á waa kəni Yı nə. 45 Á dənà ká bún də, à mù nə wá kə talı á yuu wa, à nyina Yı yáá con. Á ja yala *Moyizə nə. U mù Moyizə nə wá kə talı á yuu wa. 46 Kɔ yı à mù yoo Moyizə púpúnı. Á yà nə kəni á waa Moyizə nə, á yà wá kə á waa à də nə wuu. 47 Á wá cígá pın kɔ tə, Moyizə nə púpúnı tə nə. Kɔ mù nə pın, á bá cígá à də sɔɔv tə nə pın».

6

*Zwezi pùlì dipen ɔ pa bara m̀r̀v̀ bonu nə
(Matıə 14.13-21; Marəkə 6.30-44; Likə 9.10-17)*

1 Kɔ kwa nə, Zwezi zàn, ɔ va Galile m̀naa tə v̀n tə don nə. M̀naa təntə yırı don yà nə yı <Tiberiyadə m̀naa>. 2 Lalɔv tə nı Yı dıàn mımınan tə, Zwezi nə fwa. U yáá zwèe yayıŋa tə yayıran. Kɔ mù nə pın, lià zənzən yá púé ɔ kwa. 3 Zwezi də ɔ karbıa tə dıgà, ba jèé paan yuu wa.

4 Kɔ májá tə wa, də *Zwifə-ba cànà tə, ba nə boŋə <*Pakə> tə bwələ. 5 Zwezi zın ɔ yáá, sə ɔ ywán, də nəń lalɔv nə, kɔ biàn ɔ con. U ma swın Filipə con, ɔ wú: «Nə wá na dipen yèn, nə yè, nə pa lià ba tə me dé?» 6 Zwezi nə swın kɔ nətɔ Filipə con, kɔ ga yı, sə ɔ ma ja Filipə dən

16 Kù dødøni nii nø, Zwezi karbia tø vøli, ba nan munaa tø nø. 17 Ba zua níá yuu bori wa, sè ba ben, ba va Kaperønayimø. Kù tiv tø wulø munaa tø kwa. Tia yà bøbøri ka zwèe, dø Zwezi tø wà ba con vøli, v yí. 18 Vuv dàñ nyí kù zàn, kù fuli dø diàn. Muv tø níá dàñ ga zaŋa yu nø. 19 Zwezi karbia tø ye níá tø, kù yí ndø kilometərə bonu, nø à yèé bardu. Kù máŋá tø wa, ba dàñ ni Zwezi, dø v vøli níá tø yuu wa, v ma biàn ba níá yuu bori tø con. Føn dàñ yà zua ba. 20 Zwezi swìn ba con, v wú: «Kù ya à mù nø, á dàná ká pa føn ja aba!» 21 Ba yà pìà ba ti wá, ba kø níá yuu bori tø wa. Kù máŋá tø wa, dø níá yuu bori tø dwen bøbøru tø yira, bwálí tø nø, ba yà nø vøli tø.

Zwezi yi wodiu, kù nø pìn mi

(1 Zwan 5.10-13; 1 Korentø tián 10.3-4)

22 Kù tipøri nø, laluv, kù yà nø wulø bøbøru tø don tø nø, lwarì dø níá yuu bori nødu nø wulø lá. Ba lwarì dø, Zwezi wà v karbia tø níá yuu bori tø wa zwì, kù yì ba cici nø við. 23 Níá yuu bwørø duèn nan Tiberiyadø, tø bà tø yí bwálí tø nø, ba nø dí dipen tø, Yuu-Tiu Zwezi nø kèn Yu lèèèe. 24 Laluv tø lwarì dø, Zwezi dø v karbia tø tølé lá, ba dàñ zua níá yuu bwørø tøntø wa, ba vøli Kaperønayimø, sè ba pìà Zwezi.

25 Laluv tø vøli, kù na Zwezi munaa tø bøbøru tø don nø. Ba ma bwe wá, ba wú: «Karnyina dødwø nø n twi yøbø?» 26 Zwezi le ba, v wú: «Cígá mama, à mù nø swìn kù á con: Kù tà á nø ni Yu diàn mimuman tø, nø pìn á twá lá á pìà nø. Kù ya dipen tø, á nø dí á sú, tø nø pìn, á twá lá

á pià nè. ²⁷ Á dàná ká tún wodiú cɪcɪ yɪrɪ, kɪ nè wáá kɪ cùgà. Á tɔŋa wodiú tɔ yɪrɪ, kɪ nè wulə wuuu, kɪ ga pɪn mu tɔ, kɪ nè ba zwèè Yɪ con. *Ləzwənə-Biú‡ tɔ nè wá pa aba kɪ wodiú tɔntə.

À nyɪna Yɪ pɪn ɔ nii tɔ nè, sɔ à tɔn à pa wá».

²⁸ Ba ma bwe Zwezi, ba wú: «Bèèèè nè nè mɛ, sɔ nè fwa, sɔ nè ma tɔn tɔtɔnan tɔ, Yɪ nè swə?»

²⁹ Zwezi le ba, ɔ wú: «Won tɔ, kɪ nè ya Yɪ tɔtɔŋɪ tɔ, ɔ nè swə, kɪ mù nè yɪ, sɔ á kə á waa liù tɔ nè, ɔ mù Yɪ nè tɔn».

³⁰ Ba dàń swɪn ɔ con, ba wú: «Bèèèè Yɪ diàn mɪmɪnan nè, n wá fwa, n birɪ nèba, sɔ kɪ pa, nè kə nè waa n nè? Bèèèè tɔtɔŋɪ nè n wá tɔn?» ³¹ Kɪ máŋá ba yigə, nè nɪbara-ba tɔ yɪn kasɔɔ lanworu tɔ wa. Kɪ bwálí tɔntə wa, ba dí wodiú, ba nè boŋə <manə§>. Kɪ tɔn, ndə kɪ nè púpúní Yɪ sagɪ tɔ wa, kɪ wú:

<Yɪ pɪn, wodiú nan Yɪ sàń nè, kɪ bà, kɪ pa ba, ba dɛ>»

³² Zwezi ma le ba, ɔ wú: «Cígá mama, à mù nè swɪn kɪ á con: Kɪ tà *Moyizə nè pɪn aba dipɛn tɔ, kɪ nè nan Yɪ sàń tɔ. Kɪ ya à nyɪna Yɪ nè pɪn aba cígá cígá dipɛn tɔ, kɪ nè nan Yɪ sàń kɪ bà. ³³ Dipɛn tɔ, Yɪ nè pɪn, kɪ mù nè yɪ liù tɔ, ɔ nè nan Yɪ sàń ɔ cú. Ʋ mù nè pɪn mu ləzoni nè».

³⁴ Lià dàń swɪn Zwezi con, ba wú: «*Yuu-Tiu, pa nèba wodiú tɔntə diɪn mama!» ³⁵ Zwezi dàń ma swɪn ɔ birɪ ba, ɔ wú: «À mù nè yɪ wodiú tɔ, kɪ nè pɪn mu, kɪ nè ba zwèè Yɪ con. Liù tɔ, ɔ nè twi à con, niən kúð bá ja kɪ tíú míámíán. Liù

‡ 6:27 6.27 Zwezi yɪ ɔ tɔtɔ yoo nè ɔ swɪn. § 6:31 6.31 Manə yɪ wodiú tɔ, Yɪ nè pɪn Yɪzərayelə lià tɔ nè, kasɔɔ lanworu tɔ wa.

tə, v də nə ken v waa à nə, nanyɔnu kúú bá ja ku tíú míámíán. ³⁶ À dàń swìn ku á con, á nɪ nə də, yá á tə ba á waa kəni à nə. ³⁷ Lià tə mama, à nyɪna Yɪ nə pɪn nə, wá bà à con. Yá liù tə, v nə twi à con, à bá vərə ku tíú à dugv, abada. ³⁸ Ku tà à nan Yɪ à cú, sə à tun à tətə fira. Ku yɪ, sə à tun liù tə, v nə tun nə, fira. ³⁹ Á dàń nəṅə, ku tə nə yɪ liù tə, v nə tun nə tə, fira. U ba pià, sə lià tə mama, v nə pɪn nə, tə ladva tətə jén. Ku ya v pià, sə à bwin ba mama, à zìn tɪan wa, à kə mu tə wa, ku nə ba zwèe v con, lɔv zaŋv máŋá nə. ⁴⁰ À nyɪna Yɪ fira nə ya ku tə nətən. U pià, sə liù tə mama, v nə nɪ Yɪ-Biu tə, v ga kə v waa v nə, sə ku tíú na mu tə, ku nə ba zwèe v con. Yá à wá bwin wá, à zìn tɪan wa, à kə mu tə wa, ku nə ba zwèe Yɪ con, lɔv zaŋv máŋá nə».

⁴¹ *Zwifə-ba yun tián ŋɔŋwɪn Zwezi yoo duən con, də v nə swìn, v wú: «Á mù yɪ wodiu, ku nan Yɪ sàń ku cú». ⁴² Ba dàń swìn, ba wú: «Ku tà Zwezi, v nə yɪ Zwɔzefə biú tə, naaa? Nə yèé v nuu də v nyɪna. Bèèèe nə pɪn, v ma kúú píí v swìn də, v yɪ v nan Yɪ sàń, v bà?»

⁴³ Zwezi ma le ba, v wú: «Á dàná ká ŋɔŋwɪn duən con! ⁴⁴ Liù mama wərə à con v twi, də à nyɪna Yɪ tə, v nə tun nə tə, nə wà ku tíú van, v pa nə, sə à bwin wá à zìn tɪan wa, lɔv zaŋv máŋá nə. ⁴⁵ Ku púpúní Yɪ nii *sùsùnù saga tə wa, ku wú:

<Yɪ nə wá kàrì ba mama>.

Liù tə mama, v nə cɔgɔ à nyɪna Yɪ sugv tə, v ga sèe v kàrà tə, v wá bà à con. ⁴⁶ Ku nətv ba pià ku bɪrɪ də, liù don nɪ à nyɪna Yɪ. Ku yɪ liù tə, v

nə nan Yɪ con, ʋ m̀ nə nɪ à nyɪna Yɪ. ⁴⁷ Cígá mama, à m̀ nə swìn ku á con: Liù tə, ʋ nə ken ʋ waa à m̀ nə, ʋ jə mɪ tə, ku nə ba zwèe Yɪ con. ⁴⁸ À m̀ nə yɪ wodiù tə, ku nə pɪn mɪ læzwənə nə. ⁴⁹ Á nɪbara-ba tə dí wodiù tə, ba nə boŋə <manə>, kasɔɔ lanworu tə wa, yá ba tɪga. ⁵⁰ Yá wodiù tə, ku nə nan Yɪ sàń, ku cú tə, ku m̀ ya yiri don. Liù tə, ʋ nə dí ku, ʋ kùb bá tɪ. ⁵¹ À m̀ yɪ wodiù tə, ku nə pɪn mɪ, ku nə nan Yɪ sàń ku cú. Liù tə, ʋ nə dí ku wodiù təntə, ʋ wá yà mɪ wa, ku nə ba zwèe Yɪ con, abada. À yira tə nə yɪ wodiù təntə, à nə wá pa, sə læzoni na mɪ tə, ku nə ba zwèe Yɪ con».

⁵² Zwifə-ba yun tián tútòní duən, ku yoo təntə yɪrɪ, ba swìn, ba wú: «Ku wá twá nətə, sə bæ wà tə ma pa nəba ʋ yira tə, nə dɔ?» ⁵³ Zwezi dàń ma swìn ba con, ʋ wú: «Cígá mama, à m̀ nə swìn ku á con: Də á nə wà *Ləzwənə-Biu* tə yira tə dí, á nə wà à jana tə nywìn, á ba mɪ tə, ku nə ba zwèe Yɪ con, tə jə á tián nə. ⁵⁴ Liù tə, ʋ nə dí à yira tə, ʋ nə nyɔa à jana tə, ʋ jə mɪ tə, ku nə ba zwèe Yɪ con. Yá à wá bwɪn wá à zìn tián wa, á kə mɪ wa, ku nə ba zwèe, lɔɔ zaŋɔ máná nə. ⁵⁵ À yira tə yɪ cígá cígá wodiù. Yá à jana tə də yɪ cígá cígá nanywɪa. ⁵⁶ Liù tə, ʋ nə dí à yira tə, ʋ ga nyɔ à jana tə, ku tíú wulə də nə, à də ga wulə də wá. ⁵⁷ À nyɪna Yɪ nə tɔn nə. ʋ m̀ nə jə mɪ. Ku m̀ nə pɪn, à twá də wá, à də ma jə mɪ. Yá liù tə, ʋ nə dí nə, ʋ də wá twá nə ʋ jə mɪ, ku nə ba zwèe Yɪ con. ⁵⁸ Nèń, wodiù

* **6:53** 6.53 Zwezi yɪ ʋ tətə yoo nə ʋ swìn.

təntə, ku nə nan Yɪ sàń ku cú, tə dèń nə. Ku wodiú təntə ba yɪ ndə wodiú tə, à nɪbara-ba nə dí, yá ba tə ga tɪ tə. Liù tə, ɔ nə dí wodiú təntə, ɔ wá yà mu wa, ku nə ba zwèe Yɪ con, abada».

⁵⁹ Zwezi swìn sùràn təntə, máńá tə wa, ɔ nə wulə Kapərənayimə nə, Zwifə-ba *jéré diè tə wa, ɔ kàrì.

Sɔgv tə, ku nə pɪn mu tə, ku nə ba zwèe Yɪ con
(*Ebərə-ba 3.12; 4.12-13; 10.38-39; 1 Piyerə 2.6-9*)

⁶⁰ Zwezi karbɪa tə cɔgv ɔ sùràn tə, ba zwèe. Ku kwa nə, ba zɔnɪ swìn, ba wú: «Kàrà ka tə dà ka lɛ, liù mama wàrì ka tə n sèe». ⁶¹ Zwezi yà yèé ɔ waa con də, ɔ karbɪa tə ŋɔŋwɪn yoo təntə yɪra. Ʋ dāń ma swìn ba con, ɔ wú: «Ku yoo təntə gwàrì á vànà, naaa? ⁶² Sə á dāń nə nɪ *Ləzwənə-Biu† tə, də ɔ ma di bwálí tə nə, ɔ ya nə wulə, ku wá yà nətə ku pa aba? ⁶³ Ku ya Yɪ-*Sińu tə nə pɪn mu ləzwənə nə. Ləzwənə diàn mù ya tutu. Sùràn tə, à nə swìn á con, tə mù nə yɪ Yɪ-Sińu tə, tə mù ga nə yɪ mu tə. ⁶⁴ Lià duən wulə á tətəŋi wa, ba nə ba ba waa kəni à nə». Zwezi yà dí yáá, ɔ yèé lià tə, ba nə wà ba waa ken ɔ nə. Ʋ yà dí yáá, ɔ yèé liù tə, ɔ nə wá ja ɔ mù, ɔ pa. ⁶⁵ Ʋ tə bwé ɔ swìn, ɔ wú: «Mə ku mù nə pɪn, à ma swìn á con də, liù mama wàrì à con ɔ twi, də à nyɪna Yɪ nə wà cwəŋə pɪn ku tíú nə».

⁶⁶ Ku nə mɛ, ku máńá təntə wa, ɔ karbɪa tə zɔnɪ píi ba yá wá, ba kùè ba ɔ nə twá. ⁶⁷ Zwezi

† **6:62** 6.62 Zwezi yɪ ɔ tətə yoo nə ɔ swìn.

ma swìn karbĩa fugə bələ tə con, ʋ wú: «Á mù ba pià, sə á vii naaa?» ⁶⁸ Simon Piyerə ma le wá, ʋ wú: «*Yuu-Tiu, wàà con nə, nə wá pií nə va? N mù nə jə sùràn tə, tə nə pɪn mi, ku nə ba zwèe Yu con. ⁶⁹ Yá nə mù ken nə waa n nə, nə ga yèé də, n mù nə yi liù tə, n nə yi Yu nə ti». ⁷⁰ Zwezi le ba, ʋ wú: «Ku tà à mù nə kúrí á mù là fugə bələ tə me, naaa? Ku ya nətʋ, yá á wa liù don yi *Sitana». ⁷¹ Ku yà yi Zwidasə Yisəkariyotə, ʋ nə yi Simon biú tə, yoo nə, Zwezi yà swìn nətʋ. Karbĩa fugə bələ tə wa, mə ʋ mù Zwidasə tə, nə wá ja Zwezi, ʋ pa.

7

Zwezi nubĩa tə wà wá sèe (Zwan 15.18-19; Matiə 10.16)

¹ Ku mù təntə kwa nə, Zwezi yàá jijiri Galile nagwanaa tə wa. *Zwifə-ba yun tián pià wá, sə ba gv. Ku mù nə pɪn, ʋ yà kúù ba pià, sə ʋ jijirə Zwide nagwanaa tə wa. ² Ku máǵá tə wa, də Zwifə-ba càná tə, ba nə bonə <silə càná* >, tə bwələ.

³ Zwezi nyáná tə dàń ma swìn ʋ con, ba wú: «Nan yəbə! N va Zwide, sə n karbĩa tə wàní ba na yìèn tə, n nə tɪŋa. ⁴ Liù tə, ʋ nə pià, sə ba lwarɪ ku tə, ʋ nə yi, ʋ ba ʋ yìèn sègə ʋ fwa. Yièn tə tə, n nə tɪŋa nətən, n dàń tɪn tə, sə là me na mú». ⁵ ʋ nyáná tə sugʋ təntə burɪ də, ba wà ba waa ʋ nə ken. ⁶ Zwezi ma swìn ba con, ʋ wú: «Á mù máǵá tə wà yí. Á mù con nə, máǵá mama

* **7:2** 7.2 Wiən zagʋ kwa nə, Zwifə-ba yàá dé ku càná təntə.

ziən, ka pa aba. ⁷ Llà tə, ba nə yi luv nə ti, wàrà á mù ba dɔŋa. À mù swìn də, ba tutunɛ tə ba ziən. Ku mù nə pɪn, ba dɔŋa nə. ⁸ Á mù vɛli cànà tə! À mù tə ba cànà tɛntə vɛli síún, à máŋá tə wà yí». ⁹ U swìn sùràn tɛntə ba con. Yá v pìi v wulə Galile nə.

*Zwezi vɛli Zwerizalemə silə cànà tə máŋá wa
(Zwan 4.10-14)*

¹⁰ Zwezi nyáná tə vɛli cànà tə. Ku kwa nə, v də tətə zàn v va lá. U nə vɛli tə, v sègè v tiàn. U wà v tiàn bɪri.

¹¹ *Zwifə-ba yun tiàn yà twá lá, ba pìà Zwezi cànà tə wa, də ba bwe, ba wú: «D wa yèn nə?»

¹² Laluv tə sɔsɔni duən nə zənzən ba tətəŋi wa, v yuu wa. Ba duən swìn, ba wú: «D yi bɛɛ tə, v nə tɔŋa zəni». Ba duən də kúð wú: «On on! Kunkun nə! U mù nə pɪn laluv tə gugurə». ¹³ Fən yà jə llà tə, Zwifə-ba yun tiàn tə yiri. Ku mù nə pɪn, ba liù də mama yà ba Zwezi yoo swìn nəpon nəpon v nii wa.

¹⁴ Máŋá tə, cànà tə nə zva ka tətəŋi wa, Zwezi zàn v va *Zwifə-ba Yɪ *diè tə wa. U wulə v kàrà llà tə. ¹⁵ Ku gwárí Zwifə-ba yun tiàn tə, ba ga swìn, ba wú: «Bɛɛ v tə wà kàrà. Ku dàŋ nə fwa nətə, v ma yèə Yɪ sagi tə zəni zəni?» ¹⁶ Zwezi le ba, v wú: «Kàrà tə à nə kàrà, ku tà ku nan à tətə. Ku yi ku nan Yɪ tə, v nə tun nə. ¹⁷ Liù tə, v nə sèe, sə v tun Yɪ fira, ku tíú wá lwarɪ, à kàrà ku tə nə nan Yɪ, nə à yèə də ku nə yi à tətə sùràn. ¹⁸ Liù tə, v sùràn nə naŋa v tətə, ku yi v pìà, sə v pa dun v tətə nə. Yá liù tə, v nə pìà, sə v pa dun liù don nə, ku tíú nə tun wá, v yáá swìn cígá. Yá

kunkun yoo tëlé də wá. ¹⁹ *Moyizə nə pɪn aba Yɪ *nii tə. Yá á liù mama ba ku nii zílí. Bèèèe dǎn nə pɪn, á pìà, sə á gu nə?»

²⁰ Lalɔv tə le wá, ku wú: «N yɪ *zinə nə jə mú! Wàà nə pìà, sə v gu mú?» ²¹ Zwezi kùò le ba, v wú: «Á tun yoo nəɔv, ku ga gwári á mama. ²² Moyizə pɪn aba nii, sə á *gwəŋə bɛɛ. U pɪn ku nii tǎntə, ku ga tà v mù nə dɪga ka gwəŋə tə dèń. Ku yɪ ku nan də á nɪbara-ba. Yá á gwəŋə bɛɛ Zwifə-ba *sié dɪn tə də tətə nə. ²³ Á gwəŋə liù sié dɪn tə nə, sə á dǎnà ká cùgù Yɪ nii tə, v nə pɪn Moyizə nə. Bèèèe nə pɪn, á lɪŋa zaŋa à yuu wa, də à nə pɪn ləzwənpɪrɪ nə yazurə sié dɪn nə? ²⁴ Á dǎnà ká ywǎn də yíá, á ma bǔrì bǔrà. Á nə wá bǔrì bǔrà, sə á pa ku twá də cígá».

Zwezi nə yɪ liù tə, Yɪ nə tun

²⁵ *Zwerizalemə tián duən swìn, ba wú: «Ku tà bɛɛ wà tə nə, ba pìà, sə ba gu tə, naaa? ²⁶ Nèń, v nə v zɪga v swìn v fɪra lià tə mama yáá con, ba ga ba yoo mama v con swìn. Yá nə yun tián tə lwarɪ də, v mù nə yɪ liù tə, v nə yɪ *Kərisə tə cígá mama, naaa? ²⁷ Liù tə, v nə yɪ Kərisə, wá bà. U nə twi, liù mama bá yəni bwálí tə, v nə nan. Yá ku nə yɪ bɛɛ wà tə mù, nə yèé bwálí tə, v nə nan». ²⁸ Máná tə wa, Zwezi nə wulə v kàrì *Zwifə-ba Yɪ *dìè tə wa, v swìn v kə yɪ nə, v wú: «Á buŋa də, á yèé nə? Á yèé à nə nan lá, cígá mama, naaa? Á tətə nə wà luv twi à tián nə, ku ya liù nə tun nə. Á yèrì liù tə, v nə tun nə. Ku liù tǎntə nə yɪ cígá tíú. ²⁹ Mə v mù con nə, à nan. U mù nə tun nə. Ku mù nə pɪn, à mù

yèé wá». ³⁰ Zwezi nə swìn ku nətu tə, ba dān pià, sə ba ja wá. Yá ba liù mama jìàn wà v yira dwən. Máná tə wà yí, sə ba ja wá.

³¹ Laluv tə wa, lià zənzən ken ba waa v nə, ba ga swìn, ba wú: «Kərisə tə nə twi luv wa, v wá fwa Yü diàn mımınan, v doni tətə bæə wà tə nə fwa, naaa?»

³² *Farızian-ba ni ku tə, lià tə nə ɲɔɲwın ba tətəɲi wa, Zwezi yırı. Ba mü, də Yü *jɔɲwana yun tiàn tə dān tun Yü diè lià tə nə cì ka nə tə, sə ba ja wá.

³³ Zwezi swìn ba con, v wú: «À tə wulə də aba, máná mancın wa. Ku kwa nə, à wá pià à va liù tə con, v nə tun nə. ³⁴ Bwálí tə, à nə vəli, á wàri lá á twi. Ku mü nə pın, á wá pià nə. Yá á bá na nə». ³⁵ Zwifə-ba yun tiàn dān bwe duən, ba wú: «Yèn nə, v wá va, sə nə ba wá ni? Ku yi v pià, sə v va Zwifə-ba con, ba nə wulə *Gərekə-ba tiàn tə wa, naaa? Ku dān nə ya, v pià v kàri Gərekə-ba, naaa? ³⁶ Sugu tətə dən nə yi bèèè? U swìn də, nə wá pià wá, yá nə bá na wá. U tə swìn də, bwálí tə, v nə vəli, nə wàri lá, nə vəli».

Zwezi yi ndə nabuliyii nə

³⁷ Cànà tə talikwa diun tə yin diun nəfarv. Zwezi dān zàn v zıga yü nə, v swìn, v wú: «Də nanyvni nə jə liù, sə v bà à con, v nyv níá. ³⁸ Liù tə, v nə keni v waa à nə wuuu, níá wá nan v con tə dəri. Níá tətə pın mü. Mə nətu nə, ku púpúní Yü sagi tə wa». ³⁹ Zwezi nə swìn nətu tə, ku ya Yü-*Siɲu tə yoo nə, v swìn. Ku mü Siɲu tətə nə Yü nə wá pa lià tə nə, ba nə keni ba waa v nə wuuu. Zwezi yà tə wà v dun tə wa pià

υ dì. Ku mù nè pɪn, υ yà tɛ wà pɪn, Yɪ-Sɪŋu tɛ bà lɔv wa.

Lalɔv tɛ pwèe duən wa Zwezi yɪrɪ
(*Tɔtɔnan 28.23-27*)

⁴⁰ Lalɔv tɛ wa lià duən nè nì tɛ sùràn tɛntɛ, ba swìn, ba wú: «Bɛɛ wà tɛ cígá ya Yɪ nii *sùsùnú tɛ!» ⁴¹ Ba duən dɛ swìn, ba wú: «U mù nè yɪ *Kərisə!» Ba duən dɛ tɛ kúv swìn, ba wú: «Kərisə tɛ mɛ, sɛ υ nan Galile nagwanaa wa?» ⁴² Kərisə wá nan pìv *Davidə dwíí tɛ wa. Yá ku wá yà Bɛtələhemə nè. Mə Bɛtələhemə tɪv tɛntɛ wa nè Davidə nan. Ku púpúní Yɪ sagɪ tɛ wa nɛtv. ⁴³ Ku mù nè pɪn, lià tɛ dàń ma pwèe duən wa, Zwezi yɪrɪ. ⁴⁴ Lalɔv tɛ wa lià duən yà pià, sɛ ba ja wá. Yá ba liù mama jìàn wà υ yɪra dwən.

⁴⁵ Lià tɛ, ba nè tɔn, sɛ ba ja Zwezi, dàń ma pií ba va *Zwifə-ba Yɪ *jɔŋwana yun tián tɛ, dɛ *Farɪzɪan-ba con. Ba bwe, ba wú: «Bèèè nè pɪn, á ma wà Zwezi jɪn, á ja á bà?» ⁴⁶ Lià tɛntɛ ma le ba, ba wú: «Liù mama tɛ wà sɔgv swìn, ndɛ bɛɛ tɛntɛ nè». ⁴⁷ Farɪzɪan-ba ma pií ba bwe ba, ba wú: «Yá á mù tɛtɛ wà á tiàn dɔgv, á pa υ gɪgarɪ aba? ⁴⁸ Liù wulə yun tián tɛ, dɛ Farɪzɪan-ba wa, υ nè ken υ waa Zwezi nè, naaa? ⁴⁹ Lalɔv tɛntɛ, ku nè yèrɪ Yɪ *nii tɛ, υ nè pɪn *Moyizə nè, wá cògv». ⁵⁰ Farɪzɪan-ba wa liù don, dɛ ya yɪn lá, υ yɪrɪ nè Nikodəmə. U mù nè dí yáá υ va Zwezi con, mánjá don wa. U zàn υ swìn ba duən tɛ con, υ wú: ⁵¹ «Ku nè twá dɛ Yɪ nii tɛ, υ nè pɪn Moyizə nè, nè wàrɪ liù bùrà nè bùrɪ, dɛ υ nè wà υ nii tún, υ bɪrɪ nèba, sɛ nè cɔgv υ sɔgv, nè lwarɪ ku tɛ, υ nè fwa». ⁵² Ba ma le Nikodəmə, ba wú: «N

də tətə yɪ Galile tíú, naaa? Vəli, n kàrì kv tə, kv nə púpúní Yɪ sagɪ tə wa. N wá na də, Yɪ nii *sùsùnnù nədv mama tə wà Galile nan!»

Kacwarv don ba nə jin yoo

(Romə tìán 2.1-3, 17-23)

⁵³ [Kv kwa nə, ba liù də mama zàn, v va v sàán.

8

¹ Yá Zwezi vəli *oliviye tìán paan tə yuu. ² Kv tɪpɪrɪ jɪv tətə nə, Zwezi kùv pìi v va *Zwifə-ba Yɪ *diè tə wa. Labv tə mama twi v con. Yá v dàń ga jəə tia, v kàrì ba.

³ Kv máńá tə wa, Yɪ nii *yənu tìán tə, də *Farızian-ba jin kan don, ba ja bà. Ba zɪgɪ kan tə là tə mama yáá con. Kan təntə yà yɪ ba dígà v yuu, də v wulə v cwàrì. ⁴ Yá ba swìn Zwezi con, ba wú: «Karnyına, kan wà tə yɪ, ba zàn ba ja nəpon nəpon də, v wulə v cwàrì. ⁵ *Moyizə pɪn nəba nii Yɪ *nii sagɪ tə wa, sə nə dɪlɪ kayirə təntə də kapana nə gv. N mù dàń wú bəèèe?»

⁶ Ba yà swìn kv nətv tə, sə ba ma ja Zwezi dèń nə, sə ba dàń twá kv nə, ba kə yoo v nii nə. Zwezi kwá tia, v ja v jɪfva, v ma púpúní tia. ⁷ Ba dàń nə tə zɪga lá, ba bwe wá, v kwìán yɪ nə, v swìn ba con, v wú: «Á wa liù tə, v tə nə wà cuna fwa, sə v dí yáá, v tì kapan, v ma dɪlɪ kan tə». ⁸ Yá v kùv pìi v kwá, v wulə v púpúní tia.

⁹ Máńá tə, ba nə nì kv nətv tə, kv zɪgɪ ba nəkwɪa tíú tə nə, ba nan nədv nədv, ba va ba zwèe. Yá kv ga Zwezi cɪcɪ də kan tə, v nə zɪga v yáá con.

¹⁰ Zwezi dàń ma kwìán yɪ nə, v swìn v con, v wú: «Kan, là tə, ba nə pìà, ba kə yoo n yuu

wa, tə wa yèn nə? Ba liù mama wà mú yoo fwa, sə ku cùgù mú, naaa?» ¹¹ Kan tə ma le Zwezi, ɔ wó: «*Yuu-Tiu, liù mama təló». Zwezi ma swìn ɔ con, ɔ wó: «À də nə bá fwa mú yoo, sə à cùgù mú. Vəli, n dān nə kúù dān ká pìí n tun cuna, míámíán».]

Zwezi pɪn poni læzoni nə
(Zwan 1.4-5, 9-12; 5.26-37; 12.46-50)

¹² Zwezi dān kúù pìí, ɔ swìn lià tə con, ɔ wó: «À mù nə yɪ læzoni poni. Liù tə, ɔ nə twá də nə, ku tíú bá va yikunu wa, abada. Yá ɔ wá na poni tə, ku nə pɪn mi tə, ku nə ba zwèe Yɪ con».

¹³ Ku yuu wa, *Farɪzɪan-ba swìn ɔ con, ba wó: «N tətə nə swìn n tətə yoo. Ku mù nə pɪn, n sɔgɔ tə ba dēn jə». ¹⁴ Zwezi ma le ba, ɔ wó: «Də à nə swə à swìn à tətə yoo, ku yɪ cígá. À mù yèé bwálí tə, à nə nan lá à bà, à ga yèé à tə vəli lá. Á mù yèrì bwálí tə, à nə nan lá, á ma kúù yèrì bwálí tə, à nə vəli. ¹⁵ Á mù yàá twá də læzoni yənu nə, á ma b̀r̀r̀ lià b̀r̀r̀. À mù ba liù mama b̀r̀r̀ b̀r̀r̀. ¹⁶ Yá à mù nə wá b̀r̀r̀ liù b̀r̀r̀ də, ku yàá ya ku cígá wa. Ku tà à cɪcɪ. Á nyɪna Yɪ tə, ɔ nə tun nə, ɔ yàá wulə də nə. ¹⁷ Ku púpúní Yɪ *nii sagɪ tə wa, ɔ nə pɪn *Moyizə nə ɔ pa aba, də lià bələ nə swìn yoo nədu, ku yoo tə yɪ cígá. ¹⁸ À mù swìn à tətə yoo, yá à nyɪna tə, ɔ nə tun nə, ɔ də swìn ku yoo təntə». ¹⁹ Ba dān ma swìn ɔ con, ba wó: «N nyɪna tə wa yèn nə?» Zwezi le ba, ɔ wó: «Á yèrì à tətə, á ma yèrì à nyɪna tə də. Də á nə yèé nə, á wá yəni à nyɪna tə də».

²⁰ Zwezi yà wulə *Zwifə-ba *Yɪ diè tə wa, səbɪa tə nə kəni lá bwálí nə, ɪ kàrì lià tə. Mə ku bwálí tə wa, ɪ swìn sùràn təntə. Ku máŋá təntə wa, də ɪ janɪ máŋá tə wà yí. Ku mù nə pɪn, liù mama wà wá jɪn.

*Zwezi biri də, ɪ vələ ɪ nyɪna Yɪ con
(Zwan 7.33-36)*

²¹ Zwezi kùè pìí ɪ swìn lià con, ɪ wú: «À mù wá vií, á wá pìà nə, á ga. Yá á wá tɪ á cɪna tə wa. Á wàrì bwálí tə, à nə vələ, á vəli». ²² *Zwifə-ba yun tián dàŋ swìn duən con, ba wú: «D nə swìn də, nə wàrì bwálí tə, ɪ nə vələ tə, nə vəli, ku bá ya ɪ pìà, ɪ gv ɪ tián?» ²³ Zwezi le ba, ɪ wú: «Á dəkuu yɪ ku wulə tɪa ka tə yuu, à mù dəkuu ga yɪ ku nan Yɪ. Á mù sàŋ nə yɪ lɪɪ ku tə, à mù tà lɪɪ ku tə liù. ²⁴ Ku mù nə pɪn, à ma swìn á con də, á wá tɪ á cɪna tə wa. Á nə wà cígá pɪn də, à mù nə yɪ liù tə, ɪ nə wulə máŋá mama, wuuu, á wá tɪ á cɪna tə wa». ²⁵ Ba ma bwe wá, ba wú: «N mù nə yɪ wàà?» Zwezi le ba, ɪ wú: «Á dí yáá à swìn á con ku jɪɪ tə mama. ²⁶ Á yuu yìèn dáá zənzən, à nə mə, sə à swìn tə yoo á con. Liù tə, ɪ nə tɪn nə, yɪ cígá tíú. Yá ku tə, ɪ nə biri nə, ku mù nə, à də swìn lià con, ba nə yɪ lɪɪ nə tɪ». ²⁷ Ba yà wà lwarɪ də, ku ya nyɪna Yɪ yoo nə, ɪ swìn. ²⁸ Zwezi dàŋ ma swìn ba con, ɪ wú: «Máŋá tə, á nə wá zìn *Ləzwənə-Biu* tə, á kə yɪ nə, ku máŋá tə wa, á dàŋ wá lwarɪ də, à mù nə yɪ liù tə, à nə wulə máŋá mama, wuuu. Á wá

* **8:28** 8.28 Zwezi yɪ ɪ nə wá pìí ɪ va Yɪ con tə yoo nə ɪ swìn nətɪ.

lwarı də, à ba won mama fwa à tìàn nə. Yá à sùràn tə yi ku tə à nyına Yı nə kàrì nə, à swìn à bırı lià tə. ²⁹ Máná mama, à fwa ku tə, liù tə, v nə tun nə, nə swə. Ku mù nə pın, v wulə də nə. U wà nə yá à cııı».

³⁰ Máná tə wa, Zwezi swìn ku nətı tə, lià zənzən ken ba waa v nə.

Cígá yi ka nanja Yı con

(Romə tìán 6.14-23; Galasi tìán 3.7, 29; 1 Zwan 3.8-10)

³¹ Zwezi swìn *Zwifə-ba con, ba nə keni ba waa v nə, v wú: «Á nə jon à sùràn tə, á zilí tə nii, də á cígá yi à karbia. ³² Ku nətı nə wá pa á lwarı cígá tə. Yá cígá tə nə wá jon aba á cuna tə wa, sə á tını á tìàn». ³³ Zwifə-ba tə ma pıı ba le Zwezi, ba wú: «Nə mù yi ba lırı nəba *Abərahəmə dwıı tə wa. Nə mù wà liù yoŋu yın míámíán. Ku fwa nətə, n ma wú: <Á dən wá tını á tìàn?> » ³⁴ Zwezi ma le ba, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Liù tə mama, v nə tıŋa cuna, v yi cuna yoŋu. ³⁵ Yá yoŋu tà v wulə sán wa, máná mama. Sán tə biú nə wulə sán tə wa, máná mama wuu. ³⁶ Də Yı-Bıu tə dən nə jon aba á cuna wa, á wá tını á tìàn, cígá cígá. ³⁷ À yèé də, ba lırı aba Abərahəmə dwıı tə wa. Á ba à sùràn tə jonə. Ku mù nə pın, á pià, sə á gv nə. ³⁸ Ku tə, à nyına nə pın à na, ku mù nə à swìn á con. Á də yi ku tə, á də nyına tə nə bırı aba, nə á cıga, nə á tıŋa». ³⁹ Ba kúv piı ba le wá, ba wú: «Nə nyına nə yi Abərahəmə!» Zwezi ma swìn ba con, v wú: «Də á cígá nə nan Abərahəmə dwıı tə wa, á me, sə á

fwa ku tē Abērahame nē fwa. ⁴⁰ Á nē pià, sē á gu nē, à mù liù tē, à nē swìn cígá tē, Yü nē biri nē á con, Abērahame wà ku nyin don fwa. ⁴¹ Ku yi á nyina tē tutunan nē, á tɔŋa». Ba ma kúv swìn v con, ba wú: «Nē tà bia tē, ba nē luri yirē duēn nē. Nē nyina yi nēv, ku mù nē yi Yü». ⁴² Zwezi le ba, v wú: «Dē Yü cígá yà nē yi á nyina, á yà wá sóní nē. Ku ya Yü con nē, à nan à bà. Ku tà à tētē nē twi à tiàn nē, ku ya v mù nē tun nē. ⁴³ Bèèèè nē pɔn, á ba à sugu tē dēn nēn? Ku yi á nē ba pià, sē á sēè à sùràn tē. ⁴⁴ Á nyina nē yi *Sítana. Ku mù nē pɔn, á pià á tun á nyina tētē fira yièn. Ku jju mama, v yin laguru. U wà cígá swənē mama. Yü cígá ga tēlé v con. Máná tē, v nē kuni kunkun tē, v sùràn yáá yi, ndē v tētē nē yi nēv. U yi kunkunv tē, v nē ya kunkuna nyina. ⁴⁵ À mù yi, à nē swìn cígá tē nē pɔn, á ba nē cígá pɔn. ⁴⁶ Á wa lá, wàà nē wáà v biri dē, à tun cuna? Dē ku nē yi cígá nē à swìn, bèèèè nē pɔn, á ma ba nē cígá pɔn? ⁴⁷ Liù tē, v nē ya Yü nyièn, v yáà cugu Yü sùràn tē. Á tà Yü nyièn. Ku mù nē pɔn, á ba Yü sùràn tē cuga».

Zwezi dē Abērahame yoo
(Zwan 10.25-33)

⁴⁸ *Zwifē-ba yun tiàn tē dán ma swìn Zwezi con, ba wú: «Nē ba cígá jē, sē nē swìn dē, n yi Samari tíú, yá *zinē dē wulē n yuu wa, naaa?» ⁴⁹ Zwezi le ba, v wú: «Zinē tēlé à yuu wa. Ku yi à mù bwí à nyina Yü nē. Yá á mù wulē á muŋē nē. ⁵⁰ À mù ba à dun pià. Liù nēvba nē wulē, v nē pià dun tē, sē v pa nē. U mù ga nē buri lià bura.

⁵¹ Cígá mama, à mù nè swìn kv á con: Liù tē, v nè zilí à sùràn tē nii, v bá tū abada». ⁵² Zwifə-ba yun tián ma swìn v con, ba wú: «Síún nè, nè dàñ nè yəə də, n yī zinə nè wulə n yuu wa. *Abərahāmə tuga, Yū nii *sùsùnà tē də tuga. Yá n mù swìn də, liù nè zilí n sùràn tē nii, v bá tū abada. ⁵³ N dwə nè nɪbɛɛ Abərahāmə, v nè tuga, naaa? Yū nii sùsùnà tē də tuga. N mù buɲa də n yī wàà?» ⁵⁴ Zwezi le ba, v wú: «Kv nè yī à tətə nè pɪn dun à tián nè, tē dun tē yī tutv. Kv yī à nyina Yū tē nè pɪn dun nè. U mù liù tē, á nè swìn də, v yī á Yū tē. ⁵⁵ Á mù yèrì wá, à mù ga yəə wá. Də à nè swìn də, à yèrì wá, à ya kunkunv ndə á nè. À yəə wá, à ga jə v sugv tē. ⁵⁶ Á nɪbɛɛ Abərahāmə pùé poli də, v nè bún də, v wá na à túrí dun tē. U nɪ kv dun tē, yá v yɪn pupwən wa». ⁵⁷ Zwifə-ba yun tián swìn v con, ba wú: «N tē nè ba bɪna finu jə, yá n nɪ Abərahāmə, naaa?» ⁵⁸ Zwezi le ba, v wú: «Cígá mama, à mù nè swìn kv á con: À mù yá wulə, də ba tē wà Abərahāmə lɪrɪ».

⁵⁹ Kv mù sugv təntə yuu wa, ba pèe kapana, sə ba ma dɪlɪ wá. Kv mù nè pɪn, Zwezi sègè, v nan Zwifə-ba Yū *diè tē wa.

9

Zwezi pori bɛɛ don yía (Marəkə 8.22-25; 10.46-52)

¹ Dɪn don nè, Zwezi tì cwəɲə don, v lɛ. U nè ma lɛ, máɲá tē wa, v nɪ bɛɛ don. Ba lɪrɪ wá liliu.

² Zwezi karbɪa tē ma bwe wá, ba wú: «Karnyina, ba lɪrɪ bɛɛ tē liliu. Wàà nè tun cuna? Kv yī v mù,

nə à yèé v nyɪna-ba nə tun cuna, ku ma pa v yi liliu?» ³ Zwezi le ba, v wú: «Ku tà v mù nə tun cuna, nə à yèé v nyɪna-ba nə tun cuna. Ku yi ku yí nətɔ, sə Yu tutɔnan tɔ twá v nə, tɔ biri tɔ tìàn. ⁴ À me, sə à tun Yu tutɔnan tɔ, dɔ tia tɔ wà yí. U mù Yu nə tun nə. Tia nə twi ka yí, liù mama kùò bá wàní v tun. ⁵ Máná tɔ wa, à nə tɔ wulè lɔv wa, à yi ləzwənə poni».

⁶ Zwezi nə swìn tɔ sùràn tɔntɔ kwa nə, v pi mɪmɪan tia, v ma bu tɪran mancɪn. U ga fwa tɪran tɔntɔ, v ma tà liliu tɔ yíá nə. ⁷ Yá v ga swìn v con, v wú: «Vəli càrú tɔ wa, ba nə boŋə <Silowe>, n kwán níá, n ma puli n yáá tɔ». Silowe tɔ dɛn nə yi <liù, ba nə tun>. Liliu tɔ vəli, v puli v yáá tɔ. U pii v bìàn, máná tɔ, v yíá tɔ pórí tɔ na lá zəni. ⁸ U jèñ duən, dɔ ba tɔ, ba nə dí yáá, ba na wá dɔ, v lòrì tɔ, dɛn ma swìn, ba wú: «Ku tà bæ wà tɔ, yà nə jèé tia, v lòrì tɔ, naaa?» ⁹ Ba duən swìn, ba wú: «Mə v nə». Ba duən dɔ swìn, ba wú: «Ku tà v mù. Ku yi v nyɪnyɪga». Bæ tɔ tɔtɔ dɛn ma swìn, v wú: «Ku cígá ya à mù!» ¹⁰ Ba dɛn ma bwe wá, ba wú: «Nətə nə ku twá, n yíá tɔ ma pórí?» ¹¹ U ma le ba, v wú: «Bæ tɔ, ba nə boŋə Zwezi tɔ, nə fwa tɪran, v ma tà à yíá tɔ nə, v ga swìn à con, sə à va à puli à yáá tɔ càrú tɔ wa, ba nə boŋə <Silowe>. À ma va lá, à nə puli à yíá tɔ à zwèe, kwa nə, à yíá tɔ na lá». ¹² Ba tɔ ma bwe wá, ba wú: «Bæ tɔntɔ wulè yèn nə?» U ma le ba, v wú: «À yèrì v bwálí».

Farɪzian-ba tɔ bwe liliu tɔ, v yíá nə pórí tɔ

13 Ba dàń ma ja bæe tɛ, ɔ yíá tɛ nə pórí tɛ, ba ja va *Farızian-ba con. 14 Dıun tɛntɛ yın *Zwifə-ba *sié dıun, yá Zwezi ga fwa tıran, ɔ ma pórí bæe tɛ yíá. 15 Kɔ m̀ nə pın, Farızian-ba də kúð bwe bæe tɛ, ba wú: «Kɔ fwa nətɛ, n yíá tɛ ma pórí?» U le ba, ɔ wú: «Zwezi fwa tıran mancin, ɔ kə à yíá tɛ nə. À vɛli à puli à yáá tɛ. Mə kɔ nə, à na lá». 16 Kɔ yoo tɛntɛ yuu wa, Farızian-ba wa lià swın, ba wú: «Kɔ bæe tɛntɛ wà Yu nan. Kɔ m̀ nə pın, ɔ ba sié dıun tɛ nii zilí». Ba duən də kúð swın, ba wú: «Nətɛ nə cuna liù wá twá, ɔ ma fwa Yu diàn mımınu tɛtɛ yiri?» Kɔ nətu tɛ pın ba pwèe duən wa. 17 Ba kúð bwe bæe tɛ, ɔ yà nə yı liliu tɛ, ba wú: «N m̀ con, n buɲa də bæe tɛntɛ, ɔ nə pórí n yíá tɛ, yı wàà?» Bæe tɛ ma le ba, ɔ wú: «D yı Yu nii *s̀s̀s̀ǹ».

18 Zwifə-ba yun tián tɛ wà cígá pın də, ɔ tɛtɛ yà yın liliu, yá ɔ yíá tɛ ga pórí. Kɔ m̀ nə pın, ba ma bon ɔ nuu də ɔ nyına. 19 Ba nə twi ba yí lá, ba bwe ba, ba wú: «Bæe wà tɛ cígá ya á m̀ biú, naaa? Cígá mama, á wú ɔ yı ba lırı wá liliu? Kɔ dàń fwa nətɛ, ɔ ma na lá?» 20 U nuu də ɔ nyına tɛ ma le, ba wú: «Nə yèé də, ɔ ya nə m̀ biú, yá ɔ ga yı ba lırı wá liliu. 21 Kɔ nə fwa nətu, ɔ dàń ma na lá síún nə, nə yèrì kɔ m̀. Nə ma kúð yèrì liù tɛ də, ɔ nə pórí ɔ yíá tɛ. Á bwıə ɔ tɛtɛ, ɔ də yı nəkwıa, ɔ wàà ɔ tɛtɛ yoo ɔ swın». 22 Zwifə-ba yun tián fən yá jə ɔ nuu də ɔ nyına tɛ. Kɔ m̀ nə pın, ba swın kɔ nətu tɛ. Zwifə-ba yun tián yá ken nii nədu, sə ba dıɲi liù tɛ mama, ɔ nə wá swın də, Zwezi nə yı *Kərisə, ba lı ba *jéré diè tɛ wa. 23 Kɔ m̀ nə pın, ɔ nuu də ɔ nyına tɛ ma

swìn də, ʋ də yɪ nəkwiɑ, bɑ bwɪə ʋ tətə.

²⁴ Farɪzɪan-bɑ kùb bon liliu tə, ʋ yíá tə nə pórí tə, nəɛ bələ nii nə, bɑ swìn ʋ con, bɑ wú: «Swìn cígá Yɪ yáá con. Nə mù yèé də, bɛɛ wà tə yɪ cɔnu». ²⁵ ʋ le bɑ, ʋ wú: «Də ʋ nə yɪ cɔnu, à mù yèrì kɔ. Yoo nəɔv nə, à yèé. À yà yɪ liliu, yá síyún nə à yíá dàń na lá». ²⁶ Bɑ ma swìn ʋ con, bɑ wú: «Nətə nə, ʋ fwa mú? Kɔ yɪ ʋ fwa nətə, ʋ ma pwéré n yíá tə?» ²⁷ Bɛɛ tə kùb le bɑ, ʋ wú: «À dí yáá à swìn kɔ, à bɪrɪ aba, yá á wà kɔ cɔgv. Bèèè nə pɪn, á pìà, sə à kùb pìí à bwé kɔ? Kɔ yɪ á də tətə pìà, sə á jì ʋ karbɪɑ, naaa?» ²⁸ Bɑ dàń twɪn wá, bɑ ga swìn, bɑ wú: «Kɔ yɪ n mù nə ya ʋ karbiu, nə mù yɪ *Moyizə karbɪɑ. ²⁹ Nə yèé də, Yɪ swìn Moyizə con. ʋ tə bɑ tə mù, nə yèrì bwálí tə, ʋ nə nan». ³⁰ Bɛɛ tə ma le bɑ, ʋ wú: «Mə kɔ yoo təntə nə gwárí nə də, á nə yèrì ʋ nə nan lá, yá ʋ ga pórí à mù yíá. ³¹ Nə yèé də, Yɪ bɑ cɔnu yɪjɔnɪ le. Kɔ ya liù tə, ʋ nə zìlí Yɪ nii, ʋ ga tɔŋɑ Yɪ fɪrɑ nə, Yɪ yáá cɔgv. ³² Nə tə wà nì mama abada də, liù pórí liliu yíá, bɑ nə lɔrɪ wá, də ʋ yɪ nətɔ. ³³ Də bɛɛ təntə yà nə wà Yɪ nan, ʋ yà wàrì won mama, ʋ tɔŋɑ». ³⁴ Bɑ ma le wá, bɑ wú: «N tətə mama yɪ bɑ lɔrɪ mú cɔna wɑ, n ga pìà, sə n kàrì nəba!» Bɑ dàń ma dɪŋɪ wá, bɑ lɪ bɑ jéré diè tə wɑ.

(Likə 10.21; 2 Korɛntə tìán 4.3-6; 1 Piyerə 2.6-8)

³⁵ Zwezi dàń nì də, Farɪzɪan-bɑ dɪŋɪ bɛɛ tə, ʋ yà nə yɪ liliu tə, bɑ lɪ bɑ jéré diè tə wɑ. Zwezi ma jérí bɛɛ tə, ʋ bwe wá, ʋ wú: «N ken n waa

Ləzwənə-Biu tə nə, naaa?» ³⁶ Bεε tə le Zwezi, v wú: «Kv m̀̀ nè yí wàà, *Yuu-Tiu? À swə, sə à kə à waa v nə». ³⁷ Zwezi ma sẁ̀n v con, v wú: «N yíá cə kv tíú yuu wa. Mə v m̀̀ nè wulə v sẁ̀n n con, síún nə!» ³⁸ Bεε tə dǎn ma sẁ̀n, v wú: «Yuu-Tiu, à ken à waa n nə». Yá v ga tu v nadwana yuu, v bu Zwezi nə.

³⁹ Zwezi dǎn ma sẁ̀n, v wú: «À twi luv kv tə wa, sə à b̀̀r̀̀r̀̀ l̀̀à b̀̀r̀̀r̀̀. À pa lilirən yíá pórí, à ga pa l̀̀à tə, ba yíá nə na lá, lwǎn ba jì lilirən». ⁴⁰ Farızian-ba l̀̀à duən yà wulə kv bwálí tə wa. Ba nə nì tə s̀̀r̀̀r̀̀n təntə, ba bwe Zwezi, ba wú: «Nə də yí lilirən, naaa?» ⁴¹ Zwezi le ba, v wú: «Á yà nə ya lilirən, á yà ba cuna jə. Á dǎn nə sẁ̀n də, á na lá. Kv m̀̀ nè pın, á cuna tə wulə wuuu».

10

Zwezi yí payırv nəzəŋu (1 Piyerə 2.24-25, 5, 1-4)

¹⁻² Zwezi k̀̀r̀̀r̀̀ l̀̀à tə də zwansıarı, v wú: «Cígá mama, à m̀̀ nè sẁ̀n kv á con: Liù tə, v nə twá mimii, v ma zwı patuu wa, kv tíú nə yí payırv tə. Yá liù tə, v nə ba patuu mimii twá, v ma zwı, v ga twá kv bwálí don, v ma zwı, kv tíú yí ŋẁ̀n, v ga yí lagırv. ³ Liù tə, v nə cı patuu tə nii nə, v yàá śr̀̀r̀̀ kv mimii, v pa payırv tə nə. Yá pee tə ga cıga tə payırv tə kori. U yàá bon v piə mama də ka yıı, v ma lı tə patuu tə wa. ⁴ U nə lı pee tə mama, v zwèe, v dǎn yàá ya tə yáá, pee tə ga pú v kwa. Kv nətı bııı də, tə yəə v kori sẃán.

* **9:35** 9.35 Zwezi yı v tətə yoo nə v sẁ̀n.

⁵ Pee tə bá sèe, tə pwí liù don kwa. Tə yèrì v kori swíán. Ku mù nè pɪn, tə nè nɪ liù don, tə wá dəri, tə jén v yáá nè».

⁶ Zwezi kàrì lià tə də zwansɪsara tə, ba ga wà yoo tə, v nè pià, sə v swìn ba con, tə dəǹ nì. ⁷ Zwezi kúv̀ swìn, v sùrí lá, v wú: «Cígá mama, à mù nè swìn ku á con: À mù nè yɪ patuu tə mimii. ⁸ Lià tə mama, ba nè dí à yáá, ba bà tə yɪ ɲwɪna də lagɔra. Yá pee tə wà ba cɔgv. ⁹ À mù nè yɪ ndə mimii nè. Liù tə, v nè twá də nè, v ma zv Yɪ wá jon ku tíú. U wàá v zwɪ də v naɲa ndə pee tə nè, v ga wá na v nii wodiu də. ¹⁰ ɲwìàn mù yɪ v yáá bà, sə v ɲv, sə v gv, sə v cùgù. À mù yɪ à twi, sə à ti, sə lià tə ma na mi, sə ba na mi, ku nè ywán cígá cígá.

¹¹ À mù nè yɪ payɪrv nəzəɲu. Payɪrv nəzəɲu yáá ja v mi, v ma lárí v pee yuu nè. ¹² Yá liù tə, v nè cì pee nè, sə ba ɲwín wá, ku tíú mù yɪ səbiu tə nè, v ywàɲá. Yá pee tə tà v mù nyiən. Ku mù nè pɪn, v nè nɪ buyuru, də nyankwan ku bìàn, v yáá dɔgv pee tə, v ga dəri v jén. Buyuru tə dān yáá tv pee tə wa, ku ja tə, ku laga tə duən yáá nè. ¹³ Ku nətv dān bɪrɪ də, v yɪ v tvɲa səbiu yɪrɪ, pee tə yoo ba wá jə. ¹⁴ À mù nè yɪ payɪrv nəzəɲu tə. À yèé à pee tə, à pee tə də ga yèé nè. ¹⁵ Mə nətv nè, à mù də à nyɪna Yɪ tə yèé duən. U yèé nè à də ga yèé wá. À ja à mi, à ma lárí à pee yuu nè. ¹⁶ À tə jə pee duən, tə nè tɛlé patuu ku tə wa. À mɛ, sə à pià tə pee təntə, də à ja bà. Pee tə mama dān wá nì à kori. Ku dān wá yà patuu nədv, yá payɪrv tə də wá yà nədv. ¹⁷ À

pɪn à mu tɛ, sɛ à kúù pìí à jon. Ku mù nè pɪn, à nyɪna Yɪ swə nè. ¹⁸ Liù mama wàrì à mu tɛ, ɔ li ɔ tìàn nè. À mù tɛtɛ nè ja cwɛŋɛ, sɛ à pa à mu tɛ, à mù nè ma ja cwɛŋɛ dɛ, sɛ à pìí à jon à mu tɛ. À nyɪna Yɪ nè pɪn nè ku nii tɛntɛ». ¹⁹ Zwezi sùràn tɛntɛ ku pɪn, Zwifɛ-ba yun tìán tɛ kúù pìí ba pwèè duən wa. ²⁰ Ba wa lià zɛnzɛn yà swìn, ba wú: «*Zini nè wulɛ ɔ yuu wa, ɔ ga nyàŋà. Á dànà ká cɔgɔ ɔ sùràn tɛ!» ²¹ Ba duən dɛ swìn, ba wú: «Zini nè wulɛ liù yuu wa, ɔ wàrì sùràn tɛtɛ ɔ swìn. Liù tɛ zini nè jɛ, ɔ wàrì liù yíá ɔ póri».

*Zwifɛ-ba yun tìán vɪga Zwezi
(Zwan 8.51-59; 14.9-11)*

²² Ba yà wulɛ ba dé cànà don, ka nè yɪ *Zwifɛ-ba Yɪ *diè tɛ nii sùrú bɪnɪ cànà, *Zwerizalemɛ nè. Ku máná tɛ yà yɪ waran máná. ²³ Zwezi vɛli Yɪ diè tɛ wa. Ʋ jɪjiri bwálí tɛ nè, ba nè boŋɛ <Salɔmɔn napakɔɔ>. ²⁴ Zwifɛ-ba yun tìán kɪkarɪ wá, ba ga swìn ɔ con, ba wú: «N pìá, sɛ nè bèéé n yoo nè waa con, wuuu, ku jɛ vɛlɛ dɪn don? Swìn ku nè con nɛpon nɛpon dɛ, n cígá nè yɪ *Kɛrisɛ».

²⁵ Zwezi ma le ba, ɔ wú: «À dí yáá à swìn ku á con, yá á wà cígá pɪn à sugɔ tɛ nè. Yìèn tɛ, à nyɪna Yɪ nè pɪn nii, à ma fwa, tɛ mù nè bɪrɪ liù tɛ, à nè ya. ²⁶ Á twá á tɛlɛ à pee tɛ wa. Ku mù nè pɪn, á wà cígá pɪn à sugɔ tɛ nè. ²⁷ À mù pee tɛ cɔga à kori. Á dɛ yèé tɛ swíán, yá tɛ ga pwí à kwa. ²⁸ À pɪn tɛ mu tɛ, ku nè ba zwèè Yɪ con. Tɛ kúù bá jén, abada. Yá liù dɛ mama kúù wàrì

tə, ɸ li à jiàn wa. ²⁹ À nyina Yɪ diàn tə dwə won mama. U mù nə pɪn pee tə nə. Yá liù mama kùò wàrì tə, ɸ li ɸ mù nyina Yɪ jiàn wa. ³⁰ À mù də à nyina Yɪ ya nədɸ».

³¹ Zwifə-ba yun tiàn kùò pèe kapana, sə ba ma dilɪ Zwezi, ba gɸ. ³² Zwezi ma bwé, ɸ swìn ba con, ɸ wú: «À nyina Yɪ diàn tə pɪn, à tun tutɔnzəŋə zənzən, á yía yuu wa. Ku ka tətə yɪrɪ nə, á pià, sə á dilɪ nə, á gɸ?» ³³ Zwifə-ba yun tiàn le wá, ba wú: «Ku tà nə pià nə dilɪ mù, nə gɸ, n nə tun tutɔnzəŋu yɪrɪ. N swìn n twɪn Yɪ. N də ya ləzwənə, n ga pià, n ja n tiàn, n ma fwa Yɪ». ³⁴ Zwezi le ba, ɸ wú: «Ku púpúní á sagɪ tə wa də, Yɪ swìn də, á yɪ yɪa. ³⁵ Ku mù sagɪ tətə wa, Yɪ swìn ləzoni con, ɸ ga ja ba, ɸ boŋə <yɪa>. Nə ga yèé də, nə wàrì ku tə, Yɪ nə swìn ɸ sagɪ tə wa nə, nə pɪn ku jén lá. ³⁶ À mù ya nyina Yɪ nə kúrí nə, ɸ kə vən nə, ɸ tun lɸɸ ku tə wa. Yá à dàń swìn də, à yɪ Yɪ-Biu. Á dàń fwa nətə, á ma wú, də à twɪn Yɪ? ³⁷ Də à nə bá à nyina Yɪ tutɔnan tə tɔŋa, á dàná ká pa nə cígá! ³⁸ Yá à dàń nə tɔŋa à nyina Yɪ tutɔnan tə, á mɛ, sə á pa nə cígá. Á nə ba pià, sə á pa nə cígá, ku mɛ, sə á tà tutɔŋɪ tə yɪrɪ, á pa nə cígá. Ku nətɸ wá pa á lwarɪ də, à nyina Yɪ wulə də nə, à də ga wulə də à nyina Yɪ».

³⁹ Ba kùò zàn, ba pià, ba ja Zwezi. U ma jén ba yía yuu. ⁴⁰ Zwezi kùò pií, ɸ va Zwurəden mɸnaa tə nii nə, bwálí tə, Zwan* nə dí yáá, ɸ lə lià tə

* **10:40** 10.40 Ku mù Zwan tətə nə yɪ *Zwan-Batisə, ɸ nə li lià níá wa, ku twá də Yɪ yɪrɪ.

nía wa. U vèli v wulə ku bwálí təntə nə. ⁴¹ Lià zənzən twi v con, ba swìn, ba wú: «Zwan mù wà Yü diàn mímìnv mama fwa. Yá yìèn tə mama, v nə swìn bɛɛ wà tə yuu wa, tə ya cígá». ⁴² Ku bwálí təntə nə, lià zənzən ken ba waa Zwezi nə.

11

Zwezi bwin Lazarə, v li tian wa

(Likə 10.38-40; 7.11-16; Marəkə 5.35-43; Zwan 5.21; 6.40)

¹⁻² Betani tián bɛɛ don, ba nə bonjə Lazarə, tua yayıgv. Mə ku tiv təntə wa nə, Mari, də v zənv Marətə də yà wulə. Mari yà nə yì kan tə, v nə lwé tıralı Zwezi nɛɛ nə, v ga ja v yukvran, v ma pupugu tə. U mù nabua yà nə yì Lazarə tə. ³ Lazarə nakwana tə dān ma tun liù, sə v swìn Zwezi con, v wú: «*Yuu-Tiu, nəń, n dabaswənə tə tua yayıgv». ⁴ Zwezi nə nì ku yoo təntə, v swìn, v wú: «Lazarə yayıgv tə bá gv wá. Yayıgv təntə ya Yü nə pià, v twá ku nə, v ma bırı v dun tə, sə v pa, Yü-Biu* tə na dun».

⁵ Yá Zwezi yà swə Marətə, də v nyánú Mari, də Lazarə. ⁶ Zwezi nə nì də, Lazarə yì tə, v tə fwa diàn bələ bwálí təntə wa, v yà nə wulə. ⁷ Ku kwa nə, v swìn v karbıa tə con, v wú: «Nə pirə, nə va Zwide nagwanaa tə wa». ⁸ U karbıa tə ma le wá, ba wú: «Karnyına, ku yì nətə? *Zwifə-ba yun tián pià, ba dılı mú də kapana, ba gv lá nə. Ku tə wà dián, yá n ga tə pià, sə n pií n va lá?» ⁹ Zwezi le ba, v wú: «Dıın wa, lugu fugə bələ nə wulə lá. Liù nə vèli yıcau wa, v ba v naa mà

* **11:4** 11.4 Zwezi yì v tətə yoo nə v swìn.

won nə. Luu ku tə yucau tə dān nə pin u yía na lá. ¹⁰ Yá liù nə kùu u lwań, u vèli titun nə, u yía nə ba poni na tə, u yàá mà u naa won nə».

¹¹ Zwezi nə swìn sùràn tontə kwa nə, u swìn ba con, u wú: «Nə dabεε Lazarə yi u dwèe, yá à mε, sə à va à zìn wá». ¹² U karbua tə ma le wá, ba wú: «Yuu-Tiu, də ku nə yi u dwèe, u yayigu tə wá zwèe». ¹³ Zwezi yà pià, sə u swìn də, Lazarə yi u tuga. Yá u karbua tə mù yà buɲa də, ku cígá yi u dwèe. ¹⁴ Zwezi dān ma swìn ku nəpon tə ba con, u wú: «Lazarə yi u tuga. ¹⁵ À jə pupwən də, á tətə nə yèé də, à wà lá vèli tə yiri. Ku mù nə wá pa, á kə á waa à nə. Nə dān vèlə u con». ¹⁶ Toma tə, ba yà nə boɲə <yɪɔɔ>, u dān ma swìn u karbiduən tə con, u wú: «Nə də vèlə, nə twá karnyina nə, nə ti».

¹⁷ Máná tə, Zwezi nə vèli u yí lá, u ni də, ba nə gùri Lazarə, ku jə dian bania. ¹⁸ Betani yà bwələ *Zwerizalemə, ndə kilometərə batwa nə. ¹⁹ Yá Zwifə-ba tə yà dáá, ba nə twi Marətə də Mari con, sə ba kə ba pupuə ba nabua tə tian tə yiri.

²⁰ Marətə dān nə nì də, Zwezi biàn, u nan u va, sə u jérí wá. Mari mù pií sàń nə, u jèé ba diè. ²¹ Marətə nə jérí Zwezi, u swìn u con, u wú: «Yuu-Tiu, də n yà nə yin yəbə, à nabua tə yà ba ti. ²² Yá də ku mε, à yèé də, máná ku tə də tətə wa, won tə mama, n nə lòrì Yu con, Yu wá pa ku mú». ²³ Zwezi ma swìn u con, u wú: «N nabua tə wá pií u bwin, u nan tian wa». ²⁴ Marətə le Zwezi, u wú: «À yèé də, Yu wá bwin wá, u li

tian wa. Ku yoo tē wá tūn, máṅá tē wa, Yui nē wá bwin tīga tē, v l tian wa, luv zanv máṅá nē».

²⁵ Zwezi ma swìn v con, v wú: «À mò nē yi ka bwin tīga, à mò ga nē yi mu tíú. Liù tē, v nē keni v waa à nē wuuu, v wá yà mu wa, dē v nē swē, v ti dē. ²⁶ Yá liù tē dē, v nē wulē mu wa, v ga kē v waa à nē, v mò kúv bá ti, abada. N pīn cígá ku yoo tēntē nē, naaa?» ²⁷ Marētē le Zwezi, v wú: «Awo, Yuu-Tiu, à pīn cígá yoo tēntē nē dē, n yi *Kērisē, n ga yi Yui-Biu. N mò nē ya liù tē, v nē mē, sē v bā luv wa».

²⁸ Marētē nē swìn ku nētv tē kwa nē, v pīi v vii. U dān vēli, v bon v nyánú Mari, v sègè, v swìn v con, v wú: «Karnyina twi yēbē, yá v bonē mú». ²⁹ Mari nē nì tē sūrān tēntē, v nyí v zān lala, v ma vēlē Zwezi con. ³⁰ Zwezi yà tē wulē bwálí tē nē, Marētē nē jérí wá. U yà tē wā Betani tiv tē wa zwī. ³¹ Zwifē-ba yà twi diē tē wa, sē ba kē Mari pupwēn. Ba dān nī wá dē, v zān lala, v naṅa kàrá wa. Ba dē ma zān, ba pú v kwa. Ba yà buṅa dē, ku yi v vēli lēbēri tē yuu, sē v kwi.

³² U vēli v yí bwálí tē, Zwezi nē wulē lá. Máṅá tē, v nē nī wá, v tua Zwezi nēē dēn, v ga swìn v con, v wú: «Yuu-Tiu, dē n yà nē yīn yēbē, à nabva tē yà ba ti». ³³ Zwezi dān nī dē, Mari yi v kwi, yá Zwifē-ba tē, ba nē wulē v kwa, dē ga kwi. Ku vuvugu v bīcan, yá pucōnī ga zv wá. ³⁴ U dān ma bwe ba, v wú: «Yēn nē nē, á gūrī wá?» Ba le wá, ba wú: «Yuu-Tiu bàá, n wá na ku bwálí».

³⁵ Zwezi dàń wulə ʋ kwi. ³⁶ Zwifə-ba dàń ma swìn, ba wú: «Á nɪ nətʋ tə, ʋ yà nə swə Lazarə».

³⁷ Ba wa là duən də kúv swìn, ba wú: «D mù liù tə, ʋ nə pórí liliu tə yíá tə, ʋ yà kúv wàrì ʋ fwa, sə bɛɛ wà tə dān ká tɪ, naaa?»

³⁸ Kʋ kúv vuvugu Zwezi bɪcan, yá ʋ dàń ga vələ ləbəri tə nii nə. Ləbəri tə yà yɪ ba kʋa paan wa. Yá kapan dàń yà sun kʋ mimii nə. ³⁹ Zwezi swìn, ʋ wú: «Á surə kapan tə!» Tɪgɪ tə nakʋa Marətə ma swìn Zwezi con, ʋ wú: «Yuu-Tiu, ʋ dàń lwá síún nə. Kʋ dɪan banta nə zèn, ba nə gùrì wá».

⁴⁰ Zwezi le wá, ʋ wú: «À wà n con swìn də, n nə keni n waa à nə, n wá na Yɪ dun tə». ⁴¹ Ba dàń ma sùrí kapan tə. Zwezi zìn ʋ yíá ʋ kə yɪ nə, ʋ ga swìn, ʋ wú: «À nyɪna, à kəni n lèèè, n nə le nə tə yɪrɪ. ⁴² À mù yəə də, n le nə dɪn mama. Kʋ dàń yɪ lalʋ tə yɪrɪ, kʋ nə wulə yəbə nə, à swìn kʋ. À pìà, sə ba pa cígá də, kʋ yɪ n mù nə tʋn nə». ⁴³ ʋ nə swìn kʋ nətʋ tə kʋa nə, ʋ swìn də dɪàn, ʋ kə yɪ nə, ʋ wú: «Lazarə, nan yəbə!» ⁴⁴ Tɪgɪ tə nan ləbəri tə wa, ʋ jìàn də ʋ nɛɛ ga vwə də gantwen. Yá gànù də ga pú ʋ yáá nə. Zwezi ma swìn là tə con, ʋ wú: «Á kʋra tə, sə ʋ vìì».

*Zwifə-ba yun tìán pìà Zwezi, sə ba gv
(Likə 16.31)*

⁴⁵ *Zwifə-ba wa là zənzən, ba yà nə twi Mari con, nɪ kʋ tə Zwezi nə fwa, ba ga kə ba waa ʋ nə.

⁴⁶ Yá ba wa là duən vəli, ba man kʋ tə, Zwezi nə fwa tə, ba bɪrɪ *Farɪzɪan-ba.

⁴⁷ Farɪzɪan-ba də Yɪ *jɔŋwana yun tìán tə dàń bon Zwifə-ba yun tìán duən, ba nə bùrì *bùrà tə,

ba kun duən nə, ba ga swìn, ba wú: «Bεε tɔɲa Yɪ dɪ̀n mɪ̀mɪ̀nan zɛ̀nzɛ̀n. Bɛ̀ɛ̀ɛ̀ won nə, nə wá fwa v yɪ̀ra? ⁴⁸ Də nə nə yá wá, sə v tɪ̀n tɛ̀, là tɛ̀ mama wá kɛ̀ ba waa v nə. Yá *Romə-ba là wá bà, ba li nəba, ba ga cùgò nə Zwifə-bə Yɪ̀ *dìè tɛ̀, də nə dwíí tìán tɛ̀ nə lɔv tɛ̀ mama wa». ⁴⁹ Liù don yɪ̀n ba wa, v nə yɪ̀ Yɪ̀ jɔɲwana yun tìán nəkwɪ̀a, kɪ̀ bɪ̀nɪ̀ tɛ̀ntɛ̀ nə, v yɪ̀rɪ̀ nə Kayifə. U swìn ba con, v wú: «Á ba yoo mama dɛ̀n nɛ̀n. ⁵⁰ Á buɲa zɛ̀ni, sə á yɛ̀ni də, bεε nədɔv nə tɪ̀ga nə dwíí tìán tɛ̀ yɪ̀rɪ̀, kɪ̀ kɔkwa kɪ̀ pa aba, kɪ̀ doni, ba nə wá cùgò nə dwíí tɛ̀ mama». ⁵¹ Sùràn tɛ̀ntɛ̀ yà tà v tɛ̀tɛ̀ fɪ̀ra sùràn. Kɪ̀ yɪ̀ v yà nə yɪ̀ Yɪ̀ jɔɲwana yun tìán nəkwɪ̀a kɪ̀ bɪ̀nɪ̀ tɛ̀ntɛ̀ nə yɪ̀rɪ̀. Kɪ̀ mù nə pɪ̀n, Yɪ̀ twá də wá, v ma swìn v nii sɔgɔ də, Zwezi mɛ̀, sə v tɪ̀ Zwifə-ba dwíí tɛ̀ yɪ̀rɪ̀. ⁵² Kɪ̀ nətɔv tɛ̀ yà tà ba cɪ̀cɪ̀ dwíí tɛ̀ yɪ̀rɪ̀ nə, v wá tɪ̀. Kɪ̀ yɪ̀, sə v píí v van Yɪ̀ bɪ̀a tɛ̀, ba nə laga duən yáá nə, v ja bà, v kɛ̀ duən nə, v pa ba jì dwíí nədɔv.

⁵³ Kɪ̀ nə zɪ̀gɪ̀ kɪ̀ dɪ̀n tɛ̀ntɛ̀ nə, Zwifə-ba yun tìán tɛ̀ ken ba nii nədɔv, sə ba gɔv Zwezi. ⁵⁴ Kɪ̀ mù nə pɪ̀n, Zwezi yà kúò bá jìjiri, v vɛ̀li Zwifə-ba pwərə wa. U nan kɪ̀ bwálí tɛ̀ntɛ̀ wa, v zv nagwanaa don wa, kɪ̀ nə bwələ də kasɔɔ lanworu. U mù də v karbɪ̀a tɛ̀ yà yɪ̀n nagwanaa tɛ̀ntɛ̀ tɪ̀v don nə, ba nə boɲə <Eferayimə>.

⁵⁵ Zwifə-ba *Pakə cànà tɛ̀ yà bwələ. Là zɛ̀nzɛ̀n dàń nan nagwanaa tɛ̀ntɛ̀ wa, ba va *Zwerizalemə də cànà tɛ̀ tɛ̀ wà yí, sə ba kwen ba yìèn ba mù də Yɪ̀ pwərə wa. ⁵⁶ Là dàń yà twá lá, ba pìà Zwezi Zwifə-ba Yɪ̀ dìè tɛ̀ wa, də ba bwe duən, ba wú: «Bɛ̀ɛ̀ɛ̀ nə, á buɲa v yoo

wa? Á yèrì dè, v nè wá bà cànà tə, naaa?» ⁵⁷ Yı jonwana yun tìán tə, də Farızian-ba yà pın nii kú tə də, liù tə mama, v nè yèé Zwezi bwálí, sə v swìn kú v bırı, v pa ba yəni, sə ba va, ba ja wá.

12

Mari lwé tıralı nuga Zwezi nεε nə
(*Matıə 26.6-13; Marəkə 14.3-9*)

¹ Zwezi vəli Betani, də *Pakə cànà tə ga dıan bardu, sə ka yí. Mə Lazarə tə, v nè tıga, Zwezi ma bwin wá tə, yà wulə kú tıv təntə nə. ² Ba fwa wodiı, ba pa Zwezi nə. Marətə yà nə wulə, v tərì wodiı tə. Lazarə də yın là tə wa, ba mù də Zwezi nə jèé, ba dé.

³ Mari dàń tı tıralı nuga litərə fan, kú kwənə nə dáá. Kú yı ba fwa kú də narədə paa tətə. U twe kú Zwezi nεε nə, yá v ga ja v yukıran, v ma pupugu v nεε nə. Dìè tə mama nii súé də tıralı nuga tə lwán tə. ⁴ Karbiı don yın karbıa tə wa, ba nə bonə Yisəkariyotə Zwidasə. Mə v mù karbiı təntə, nə wá ja Zwezi, v pa dıŋa nə. U zàn v swìn, v wú: ⁵ «Kú ya nətə, n ma wà tıralı nuga kú tə yoli səbikulan* biətwa, sə n pa zıra nə?» ⁶ Yá v nə swìn kú nətı tə, kú tà zıra yoo cígá nə jə wá. Kú yı v ya ŋwìàn. U yà nə jə ba səbıa lòè tə, v yáá ŋwìn səbiı tə, ba nə kəni kú wa. ⁷ Zwezi dàń ma swìn Zwidasə con, v wú: «Yá wá sənbwen! Tıralı nuga kú tə yı, v lwé à nə, sə kú ma kwen nə dıın tə nə, ba nə wá kə

* **12:5** 12.5 Səbikılv nədu yı yıtırtı nədu tıttıŋı ŋwírán.

nə ləbəri wa. ⁸ Zura wulə də aba máǵá mama. Yá à mù ga bá ya də aba máǵá mama».

⁹ *Zwifə-ba lalɔɔ nì də, Zwezi wulə Betani nə. Ba dǎn vəli, ba yí lá, ba pìà Zwezi. Kɔ kúò tà Zwezi cɪcɪ nə, ba pìà, sə ba na, kɔ dǎn yɪ də Lazarə tə, Zwezi nə bwin ɔ zìn tian wa, nə ba pìà, sə ba na. ¹⁰⁻¹¹ Zwifə-ba lià zənzən yà naŋa ba wa, ba kəni ba waa Zwezi nə, ɔ nə bwin Lazarə ɔ zìn tian tə wa yɪɪ. Kɔ mù nə pɪn, Yɪ jɔŋwana yun tián tə yà pɪn nii, sə ba gɔ Lazarə də.

Zwezi vəli Zwerizalemə

(Matia 21.1-11; Marəkə 11.1-10; Likə 19.29-44)

¹² Kɔ tɪpɔɪ nə, lalɔɔ tə, kɔ nə twi *Pakə cànà tə, nì də, Zwezi wulə cwəŋə wa, ɔ ma biàn *Zwerizalemə. ¹³ Ba za† kura nəɛ ba ja nan, sə ba jəri wá, də ba bubwi, ba wó:

«Ozana! Sə dun tə mə ya liù tə yuu wa, ɔ nə biàn *Yuu-Tiu yɪɪ tə yuu nə. ɔ mù liù təntə nə yɪ *Yɪzərayelə pìú».

¹⁴ Zwezi nɪ bɪnabiə, ɔ dɪ ɔ jəə ka yuu. Kɔ yoo təntə púpúní Yɪ sagɪ tə wa, kɔ wó:

¹⁵ «Siyon‡ tián-ba, á dǎnà ká pa fən ja aba. Á nəŋə, á pìú tə biàn. ɔ yɪ ɔ jəə bɪnabiə yuu wa».

¹⁶ Kɔ máǵá təntə wa, Zwezi karbɪa tə yà wà yìèn təntə dǎn lwarɪ. Zwezi nə bwin, ɔ nan tian wa, ɔ na dun Yɪ con, kɔ mù təntə kwa nə, ba dǎn lí ba tián də, kɔ yɪ ɔ mù yoo yà nə púpúní,

† **12:13** 12.13 Ba fwa kɔ nətu tə, sə ma pa dun Zwezi nə. ‡ **12:15** 12.15 Siyon yɪ Zwerizalemə yɪɪ don.

Yü sagü tē wa. Yá v m̀dè dàń yí v tun tē, sē s̀r̀àn tētē nii s̀ú.

¹⁷ Lalbu, ba nē yin dē Zwezi, máńá tē wa, v nē bon Lazarē ləbəri tē wa, v bwin v lı tian wa, yà wulə ba swìn kv yoo tētē, ba bırı là nē.

¹⁸ Zwezi nē tun Yü d̀àn m̀m̀m̀v tētē. Kv m̀dè nē pın, là tē, ba nē ni kv, ma bà, sē ba j́rí wá.

¹⁹ *Farızian-ba d̀àn ma swìn duən con, ba wú: «Á tētē na dē, á wàr̀i won mama á fwa. Á nēńē, lalbu tē mama púé v kwa».

*Gərekə-ba là duən dē p̀à, ba na Zwezi
(Matıə 16.24-27; Ebərə-ba 2.9-10, 14-15)*

²⁰ *Gərekə-ba là yà twá, ba wulə là tē wa, ba nē twi *Zwerizalemə, sē ba bv Yü nē *Pakə c̀ànà tē wa. ²¹ Ba v̀eli ba yı Filipə con, v m̀dè nē nan Bətəsayıda. Kv tiv tē nē wulə Galile nagwanaa tē wa. Ba l̀òr̀i wá, ba wú: «Yuu tíú, nē p̀à, sē nē na Zwezi!»

²² Filipə dē ma va, v swìn kv Andəre con. Ba là bələ tē mē d̀àn v̀eli, ba swìn kv Zwezi con. ²³ Zwezi ma le ba, v wú: «Máńá d̀àn yı, sē *Ləzwənə-BiuŞ tē na dun. ²⁴ Cıgá mama, à m̀dè nē swìn kv á con: Mıbiu nē wà tıa d̀ən zwi, sē kv pv, kv wá yà mıbiu nəd̄v cıci, wuuu. Yá kv nē pva, kv kwa nē, kv yáá fwa bıa zənzən.

²⁵ Liù tē, v nē swə v mu, v wá kwìn kv nē. Yá liù tē, v tētē mu tē yoo nē ba wá ja, luv kv tē wa, v ba kwìn v mu tē nē. U wá yà mu tē wa, kv nē ba zwèe Yü con. ²⁶ Liù tē, v nē p̀à, sē v tun v pa nē, sē v pú à kwa. Kv nət̄v tē d̀àn wá pa bwálı tē, à nē wulə, à t̀t̀t̀ǹdè tē dē wá yà lá.

Ş 12:23 12.23 Zwezi yı v tētē yoo nē v swìn.

Lìù tē, v nē tɔŋa v pɪn nē, à nyɪna Yɪ wá pa kɔ tɪú na dun».

Zwezi swìn v tɪan tē yoo

²⁷ Zwezi kúò sùrí lá, v wú: «Síún nē, à bɪcan yɪ guregurə. À dàń nē kúò wá swìn bèèèè? À kúò wàrí à nyɪna Yɪ à lòrì, sē v van nē v lɪ càn tētə wa. Kɔ yɪ máná ka tē càn tē nē, à twi, sē à dé.

²⁸ À dàń wá lòrì à nyɪna Yɪ, sē v pa v yɪrɪ tē na dun». Kori dàń ma swìn yɪ nē, kɔ wú: «À dí yáá à bɪrɪ à dun tē, à tē wá kwen à bɪrɪ tē». ²⁹ Lalɔv tē kɔ nē yɪn lá, nì kori tētə, ba dàń swìn, ba wú: «Kɔ yɪ dwà nē baa». Ba duən də swìn, ba wú: «Kɔ yɪ *malɪka nē swìn v con». ³⁰ Zwezi dàń ma swìn, v bɪrɪ ba, v wú: «Kɔ tà à mù yɪrɪ nē, kori tē swìn. Kɔ yɪ á mù yɪrɪ nē, kɔ swìn. ³¹ Síún nē, máná yí, sē Yɪ bùrì ləzoni bùrà. Máná yí, sē Yɪ dɪŋɪ lɔv kɔ tē piú* tē. ³² Yá kɔ nē yɪ à mù, máná tē wa, ba nē wá zìn nē yɪ nē, à wá van ləzoni mama, à kē à con».

³³ V yà swìn kɔ nətɔ tē, sē v ma bɪrɪ v tɪan tē yɪrɪ, v nē wá yà nətɔ. ³⁴ Lalɔv tē ma le wá, kɔ wú: «Yɪ sagɪ tē bɪrɪ nēba də, *Kərisə tē, v mē, sē v ya lá máná mama, wuuu, kɔ nē ba zwèè. Bèèèè nē pɪn, n dàń ma swìn, də kɔ mē, sē ba zìn *Ləzwənə-Biu tē, ba kē yɪ nē? Ləzwənə-Biu tētə nē yɪ wàà?» ³⁵ Zwezi ma le ba, v wú: «Poni tē wulə á tətəŋɪ wa, máná mancɪn wa. Á vələ poni tē wa, máná tē wa, kɔ nē tē wulə də aba, sē yikunu dàn ká bà tē dɪ á yuu. Lìù tē, v nē vələ yikunu wa, v yèrì bwálí tē, v nē vələ.

* **12:31** 12.31 Kɔ yɪ *Sɪtana.

³⁶ Máná ku tē wa, poni tē nē tē wulē dē aba, á mē, sē á sēē poni tē, sē ku pa á wàní á ya poni là». Zwezi nē swìn sùràn tēntē kwa nē, v nan v yá ba, v va v sègè v tìàn bwálí don nē.

Zwifə-ba viga, sə ba kə ba waa Zwezi nē

³⁷ Zwezi fwa Yü diàn muminan zənzən *Zwifə-ba yía yuu. Yá dē ku mama ba tē viga, sē ba kē ba waa v nē. ³⁸ Ku yin nētᵛ, sē ku pa Yü nii *sùsùnᵛ *Ezayi sūgᵛ tē nii ma sú. U yá swìn, v wú:

«*Yuu-Tiu, wàà nē pᵛn cígá nē sūgᵛ tē nē, nē swìn nē bᵛrᵛ? Yuu-Tiu diàn tē yᵛ v bᵛrᵛ tē wàà nē?»

³⁹ Zwifə-ba yà wàrì cígá ba pᵛn Yuu-Tiu sūgᵛ tē nē. Ezayi swìn ku yoo tēntē, v wú:

⁴⁰ «Yü púé ba yía nē, v ga pa ba pubᵛᵛᵛa jén. Ku mù nē pᵛn, ba yía kúè ba na. Ba pubᵛᵛᵛa dē wàrì yoo dēn ku lwarᵛ. Yá ba wàrì, ba lwanᵛ pubᵛᵛᵛ ba twi Yü con, sē v jon ba ba yayᵛran tē wa».

⁴¹ Ezayi dí yáá, v na Zwezi dun tē. Yá ku dàñ yᵛ v mù Zwezi yoo nē, v swìn.

⁴² Dē ku nētᵛ mē, Zwifə-ba yun tiàn tē wa là zənzən ken ba waa Zwezi nē. Yá *Farızıan-ba tē yᵛrᵛ nē, ba yà ba ku swìn ba nii wa, sē ba dàñ ka dᵛᵛᵛ ba *jéré diè tē wa. ⁴³ Ku bᵛrᵛ dē, ba yà swē ləzoni dun, ba doni Yü dun.

Zwezi twi, sə v jon là ba cᵛna wa

⁴⁴ Zwezi bubwi, v wú: «Liù tē, v nē keni v waa à nē, ku tà à mù cᵛcᵛ nē, v keni v waa tē. Ku yᵛ liù tē, v nē tᵛn nē tē nē, v keni v waa tē wuuu.

⁴⁵ Liù tē, v nē nᵛ nē, v nᵛ liù tē dē, v nē tᵛn nē.

46 À mù twi luv ku tē wa, sē à ya poni à pa ləzoni nē. Liù tē mama, v nē keni v waa à nē, v dàn ká mé yikunu wa. 47 Dē liù nē nì à sùràn tē, yá v ga ba tē nii nē twá, ku tà à mù nē buri v bura, sē à cugù wá. À mù tà à twi, sē à buri lià tē, luv nē ti, ba bura. Ku ya à twi, sē à jon lià ba cuna wa. 48 Liù tē, v nē viga nē, v ga wà à sùràn tē sēe, ku mù yoo tētē nē wá buri ku tiú bura. Sùràn tē, à nē swin tē, nē wá buri v bura luv zanɔ máɔá wa. 49 À nyina Yui nē tun nē. U mù nē ken sùràn tē, à nē wá swin, dē tētē à nē wá kàri à biri, à nii wa. Ku mù nē pin, à sùràn tē tà à tētē fira sùràn. 50 Yá à yèé dē, à nyina Yui nii tē, v nē pin nē, nē pin mu tē, ku nē ba zwèe v con. Ku mù nē pin, ku tē à nē swin, ku yi à swin ndē nētū tē nē, à nyina Yui nē pin nii, sē à swin ku».

13

Zwezi sin v karbia tē nεε

(Likē 22.14-18, 24-27; Marəkē 10.43-45)

¹ Dē tia tē nē wà puri, sē ba dé *Pakē cànà tē, Zwezi yà dí yáá v yèé dē, v máɔá yí. U yà yèé dē, v mε, sē v yá luv ku tē, sē v pií v va v nyina Yui con. Zwezi yà sóní v kwa lià tē, ba nē wulē luv ku tē wa, yá v tē sóní ba zənzən, v ja lε.

² Zwezi dē v karbia tē yà jèé duən nē, ba dé wodiu. *Sitana mù yà dí yáá, v kē pubɔɔa Zwidasē Yisəkariyotē bican wa, v nē yi Simon biú, sē v pa Zwezi duɔa ja wá. ³ Zwezi yà yèé dē, v yi v nan v nyina Yui con. Yá v yi v pií v vèli v nyina Yui con. U yèé dē, v nyina Yui ken wiən tē mε diàn v juun wa. ⁴ U dān nyí v zàn wodiu

tə yuu, ɔ kùrì gànù tə, ɔ nə zva yuu wa, ɔ tún. Ku kwa nə, ɔ tì p̀̀p̀̀d̀̀ó, ɔ vwa ɔ tàŋá nə. ⁵ Ku kwa nə, ɔ dàń twe níá ɔ kə tasav wa, ɔ ga wulə ɔ sɪn ɔ karɓia tə nəɛ. Yá ɔ ja p̀̀p̀̀d̀̀ó tə, ku nə vwə ɔ tàŋá nə, ɔ ma pupugə tə. ⁶ Ʋ dàń ma sɪn ba nəɛ tə, ɔ va ɔ yí Simon Piyerə. Simon Piyerə ma swìn ɔ con, ɔ wú: «N mù *Yuu-Tiu, n bá sɪn à mù nəɛ tə!» ⁷ Zwezi ma le wá, ɔ wú: «Sín nə n tə yèrì ku tə, à nə fwa tə dèń. Yá n wá nì ku dèń, máŋá don wa». ⁸ Piyerə ma swìn ɔ con, ɔ wú: «Abada! N bá sɪn à mù nəɛ, mama!» Zwezi le wá, ɔ wú: «Də à nə wà n nəɛ tə sɪn, n bá ja tori à con». ⁹ Simon Piyerə ma swìn ɔ con, ɔ wú: «Yuu-Tiu, ku kùù tà à nəɛ cɪcɪ nə, n wá sɪn, n dàń sɪn à j̀̀àn tə, də à yuu tə mɛ». ¹⁰ Zwezi le wá, ɔ wú: «Liù tə, ɔ nə swe níá, ɔ kùù ba p̀̀à, sə ba swe ɔ yira tə mama, də ku nə tà, ɔ nəɛ ka sɪn. Ʋ yira tə mama ziən. Ʋ bican yi nəpon Yu yáá con. Á bican yi nəpon. Yá ku dàń nə tà á mama». ¹¹ Ʋ yà yèé liù tə, ɔ nə wá ja wá, ɔ pa. Ku mù nə pɪn, ɔ ma swìn də, ku tà ba mama bican nə ya nəpon Yu yáá con.

¹² Máŋá tə wa, Zwezi nə sɪn ba nəɛ tə, ɔ zwèe, ɔ tì ɔ ganan tə, ɔ zv, ɔ ga p̀̀iɪ ɔ va ɔ j̀̀é ɔ bwálí nə wodiu tə bɪan nə. Ʋ dàń ga swìn ba con, ɔ wú: «Á yèé ku tə, à nə fwa aba, tə dèń, naaa? ¹³ Á boŋə nə, á wú: <karnyɪna>, nə à yèé <Yuu-Tiu>. Ku yi cígá nə, á swìn. À yi karnyɪna, à ga yi Yuu-Tiu. ¹⁴ Də à mù liù tə, à nə yi Yuu-Tiu, à nə yi karnyɪna, à dàń nə sɪn á nəɛ, á də tətə dàń mɛ, sə á sɪn duən nəɛ. ¹⁵ Ku tə à nə fwa tə, à fwa ku, sə ku ya nyɪnyɪga, ku pa aba, sə á də fwa ku

duən yɪra, ndə à nə fwa kv á yɪra nətʋ. ¹⁶ Cígá mama, à mù nə swìn kv á con: *Tʋtʋnbiu ba v yuu tíú dwə. Tʋntʋnʋ tə, ba nə tʋn, də ma ba liù tə, v nə tʋn wá, dwə. ¹⁷ Síún nə, á dǎn yèé kv yoo təntə mama. Á fwa kv tə, à nə swìn á con, yá á wá yà pupwən wa».

(*Matie 26.21-25; Marəkə 14.18-21; Likə 22.21-23*)

¹⁸ «Kv tà á mama yoo nə à swìn, à yèé lià tə, à nə kúrí. Kv tə nə púpúní Yɪ sagɪ tə wa, nii mɛ, sə kv sú. Kv swìn, kv wú: <Liù tə, à mù də wa nə wulə, nə dé wodiú tə duən nə, kv tíú vəvəri v zɪga à nə>.

¹⁹ À swìn kv yoo təntə á con də, kv mǎnjá tə wà yí. À pià, kv nə yí, mǎnjá tə wa, sə á pa cígá də, à mù nə yɪ liù tə, à nə wulə, wuu. ²⁰ Cígá mama, à mù nə swìn kv á con: Liù tə, v nə sɛe liù tə, à nə tʋn, kv tíú sɛe à tətə. Yá liù v nə sɛe nə, kv tíú sɛe liù* tə, v nə tʋn nə».

Zwidasə wá ja Zwezi, v pa

(*Matie 26.31-35; Marəkə 14.27-31; Likə 22.31-34; 1 Zwan 4.7-12*)

²¹ Zwezi nə swìn tə sùràn təntə kwa nə, v bɪcan gugurə, v ga swìn yoo kv tə, v bɪrɪ ba, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn kv á con: Á wa liù don wá ja nə, v pa». ²² Karbɪa tə jèé, ba ywǎn duən yɛɛ wa, də ba bwe ba tìàn, sə ba jén, kv yɪ wàà yoo nə Zwezi swìn. ²³ Karbɪa tə wa karbiu† tə, Zwezi yà nə swə tə, yà nə jèé v dà Zwezi nə. ²⁴ Simon Piyerə dǎn ma gwən wá, sə v bwe Zwezi

* **13:20** 13.20 Kv nə yɪ Yɪ. † **13:23** 13.23 Kv nə yɪ Zwan, v nə púpúní kv sagɪ təntə.

υ jén kv yí wàà nè, υ swìn. ²⁵ Karbiu tontè ma guni υ kə Zwezi con, υ ga bwe wá, υ wú: «*Yuu-Tiu, kv tíú nè yí wàà?» ²⁶ Zwezi le, υ wú: «Kv tíú nè yí liù tē, à nè wá kuli dipen kíkav zɔŋa tē wa, à li à pa wá». Zwezi dàń ma tì dipen, υ kuli zɔŋa tē wa, υ li υ pa Zwidasə Yisəkariyɔtə nè, υ nè yí Simon biú. ²⁷ Máná tē, Zwidasə nè jon dipen kíkav tē, də *Sítana zua υ bican wa. Zwezi ma swìn υ con, υ wú: «Kv tē, n nè pià, sə n fwa tē, fwa kv lala!» ²⁸ Lià tē, ba yà nè jèé wodiu tē bian nè ladva tətə yà wà kv tē, Zwezi nè swìn υ con, tē dēń lwarí. ²⁹ Kv yí cígá, Zwidasə yà nè jə ba səbiu lòò tē. Kv mù nè pín, ba wa lià duən buŋa də, kv yí ndə Zwezi tun wá, sə υ va υ yè cànà tē zɪla, nè à yèé, sə υ pa won zɔra tē nè. ³⁰ Zwidasə nè jon dipen kíkav tē, mə υ ka nan də nè. Kv máná tē wa, də tia yí.

Zwezi pín nii nədɔn
(Zwan 7.33-36)

³¹ Zwidasə nè nan tē, kwa nè, Zwezi swìn, υ wú: «Síún nè, *Ləzwənə-Biu‡ tē dàń wá na dun. Yá Yú wá twá wá, υ biri υ dun tē. ³² Yú twá də wá, υ biri υ dun tē, yá υ wá pa υ na dun tē, tē nè wulə υ mù Yú con. U wá pa à na tē dun tontè, síún síún. ³³ À bia-ba, à dàń yí à wulə də aba máná mancín wa. Kv kwa nè, á wá pià nè. Síún nè, à dàń swìn á də con, ndə à nè swìn *Zwifə-ba con də, bwálí tē, à nè vèli, á wàrì lá, á vèli. ³⁴ À pín aba *nii yìèn nədɔn: Á swənə duən. Kv mə, sə á sóní duən, ndə à nè sóní aba nətɔ. ³⁵ Də á

‡ **13:31** 13.31 Zwezi yí υ tətə yoo nè υ swìn

nə swə duən, mə ku wá twá nətʋ, là mama ma lwarı də, á ya à mù karbıa».

*Zwezi bıri də, Piyerə wá swın də, ʋ yèrì wá
(Matıə 26.31-35; Marəkə 14.27-31; Likə 22.31-34; 1 Zwan 4.7-12)*

³⁶ Ku kwa nə, Simon Piyerə bwe Zwezi, ʋ wú: «*Yuu-Tiu, yèn nə n vələ?» Zwezi ma le wá, ʋ wú: «Bwálı tə, à nə vələ, n wàrì à nə n twá, n vèli lá síún. Mánjá don wa nə, n wá twá à nə n va». ³⁷ Piyerə ma swın, ʋ wú: «Yuu-Tiu, bèèèe nə pın, à ma wàrì n nə à twá, à vèli lá, síún? À ken à sírí, sə à ti n yırı». ³⁸ Zwezi le wá, ʋ wú: «N ken n sírí cígá mama, sə n ti à yırı? Cígá mama, à mù nə swın ku n con: N wá swın də, n yèrì nə, nəε batwa, də cəbı ʋ tə wà kwi».

14

*Zwezi yı cwəŋə, ka nə vələ ʋ nyına Yı sàń
(2 Korentə tıán 4.17-5.1; Ebərə-ba 9.24; 10.19-22; Kolosə tıán 3.1-4; Zwan 16.23-24)*

¹ Zwezi swın ʋ karbıa tə con, ʋ wú: «Á dànà ká pa á bıcan gugurə. Á kənə á waa Yı nə, sə á kə á waa à də nə. ² Dii dáá à nyına Yı sàń tə wa, á nə wàá tə wa á yanı. Də diè yà nə tələ lá, à yà wá swın ku á con. À dán vèli, sə à kwen diè tə, á nə wá yà lá, à tún á nə. ³ Yá mánjá tə wa, à nə vèli, à kwen á bwálı, à zwèe, à wá piı à bà à tı aba, à ja va à con. Ku nətʋ tə dán wá pa á də ya bwálı tə wa, à nə wulə. ⁴ Á yèé cwəŋə tə, ka nə vèli bwálı tə, à nə vələ».

⁵ Toma ma swìn v con, v wó: «*Yuu-Tiu, nə dǎn nə yèrì bwálí tə, n nə vələ tətə. Nə wá fwa nətə, nə ma lwarì ku cwəŋə?» ⁶ Zwezi le wá, v wó: «À mù nə yi cwəŋə, à mù nə yi cígá tíú, à mù nə yi mu. Liù mama wàrì nyina Yui con, v vèli, də v nə wà à nə twá. ⁷ Də á nə yèé nə, á yèé à nyina Yui də. Yá síún tətə, á yèé wá, á nı wá».

⁸ Filipə ma swìn Zwezi con, v wó: «Yuu-Tiu, biri nəba n nyina Yui tə, ku cici me nəba». ⁹ Zwezi ma swìn Filipə con, v wó: «Filipə, à wulə də aba, ku dian ku me nətən, yá n tə yèrì nə, naaa? Liù tə, v nə nı nə, v nı à nyina Yui. Bèèèe nə pın, n ma swìn də, à biri aba à nyina Yui? ¹⁰ N wá cígá pın də, à ya à wulə də à nyina Yui, yá à nyina Yui də ga wulə də nə, naaa? Sùràn tə, à nə swìn á con, ku tà à tətə pubuŋa sùràn. À nyina Yui tə, v nə wulə də nə, v mù nə tɔŋa v tətə tutɔnan. ¹¹ Á me, sə á pa cígá də, à nə swìn, à wó, à wulə də à nyina Yui, yá à nyina Yui də wulə də nə. Ku nə kúè tà nətɔ, á me, sə á pa nə cígá, tutɔnan tə yiri, à nə tɔŋa. ¹² Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Liù tə, v nə keni v waa à nə, v də wá fwa tutɔnan tə, à nə fwa. U wá fwa tutɔnan, tə nə dwə tə. À mù dǎn vèli à nyina Yui con. ¹³ Yá won tə mama, á nə wá twá də à yiri tə, á lòrì, à wá tɔn ku, sə à nyina Yui wàní v na dun, à mù biú tə yiri. ¹⁴ Á nə twá də à yiri tə, á ma lòrì won mama, à wá tɔn ku».

*Zwezi kàn nii də, v wá pa Yui-Siŋu tə bà
(Zwan 16.5-15; Filipə tián 4.6-7; 1 Zwan 2.3-5)*

15 Zwezi kùò swìn, v sùrí, v wú: «Də á nə swə nə, á wá zílí à nii yìèn tə. 16 À wá lòrì à nyina Yui, sə v pa liù tə, v nə wá san aba, bà, v ya də aba, mánǎ́ mama, wuuu. 17 Ku mù nə yi Yui-*Siŋu tə, ku nə biri v cígá tə. Lià tə, ba nə yi luv nə ti ba, ba wàrì ku ba ni, ba ma wàrì ku ba lwàrì. Ku mù nə pɪn, ba wàrì ku ba sèe. Ku wulə də á mù, yá ku wá yà də aba. Ku mù nə pɪn, á mù yèé ku. 18 À bá yá aba ndə bitaran nə, à wá pìí à bà á con. 19 Mánǎ́ mancɪn wa, lià tə, ba nə yi luv nə ti ba, ba kùò wàrì nə ba ni. À wulə mu wa, yá á də wá yà mu wa. Ku mù nə pɪn, á mù wá na nə. 20 Ku diɪn tə nə, á wá lwàrì də, à mù wulə də à nyina Yui. Á mù wá yà də nə, à də ga wá yà də aba. 21 Liù tə, v nə tún à *nii yìèn tə v bɪcan wa, v ga zílí tə nii, ku tíú swə nə, cígá cígá. À nyina Yui wá sóní liù tə, v nə swə nə. À də wá sóní wá, yá à wá biri à tiàn wá».

22 U karbiu tə don, ba nə boŋə Zwidə, ku nə tà Zwidasə Yisəkariyɔtə, ma bwe wá, v wú: «*Yuu-Tiu, bèèèe nə pɪn, n ma pìà, sə n biri n tiàn nəba, yá n ga bá biri n tiàn lià tə nə, ba nə yi luv nə ti?» 23 Zwezi le wá, v wú: «Liù tə, v nə swə nə, v wá zílí à sugv tə nii. Yá à nyina Yui wá sóní wá. À mù də à nyina Yui me dàń wá bà v con, nə ya də wá. 24 Liù tə, v nə ba nə swə, v ba à sùràn tə nii zílí. Ku tə á nə nèń də, à swìn nətən, ku tà à tətə sugv. Ku yi ku nan à nyina Yui con, v nə tɔn nə.

25 À swìn ku yoo təntə á con də, à tə wulə də aba. 26 Liù tə, v nə wá san aba, à nyina Yui nə

wá twá də à yiri tɛ, ɔ tun, ku mù nè yi Yu-Sinju tɛ. Ku nè twi, ku mù nè wá kàrì aba yoo mama. Yá ku wá líí aba yìèn tɛ mama, à nè swìn á con.

²⁷ À yá bɛcan sié dɛ aba, à pɛn aba à tɛtɛ bɛcan sié tɛ. Bɛcan sié tɛ, à nè pɛn aba, ku tà ndɛ bɛcan sié tɛ nè, lià tɛ, ba nè yi lɔɔ nè ti ba, nè pɛn nɛtɔ. Á dànà ká pa á bɛcan gugurɛ, á dànà ká pa fɛn ja aba. ²⁸ Á nì, dɛ à nè swìn á con, à wú: À vɛrí yá à wá pìí à bà á con. Dɛ á nè swɛ nè, á pùɛ mɛ, sɛ ka poli, à nè vɛlɛ à nyina Yu con, tɛ yiri. Cígá, à nyina Yu nè dwɛ nè. ²⁹ À swìn tɛ yìèn tɛntɛ á con síún nè dɛ, tɛ mánjá tɛ wà yí, sɛ ku pa mánjá tɛ wa, tɛ nè yí, sɛ á pa cígá à sugu tɛ nè. ³⁰ Lɔɔ ku tɛ pìú* tɛ ma biàn. Yá ɔ ba diàn mama jɛ à mù yuu wa. Ku mù nè pɛn, à kùù bá pìí à swìn á con zɛnzɛn. ³¹ Yá ku mɛ, sɛ lià tɛ, ba nè yi lɔɔ nè ti ba, lwàrì dɛ, à swɛ à nyina Yu, yá à ga tɔŋa nɛtɔ tɛ, ɔ nè pɛn nè nii, sɛ à tun. Á zaŋa yi nè, sɛ nè vìi bwálí ku tɛ wa».

15

Zwezi dɛ ɔ karɓia tɛ yi ndɛ divɛn tíú dɛ ku nɛɛ nè

(Kolosɛ tíán 2.6-7; Efɛzɛ tíán 3.17-19; Zwan 13.34-35; 14.21-23; 1 Zwan 3.16-19; 4.7-12)

¹ Zwezi kùù swìn, ɔ sùrí lá, ɔ wú: «À mù nè yi cígá cígá divɛn tíú. Yá à nyina Yu tɛ dàñ nè yi ku tíú. ² Naa mama nè wulɛ à yira, ka nè ba bia zɛŋa, ɔ yàá gwɛŋɛ ka, ɔ li. Yá naa tɛ mama, ka nè zɛŋa bia, ɔ yàá tá ka, sɛ ka kwɛn ka zɛn bia

* **14:30** 14.30 Ku yi *Sitana yoo nè ku swìn.

zənzən, ka sùrí lá. ³ Kàrà tə, à nè kàrà aba, ka dí yáá, ka pìrì á bɪcan tə Yɪ yáá con. ⁴ Á dàń mara à yɪra, ndə à nè marɪ á yɪra nətɔ. Tìú naa wàrà bɪa ka zɪŋa ka tìàn nè, də ka nè wà tìú tə dəkuu yɪra marɪ. Mə nətɔ á də wàrà bɪa á zɪŋa á tìàn nè, də á nè wà à yɪra marɪ.

⁵ À mù yɪ ndə diven tìú dəkuu nè, á mù dàń nè yɪ kɔ nɛɛ tə. Naa tə ka nè marɪ à yɪra, à də ga marɪ ka yɪra, ka yàá zən bɪa zənzən. Á wàrà won mama á fwa, də à nè tɛlé də aba. ⁶ Liù tə, ɔ nè wà à yɪra marɪ, ɔ yɪ ndə tìú tə naa nè, ba nè gwəŋə ba dɔgɔ. Yá ka wá kù. Kɔ kwa nè, ba wá pɛɛ ka dɛɛ tə wakɔran tɛntə, ba kə mən wa, sə tə dé. ⁷ Də á nè marɪ à yɪra, yá à sùràn tə də ga wulə á bɪcanɪ wa, á lwərə kɔ tə mama, á nè pìá, yá á wá na kɔ. ⁸ Á nè zɪn bɪa zənzən, á ma bɪrɪ də, á ya à karbɪa, kɔ mù nè wá pa dun à nyɪna Yɪ nè.

⁹ À swə aba, ndə à nyɪna Yɪ nè sóní nè nətɔ. Á dàń pɪan à sonu tə ya á waa. ¹⁰ Də á nè zílí à *nii yìèn tə, à sonu tə wá yà á waa. Mə nətɔ nè à də zílí à nyɪna Yɪ nii, yá ɔ sonu tə ga wulə à waa. ¹¹ À swìn kɔ nətɔ tə á con, sə kɔ pa à pupwən tə ya də aba. Yá kɔ wá pa á pupwən tə ya cígá cígá pupwən.

¹² Á nəŋə, à nii yìèn nè, à nè pɪn aba: Á swənə duən, ndə à nè sóní aba nətɔ. ¹³ Liù mama con, sonu don kùò tɛlé kɔ, də nè dwə liù nè tì ɔ mɪ, ɔ ma lárí ɔ dabara mɪa yuu nè. ¹⁴ Á ya à dabara, də á nè fwa kɔ tə, à nè pɪn nii, sə á fwa. ¹⁵ À kùò bá bon aba tutunbɪa. Tutunbiu yèrì kɔ tə, ɔ

tutonyina tə nə fwa. À pɪn á lwarɪ kʊ tə mama, à nyina Yɪ nə bɪrɪ nə. Kʊ m̀ nɛ pɪn, à dàŋ boŋə aba à dabara. ¹⁶ À m̀ nɛ kúrí aba, á m̀ nɛ wà nɛ kúrí. À m̀ nɛ pɪn nii aba, sə á va á zɪn bia. Á bia tə mɛ, sə ba ya lá, wuuu. Yá won tə mama, á nɛ twá də à yɪrɪ tə, á ma lòrì à nyina Yɪ con, ʊ wá pa kʊ aba. ¹⁷ À nii tə, à nɛ pɪn aba, kʊ yɪ, sə á sóní duən».

*Lìà tə ba Zwezi də ʊ kwa lià tə swə
(Matie 10.22-33; Zwan 16.1-3, 33)*

¹⁸ Zwezi kù swìn, ʊ sùrí lá: «Də lià tə, ba nɛ yɪ lʊ nɛ tɪ ba, nɛ dʊŋa aba, á mɛ, sə á lwarɪ də, ba dí yáá ba dún à tətə. ¹⁹ Də á yà nɛ yɪ lià tə, lʊ nɛ tɪ aba, ba yà wá sóní aba, á nɛ yɪ ba m̀ lià tə yɪrɪ. À kúrí aba, à van à lɪ ba waa, á tà ba m̀ waa lià. Kʊ m̀ nɛ pɪn, ba ba aba swə. ²⁰ Á lie á tìàn də sugʊ tə, à nɛ swìn á con: Tutunbiu ba ʊ tutonyina dwə. Də ba nɛ fifɪn nɛ, ba wá fifɪn á də. Ba nɛ zìlí à sugʊ tə nii, ba wá zìlí á də sugʊ tə nii. ²¹ Ba yèrì liù tə, ʊ nɛ tʊn nɛ. Kʊ m̀ nɛ pɪn, ba wá fwa tə yìèn təntə mama á yɪra, à m̀ yɪrɪ nɛ. ²² Ba yuu yà bá jə cuna, də à yà nɛ wà twi, də à yà nɛ wà ba con swìn. Yá síún nɛ, ba kù wàrì ba swìn də, ba yèrì ba cuna yoo. ²³ Liù tə, ʊ nɛ dʊŋa nɛ, ʊ dʊŋa à nyina Yɪ də. ²⁴ Də à yà nɛ wà tutunan tʊn, ba tətəŋi wa, liù don nɛ wà tə yiri ʊ tʊn, ba yuu yà ba cuna jə. Síún nɛ, ba nɪ tutunan təntə, ba ga tə dʊŋa nɛ, ba dʊŋa à nyina Yɪ də. ²⁵ Kʊ yɪ nɛtʊ, sə kʊ pa tə nɛ púpúní ba Yɪ sagɪ tə wa, nii sú. Kʊ púpúní, kʊ wú: «Ba dʊŋa nɛ, yá kʊ ba dèŋ jə».

²⁶ À wá pa, à nyina Yɪ pa liù tɛ, ɔ nə wá san aba, bà á con. Ʋ mù liù tɛntɛ nə yɪ Yɪ-**Siɲu* tɛ. Ʋ yɪ ɔ nan à nyina Yɪ con. Ʋ mù nə wá bɪrɪ aba cígá tɛ, ɔ ga wá swìn à yoo. ²⁷ Á dɛ yɪn dɛ nə, kɔ jɲɔ mama. Kɔ mù nə pɪn, á dɛ wá swìn à yoo, á bɪrɪ».

16

(Zwan 15.18-25; Likɛ 6.22-23)

¹ Zwezi kúò swìn ɔ sùrí lá, ɔ wú: «À dí yáá, à swìn yìèn tɛntɛ á con, sɛ tɛ máɲá nə yí, á dànà ká pìí á kɛ á kwa, á yá nə. ² Ba wá dɪɲɪ aba, ba lɪ **Zwifɛ-ba *jéré* dii tɛ wa. Máɲá don tɛtɛ wá bà, liù tɛ mama, ɔ nə wàní ɔ gu aba, ɔ tɛ wá bún dɛ, kɔ yɪ yozɛɲu nə, ɔ fwa ɔ pa Yɪ nə. ³ Ba wà nə yɛni, ba ga wà à nyina Yɪ yɛni. Kɔ mù nə pɪn, ba wá fwa nɛtu. ⁴ À swìn kɔ nɛtu tɛ á con, sɛ kɔ máɲá nə yí, sɛ á pìí á lií á tìàn dɛ, à dí yáá à swìn kɔ á con. À wà kɔ yoo tɛntɛ swìn á con, kɔ jɲɔ tɛ mama, à yà nə tɛ wulɛ dɛ aba tɛ yɪrɪ».

Yɪ-Siɲu tɛ tɔtɔɲɪ yoo

(Zwan 14.16-17, 26; 1 Korɛntɛ tìán 7.10-16; 1 Zwan 2.27)

⁵ Zwezi kúò swìn, ɔ sùrí lá, ɔ wú: «Síún nə, à pìí à vɛlɛ liù tɛ con, ɔ nə tun nə. Yá á ladva tɛtɛ ba nə bwe, sɛ ɔ jɛn, à vɛlɛ yèn. ⁶ À nə swìn kɔ nɛtu tɛ á con, kɔ mù nə pɪn, á pùé cùgà zɛnzɛn. ⁷ Kɔ ga yɪ cígá nə, à swìn á con. À nə vìí, kɔ mù nə wá san aba. Dɛ à nə wà vìí, liù tɛ, ɔ nə wá bà ɔ san aba, bá bà. Yá à nə vìí, à wá pa ɔ bà á con. ⁸ Máɲá tɛ wa, ɔ mù liù tɛ, ɔ nə wá san aba, nə twi. Ʋ wá bɪrɪ lià tɛ, ba nə yɪ lɔɔ nə tɪ ba, cɔna

nə ʏ nətʋ, kʋ tə nə ʏ ʏu cígá tə, də nətʋ, ʏu nə wá b̀r̀r̀i là b̀r̀r̀à. ⁹ Ba wà ba waa ken à nə. Kʋ m̀ ǹ ǹ p̀ǹ, ba dwé duən ba c̀na tə yoo wa. ¹⁰ À v̀l̀ə à nyina ʏu con, yá á kùb̀ bá p̀í á na nə. Kʋ m̀ ǹ ǹ p̀ǹ, ba dwé duən ʏu cígá tə yoo wa. ¹¹ ʏu dí yáá ʋ b̀r̀r̀i lʋ kʋ tə p̀í* tə b̀r̀r̀à. Kʋ m̀ ǹ ǹ p̀ǹ, ba dwé duən ʏu b̀r̀r̀à tə yoo wa.

¹² À tə jə ỳèn duən zənzən, sə à sẁn á con. Á dàń nə tə wà̀r̀i tə á jaǹ. ¹³ Máná tə, ʏu-*Siɲu tə, kʋ nə b̀r̀i cígá tə, nə twi, kʋ m̀ ǹ ǹ wá b̀r̀i aba ʏu cígá tə mama. Kʋ bá sẁn kʋ tətə s̀r̀àn. Kʋ ya ỳèn tə mama, kʋ nə dí yáá kʋ ǹ, də tə wá bà nə kʋ wá sẁn kʋ b̀r̀i aba. ¹⁴ Kʋ wá jon kʋ tə nə ya à m̀ nyiən, kʋ sẁn kʋ b̀r̀i aba. Yá kʋ dàń wá pa, à na dun. ¹⁵ Won tə mama, à nyina ʏu nə jə, kʋ ya à də nyiən. Kʋ m̀ ǹ ǹ p̀ǹ, à ma sẁn á con də, ʏu-Siɲu tə wá jon kʋ tə nə ya à m̀ nyiən, kʋ sẁn kʋ b̀r̀i aba».

*Pucvni wá lwàń kʋ jə pupwən
(Zwan 14.18-19)*

¹⁶ Zwezi kùb̀ sẁn, ʋ s̀r̀í lá, ʋ wú: «[À m̀ v̀li à nyina ʏu con.] Kʋ wá fwa manc̀n, də á kùb̀ wà̀r̀i nə á ǹ. Kʋ kwa nə manc̀n, də á kùb̀ wá p̀í á na nə».

¹⁷ Zwezi karbɪa tə duən dàń sẁn duən con, ba wú: «Bèèè nə ʋ p̀à, sə ʋ sẁn nə con də, ʋ m̀ wá va ʋ nyina ʏu con? Yá kʋ wá fwa manc̀n, də nə kùb̀ wà̀r̀i wá nə ǹ. Kʋ kwa nə manc̀n, nə kùb̀ wá p̀í, nə na wá?» ¹⁸ ʋ karbɪa tə sẁn, ba wú: «Zwezi nə sẁn nə con də, máná manc̀n,

* **16:11** 16.11 Kʋ nə ʏi *Sítana.

nə ba piì nə na wá, ku nətʋ tə dèń ya bèèèè? Nə yèrì ku tə, ʋ nə pià, sə ʋ swìn».

¹⁹ Zwezi yà yèé də, ba pià ba bwe wá ku dèń nə. ʋ dǎń ma swìn ba con, ʋ wú: «À swìn ku á con də, ku wá fwa mancɪn, də á kúù wàrì nə á nɪ. Ku kwa nə mancɪn, á kúù wá piì, á na nə. Ku mù dèń nə nə, á bwe duən, naaa? ²⁰ Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Á wá kwi, á pùé cùgù, yá là tə, ba nə yɪ lʋv nə tɪ, ba mù ga wulə ba jwɛ. Pucɪnɪ wà yí aba, yá á pucɪnɪ tə wá lwàń, ku jì pupwən. ²¹ Ku yɪ ndə máńǎ tə, kan nə pià ʋ lɪra, ku nə ya càn ku nə pa wá nətʋ. Yá máńǎ tə, ʋ nə lɪrɪ bisɪmaa tə, ku kwa nə, ʋ yàá sú də pupwən, ʋ nə lɪrɪ læzwənə, ʋ kə lʋv wa tə yɪrɪ. Ku mù nə pɪn, ʋ yàá swèèé ʋ càn tə yoo. ²² Mə ku yɪ nətʋ á də con. Á wulə càn wa síún, yá à wá piì à na aba. Ku máńǎ tə wa, á dǎń wá yà pupwən wa. Yá liù mama ga bá wàní ʋ cì á pupwən tə yáá nə. ²³ Ku diun təntə nə, á kúù bá bwe nə yoo mama. Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Won tə mama, á nə wá lòrì à nyɪna Yɪ con, ʋ wá pa ku aba, à mù yɪrɪ. ²⁴ Də zèn mama, á tə wà à yɪrɪ tə nə twá á lòrì won mama. Á lwərə, yá á wá na, sə ku pa á pupwən tə sú. ²⁵ À twá də zwansɪsarɪ, à ma swìn yièn tə tə á con. Máńǎ biàn, à nə kúù bá twá də zwansɪsarɪ, à ma swìn á con. À dǎń wá birɪ aba ku tə mama, ku nə yɪ à nyɪna Yɪ yoo, nəpon nəpon. ²⁶⁻²⁷ Máńǎ təntə nə yí, á wá twá də à yɪrɪ tə, á ma lòrì à nyɪna Yɪ con. Ku tà à pià à swìn də, à wá lòrì à nyɪna Yɪ à pa aba. À nyɪna Yɪ tətə swə aba, á nə swə nə, á ga pa

cígá də, à ya à nan v con tə yiri. ²⁸ À ya à nan à nyina Yui con, à bà lɔw wa. Síún nə, à kúò naŋa lɔw wa, à vələ à nyina Yui con».

²⁹ U karbia tə dàń ma swìn v con, ba wú: «Á nəŋə, ku nə síún nə, n dàń swìn nəpon nəpon nə con. N kúò ba zwansɪsarɪ nə twá, n ma swìn nə con. ³⁰ Síún nə, nə dàń yèé də, n yèé yìèn tə mama, yá n bá pià, sə ba bwe mú bwìə. Ku mù nə pɪn, nə ma pa cígá də, n nan Yui con».

³¹ Zwezi ma swìn, v wú: «Síún nə, á dàń pɪn cígá, naaa? ³² Á nəŋə, máŋá don biàn, ka yí ka zwèe tətə. Á wá dəri á jén duən yáá nə. Á liù mama wá pià bwálí v va. Á wá yá à cɪcɪ. Ku máŋá tə wa, à ga tà à cɪcɪ. À nyina Yui wulə də nə. ³³ À swìn ku nətu tə á con, sə ku pa á ya bɪcan sié wa, à mù də á mù nɪmarv tə yiri. Á wá dé càn lɔw ku tə wa. Á dàń nə daŋa á bɪcan, à mù dí diàn lɔw yuu wa».

17

Zwezi lòrì Yui v karbia tə yiri

(Romə tián 8.34; Ebərə-ba 4.14-16; 7.24-28)

¹ Zwezi nə swìn ku nətu tə, v zwèe, v zìn v yáá, v kə yui nə, v ga swìn, v wú: «À nyina Yui, máŋá yí. Pa à mù, n biú tə na dun. Sə n biú tə də wàní v bɪrɪ n dun tə. ² N ken diàn nə cwəŋə n biú tə juɪn wa, sə v ya ləzwənə mama yuu wa, sə v wàní v pa mi tə, ku nə ba zwèe n mù con, lià tə mama nə, n nə pɪn wá. ³ Mi tə, ku nə ba zwèe, tə nə ya, sə ba lwarɪ, n mù Yui nədu tə, n nə yi cígá, də liù tə n nə tun tə, ku mù nə yi

Zwezi-*Kørisø. ⁴ À pɪn, n na dun tɪa yuu yøbø. À tun n tutuɲɪ tø, n nə pɪn nə, sə à tun tø, à zwèe.

⁵ À yà jèó n səpuni nə dun wa, də luv nə tø wà fwa. À nyɪna Yɪ, síún nə, n dàń pa, sə à pìi à na à dun təntə n səpuni nə.

⁶ Ləzoni tø, ba nə yɪ luv nə tɪ ba, n tì ba wa lià, n pa nə. À pɪn, ba lwàrì n mù Yɪ. Ba yà yɪ n mù nə tɪ, ba zilí n sugv tø nii. ⁷ Ba dàń lwarɪ də, won tø mama, n nə pɪn nə yɪ kv nan n con. ⁸ Sùràn tø, n nə pɪn nə, à swìn tø ba con, yá ba ga sèe, ba jon tø. Ba lwarɪ də, à cígá nan n mù con, ba ga pa cígá də, kv yɪ n mù nə tun nə.

⁹ À lòrì mú à pɪn ba. À ba mù lòrì lià tø, ba nə yɪ luv nə tɪ ba, yɪrɪ. Kv yɪ à lòrì mú lià tø yɪrɪ, n nə pɪn nə, ba nə yɪ n mù nyiən. ¹⁰ Won tø mama, kv nə yɪ à mù nyiən, kv yɪ n mù nyiən. Kv tø ga nə yɪ n mù nyiən, kv yɪ à də nyiən. Yá ba mù lià təntə, ba nə yɪ n mù nyiən, nə bɪrɪ à dun tø. ¹¹ À mù kùù tèlé luv wa. Ba mù tø ga wulø luv wa. À mù wá bà n con. À nyɪna Yɪ, n ba man don ja. N pɪn nə n yɪrɪ tø. À twá n yɪrɪ təntə diàn tø nə, à cì n lià tø nə. Pa, sə ba ya nədv, ndø à mù də mú nə yɪ nədv nətv. ¹² Máná tø, à nə yɪn də ba, à yà cì ba tø nə, n nə pɪn nə, də n yɪrɪ tø diàn tø. Lià təntə, n nə pɪn nə, à cìgà ba nə, yá ba liù mama wà jén, də kv nə tà liù tø, v nə mɛ, sə v jén. Kv yí nətv, sə kv tø nə púpúní Yɪ sagɪ tø wa, nii ma sú. ¹³ Síún nə, à biàn n mù con. À swìn sùràn təntə luv wa, sə kv pa, n lià tø na à pupwən tø. Sə kv mù pupwən tø sú ba, cígá cígá. ¹⁴ À swìn n sugv tø, à bɪrɪ ba. Lià tø, ba

nə yɪ lʊv nə tɪ ba, dún ba, ba nə tà ba lià tə yɪrɪ, ndə à nə tà ba liù tə nətʊ. ¹⁵ Kʊ tà à lòrì mú, sə n lɪ n lià tə lʊv wa. À yɪ à lòrì mú, sə n cì ba nə, ba dàn ká tʊ *Sɪtana jɪn wa. ¹⁶ Ndə nətʊ tə, à nə tà lʊv nə tɪ nə. Mə nətʊ ba də tà lʊv nə tɪ ba. ¹⁷ Twá n cígá tə nə, n pa, sə ba ya n mù nə tɪ ba. N sɔgʊ tə nə yɪ kʊ mù cígá tə. ¹⁸ Ndə nətʊ tə, n nə tʊn nə lʊv wa, mə nətʊ tətə nə, à də tʊn ba lʊv wa. ¹⁹ À tà ba mù yɪrɪ, à yá à tiàn à pa mú, sə kʊ pa, ba də ya n mù lià, cígá cígá.

²⁰ Kʊ tà à lià tə cɪcɪ yɪrɪ nə, à lòrì mú. À lòrì mú ba tə mama yɪrɪ, ba nə wá twá ba kàrà tə nə, ba ma kə ba waa à nə. ²¹ À fɪra nə yɪ, sə ba mama ya nədʊ, ndə n mù à nyɪna Yɪ də à mù, nə wulə də duən nətʊ. À pià, sə ba mù də nə mù mama ya nədʊ, sə kʊ pa lià tə, ba nə yɪ lʊv nə tɪ ba, pa cígá də, kʊ yɪ n mù nə tʊn nə. ²² À mù də n mù nə yɪ nədʊ. À pɪn ba dun tə, n nə pɪn nə, sə kʊ pa ba də ya nədʊ. ²³ À wulə də ba, n də ga wulə də nə, sə kʊ pa ba wàní ba ya nədʊ, cígá cígá. Kʊ wá pa lià tə, ba nə yɪ lʊv nə tɪ ba, lwàrì də, n mù nə tʊn nə. Yá ba wá lwarɪ də, n mù sóní ba, ndə n nə sóní nə nətʊ.

²⁴ À nyɪna Yɪ, à pià cígá mama, sə à mù də lià tə, n nə pɪn nə tə, ya bwálí tə nə, à nə wá yà. Kʊ wá pa, ba na à dun tə. Dun tə, n nə pɪn nə, də lʊv tə wà fwa, n nə sóní nə, tə yɪrɪ. ²⁵ À nyɪna Yɪ tə, n nə yɪ cígá tíú. Lià tə, ba nə yɪ lʊv nə tɪ ba, ba mù yèrì mú. À mù ga yèé mú. Yá lià tə, n nə pɪn nə tə, də lwarɪ də, n mù nə tʊn nə. ²⁶ À pɪn ba lwarɪ n yɪrɪ tə. Yá à tə wá bwé, à pa

ba lwarı n yurı tē. À fıra nə yı, sə sonu tē, n nə swə nə, tē dān ya də ba, sə à də tətə wàní à ya də ba».

18

Zwezi janv tē yoo

(*Matıə 26.36-56; Marəkə 14.32-50; Likə 22.39-53*)

¹ Zwezi nə swın kv nətı tē, ı zwēe kwa nə, ı mù də ı karbıa tē zān, ba nan, ba va, ba galı nacwəŋə tē, ba nə boŋə <Sedəron>. Kv mù nacwəŋə təntə nii nə, tıān kárá don yà wulə lá. U mù də ı karbıa tē vəli, ba zv ka kwa.

² Máná mama, Zwezi də ı karbıa tē yáá vəli ba jəni kv bwálı təntə nə. Kv mù nə pın, Zwidasə dān ma yèé kv bwálı. U mù Zwidasə təntə nə wá ja Zwezi ı pa. ³ Zwidasə jın pamana púlı, də *Zwifə-ba Yı *dìè là tē nə cı ka nə tē, ı ja va kv bwálı təntə nə. Ba mù là təntə yà yı Zwifə-ba Yı *jɔŋwana yun tıān tē, də *Farızıan-ba yà nə tın ba. Pamana tē də là duən tē yà jə sısıran mən, də cànán, də kwatara zıla.

⁴ Zwezi də yà yèé yoo tē mama, kv nə wá yı wá. U dān ma va ı yı ba nii, ı bwe ba, ı wú: «Wàà nə á pià?» ⁵ Ba le wá, ba wú: «Zwezi, *Nazaretə tíú tē!» Zwezi ma swın ba con, ı wú: «À mù nə!» Yá Zwidasə tē, ı nə wá ja Zwezi ı pa tē, yà zıga də ba. ⁶ Máná tē wa, Zwezi nə swın ba con də, kv yı ı mù tē, ba twən ba kə ba kwa, ba ga tı tıa.

⁷ Zwezi kúv bwé ı bwe ba, ı wú: «Wàà nə á pià?» Ba də kúv le, ba wú: «Zwezi, Nazaretə tíú

tə!» ⁸ Zwezi kùò le ba, v wú: «À dí yáá, à swìn á con də, ku yi à mù nè. Də ku nè yi à mù nè, á pià, sə á yá bara-ba tə mù, sə ba vií». ⁹ Ku yin nətu, sə ku tə, v nə dí yáá v swìn, nii ma sú. U swìn, v wú: «Lìà tə, n mù à nyina Yui nè pin nè, à wà ba liù mama dugu».

¹⁰ Simon Piyerə yà jə laguri sùú. U dàń ma van v laguri sùú tə, v cùrì, v ma za Yui jonwana yun tián nəkwia tə tütùnù jizən zıun, v gwəŋə. Tütùnù təntə yiri nè yi Maləkisə. ¹¹ Zwezi ma swìn Piyerə con, v wú: «Pií n turı n laguri sùú tə ku lòò wa. N buŋa də, ku wà me, sə yacara tə, à nyina Yui nè pin nè yí nè, naaa?»

*Ba ja Zwezi, ba va Anə con
(Zwan 11.49-50)*

¹² Pamana púlì tə, də ba yuu tíú tə, də *Zwifə-ba Yui *diè lià tə nè cì ka nə tə, Zwifə-ba yun tián nə tun tə, dàń jin Zwezi ba vwa. ¹³ Ba dí yáá, ba ja wá, ba va Anə con. Anə yà yi Kayifə tunbεε. Kayifə yà ga nə yi Yui *jonwana yun tián nəkwia ku binı təntə nə. ¹⁴ Mə Kayifə təntə yà nə kwè Zwifə-ba yun tián tə, v wú: «Bεε nədva nə tıga nə dwíı tə yiri, ku kukwa ku pa aba, ku doni, ba nə wá cùgù nə dwíı tə mama».

*Piyerə swìn də, v yèrì Zwezi
(Matıə 26.69-70; Marəkə 14.66-68; Likə 22.54-57)*

¹⁵ Simon Piyerə də Zwezi karbiu don yà púó Zwezi kwa. *Zwifə-ba Yui *jonwana yun tián nəkwia tə yà yèó karbiu təntə. Ku mù nè pin, v pú Zwezi kwa, v zı Yui jonwana yun tián nəkwia

tə dəwoo wa. ¹⁶ Yá Piyerə mù yà zıga kàrá yáá dəwoo tə mimii nii nə. Karbiu tə don tə, Yı jɔŋwana yun tìán nəkwia tə nə yəò tə, nan ɔ swìn kan tə con, ɔ nə cì mimii tə nə. Karbiu tɛntə ga pa Piyerə zɔ dəwoo tə wa. ¹⁷ Tɔtɔnbua tə, ɔ nə cì mimii tə nə, dǎn ma swìn Piyerə con, ɔ wú: «N də yà tà bɛɛ wà tə karbia tə wa liù don, naaa?» Piyerə le, ɔ wú: «À mù tà ɔ karbiu!» ¹⁸ Waran yà wulə kɔ máǰá tɛntə wa. Kɔ mù nə pɪn, jɔŋwana yun tìán nəkwia tɔtɔnà tə, də Yı diè là tə nə cì ka nə tə yà kən mən, ba zıga tə yáá, ba ywèrì. Piyerə də yà zıga ba con, ɔ ywèrì mən tə.

(*Matie 26.57-68; Marəke 14.53-65; Likə 22.63-71*)

¹⁹ Yı jɔŋwana yun tìán nəkwia tə bwe Zwezi ɔ karbia tə, də ɔ kàrà tə yoo yuu wa. ²⁰ Zwezi ma le wá, ɔ wú: «À swìn à sùràn tə pwənə pwənə là tə mama yíá yuu. À yáá kàrì *Zwifə-ba *jéré diè tə wa, də Zwifə-ba Yı *diè tə wa, kɔ yɪ bwálá tə nə, Zwifə-ba mama nə yáá kun duən nə. Yá à wà yoo mama sègè, à swìn. ²¹ Bèèèè nə pɪn, n kúù pìí n bwe nə? N dǎn bwe là tə, ba nə cɔgɔ à sùràn tə, bèèèè yoo nə à swìn ba con. Ba mù nə yəò kɔ tə, à mù nə swìn». ²² Máǰá tə, Zwezi nə swìn sùràn tɛntə ɔ zwèè, də Yı diè liù tə nə cì ka nə tə don, ɔ yà nə zıga Zwezi səpuni nə, farı Zwezi pɪpara nə, ɔ ga swìn, ɔ wú: «Bèèèè nə pɪn, n ma le Yı jɔŋwana yun tìán nəkwia tə nɛtɔ?» ²³ Zwezi ma le wá, ɔ wú: «Də kɔ tə, à nə swìn, tə nə yɪ yolwan, sə n bɪrɪ nəba kɔ lwanɪ tə bwálí. Kɔ dǎn nə kúù ya cígá nə à swìn, bèèèè

nə pɪn, n mà nə?»

²⁴ Anə dān ma pa, ba ja wá, ba kèen də v jìàn ñoni tə mɛ, ba ja va jɔŋwana yun tián nəkwia Kayifə con.

*Piyerə kùd bwe v swìn də, v yèrì Zwezi
(Matìə 26.71-75; Marəkə 14.69-72; Likə 22.58-62)*

²⁵ Kù máŋá təntə wa, də Simon Piyerə mù zɪga mən yáá nə v ywèrì. Ba ma bwe wá, ba wú: «N mù tà bɛɛ wà tə karbiu tə don, naaa?» U ten kù, v ga swìn, v wú: «À mù tà v karbiu!» ²⁶ *Zwifə-ba Yü *jɔŋwana yun tián nəkwia tütònà tə tütònù don yin lá, v nə yɪ bɛɛ tə, Piyerə nə za v zɪn tə v gwəŋə, dwíí tíú. Tütònù təntə də kùd bwe Piyerə, v wú: «Kù tà n mù nə, à nɪ tián kárá tə wa də wá, naaa?» ²⁷ Piyerə tə kùd ten kù, də kù tà cígá. Kù máŋá təntə tətə wa nə, cəbɪv kwi.

*Ba ja Zwezi ba va Pilatə yáá con
(Matìə 27.1-2, 11-30; Marəkə 15.1-15; Likə 23.1-25; Zwan 12.32-33)*

²⁸ Kù mù təntə kwa nə, ba kùd ja Zwezi ba nan Kayifə con, ba va yáá tíú tə, pìú nəfarv tə nə lɪ v tún, bərə diè wa. Kù yin jɪju fuən fuən. *Zwifə-ba yun tián tə wà bərə diè tə wa zwɪ ba culu tə yɪrɪ. Ba cìgà ba tián nə də durən yoo, sə kù pa ba wàní ba dé *Pakə cànà tə. ²⁹ Kù mù nə pɪn, *Pilatə ma nan v yí ba kárá wa, v bwe ba, v wú: «Bèèèè nə bɛɛ wà tə cùgù, á nə pìà, sə á swìn á zɪɪ v nə?» ³⁰ Ba ma le wá, ba wú: «Də v yà nə tà yolwanfwanv, nə yà ba ja wá, nə bà nə pa mú». ³¹ Kù mù sɔgv təntə yuu wa, Pilatə swìn

ba con, v wú: «Á tətə jonə wá, á twá á culu tə nə, á bürì v bürà». Zwifə-ba yun tìán le wá, ba wú: «Nə ba cwəŋə jə, sə nə gv liù». ³² Zwezi yà dí yáá, v buri nətə tə, v nə mə, sə v ti*. Ku mù nə pɪn, ku dān ma ya nətə, sə Zwezi sùràn tə nii ma sú.

³³ Pilatə dān pií v zv bürà diè tə wa, v ga bon Zwezi v bwe, v wú: «N mù nə yi Zwifə-ba piú, naaa?» ³⁴ Zwezi le wá, v wú: «Kv tə, n nə swìn tə, yi n tətə nə bún kv, nə à yèé kv yi là nə swìn à yoo n con?» ³⁵ Pilatə ma le, v wú: «À mù tà Zwifə. N mù dwíí tìán də ba Yɪ jonwana yun tìán tə nə ken mú à jìàn wa. Bèèè nə n cùgù?» ³⁶ Zwezi le wá, v wú: «À mù pàrì tə tà tia ka tə yuu wa. À pàrì tə yà nə wulə tia ka tə yuu wa, à tütònà yà nə wá ta à yiri, sə ba dān ká ja nə, ba pa Zwifə-ba yun tìán nə. À pàrì tə dān nə tà tia ka tə yuu wa». ³⁷ Pilatə dān ma swìn v con, v wú: «Yá n dān yi piú, naaa?» Zwezi le wá, v wú: «Mə kv nə n swìn, à yi piú. Ba luri nə, à bà luv wa, sə à swìn cígá tə à buri. Yá liù tə mama, v nə yi cígá liù, v yáá cugv à sùràn tə». ³⁸ Pilatə ma bwe wá, v wú: «Bèèè nə ya cígá tə?»

U nə bwe kv nətə tə kwa nə, v kùú pií v nan Zwifə-ba con. U swìn ba con, v wú: «À mù wà yoo mama ni v yuu wa, kv nə mə, sə ba gv wá, kv yiri. ³⁹ Yá kv tə nə ya á yofwamɪvɪn, bini mama *Pakə cànà tə nə yí, à yáá lɪ bān diè liù nədə,

* **18:32** 18.32 *Romə-ba nə pià ba gv liù, ba yáá paa wá dagarv yuu wa. Zwifə-ba mù ba liù gv nətə. Ba mù yáá dɪl wá də kapana ba gv. Yá Romə là yà culi kv mù máŋá təntə wa.

à dɔgɔ. Á dàń pìà, sɛ à dɔgɔ Zwifə-ba pìú tɛ, naaa?» ⁴⁰ Ba kùù bubwi, ba wú: «Kɔ tà ɔ mù! Barabasɛ nɛ nɛ pìà, sɛ n dɔgɔ!» Barabasɛ tɛntɛ yà yɪ ɲwìàn, ɔ nɛ gwɪ lìà.

19

¹ Kɔ mù tɛntɛ kwa nɛ, Pilatɛ dàń pɪn nii, sɛ ba ja Zwezi ba mà dɛ fifɪran, ɔ yɪra lá. ² Pamana tɛ sɔva casɔran yupuu, ba pú Zwezi yuu nɛ, ba ga zu wá dɛ gasɔɔ nɛstɪan mwin. ³ Ba dàń yàá va ba yí ɔ yɪra, ba swìn, ba wú: «Nɛ jùnì mú, Zwifə-ba pìú!» Yá ba farɪ ɔ pɪpara nɛ.

⁴ Pilatɛ kùù pìi ɔ nan, ɔ swìn Zwifə-ba yun tìán tɛ con, ɔ wú: «Á cɔga, à wá lɪ wá, à ja à nan á con kàrá wa, sɛ kɔ pa á lwarɪ dɛ, à mù ba yoo mama na ɔ yuu wa, kɔ nɛ mɛ, sɛ ba gu wá kɔ yɪri». ⁵ Zwezi nan bùrà diè tɛ wa, dɛ casɔran yupuu tɛ ɔ yuu nɛ, dɛ gasɔɔ nɛstɪan mwin tɛ ɔ yɪra nɛ. Pilatɛ ma swìn ba con, ɔ wú: «Á nɛɲɛ, bɛɛ tɛ nɛ!»

⁶ Mánjá tɛ, Yɪ jonwana yun tìán tɛ, dɛ Yɪ *diè lìà tɛ nɛ cì ka nɛ tɛ, nɪ wá, ba bubwi, ba wú: «Pa, sɛ ba paa wá dagarɔ yuu wa! Pa, sɛ ba paa wá dagarɔ yuu wa!» Pilatɛ ma swìn ba con, ɔ wú: «Á tɛtɛ jonɲə wá, á paa dagarɔ yuu wa. À mù ba yoo mama na ɔ yuu wa, kɔ nɛ mɛ, sɛ ba gu wá kɔ yɪri». ⁷ Zwifə-ba yun tìán pìi ba le, ba wú: «Nɛ jɛ culu, yá nɛ culu tɛntɛ yɪri nɛ, ɔ mɛ, sɛ ɔ tɪ. Ʋ jɪn ɔ tìán, ɔ ma jì Yɪ-Biu».

⁸ Mánjá tɛ, Pilatɛ nɛ nì sùràn tɛntɛ, fɛn kùù kwen tɛ zu wá. ⁹ Ʋ pìi ɔ zu bùrà diè tɛ wa, ɔ ga swìn Zwezi con, ɔ wú: «N yɪ n nan yèn?» Yá

Zwezi wà wá le. Pilatə ma piì v swìn v con, v wú:
¹⁰ «À mù con nə, n ba pià swìn, naaa? N yèrì də,
 à diàn yí, sə à pa ba paa mú dagarv tə yuu wa?
 À diàn ma kúò yí, sə à pa ba dugv mú, naaa?»
¹¹ Zwezi le Pilatə, v wú: «N ba diàn mama jə à
 yuu wa, də kv nə tà diàn tə, Yı nə pın mú tə.
 Kv mù nə pın, liù tə, v nə jın nə, v pa mú, kv tíú
 cuna tə nə dwə tə mɛ».

¹² Zwezi sugv təntə yırı, Pilatə dān pià, sə v
 dugv wá. Zwifə-ba tə dān bubwi, ba wú: «N nə
 dugv bæε wà tə, də n kúò tà *Romə-ba piú nəfarv
 tə dabεε. Liù tə mama, v nə jın v tìàn ma jì piú,
 kv tíú tə yı v zıga piú nəfarv tə nə». ¹³ Pilatə nə
 nì ba sùràn təntə, v pın Zwezi nan kàrá wa. U
 tətə dān ga nan, v jəó v bwálí tə nə, v nə jəni, v
 ma bürì bürà tə. Ba yà ja kv bwálí təntə, ba boŋə
 <kapana bwálí>. *Ebərə-ba sugv də yà boŋə kv
 <Gabata>. ¹⁴ Dıın təntə nə nə, Zwifə-ba yàá wulə
 ba tanı *Pakə cànà tə, sə ba zàn tıa ba dé ka. Kv
 máńá tə yın ndə yıcaıv lugu fugə bələ nə. Pilatə
 dān swìn Zwifə-ba con, v wú: «Á nəŋə, á piú
 tə nə!» ¹⁵ Ba dān bubwi, ba wú: «Á gwıa wá!
 Á gwıa wá! Pa, sə ba paa wá dagarv yuu wa!»
 Pilatə ma swìn ba con, v wú: «À pa, sə ba paa á
 piú tə dagarv yuu wa, naaa?» Yı jonwana yun
 tìán tə ma le, ba wú: «Nə mù ba piú don jə, də kv
 nə tà Romə-ba piú nəfarv tə». ¹⁶ Pilatə dān ma
 dugv Zwezi, v pa ba, sə pamana paa wá dagarv
 yuu wa. Ba ma ja wá, ba ja kèèń.

*Ba paa Zwezi dagarv yuu wa
(Matìə 27.32-56; Marəkə 15.21-41; Likə 23.26-49)*

¹⁷ Zwezi tətə nə zɪn v dagarv tə, v ja nan tuv tə wa, v va v yí bwálí tə, ba nə boŋə <yuzvŋa bwálí>. *Ebərə-ba sugv də yà boŋə ku bwálí təntə <Goləguta>. ¹⁸ Mə ku bwálí təntə wa nə, pamana tə paa Zwezi dagarv tə yuu, yá ba ga paa lià bələ, də ba sùrí v nə daganan yuu. Ba paa liù tə don v vàn tə don nə, Zwezi tətə ga wulə ba tətəŋi wa.

¹⁹ *Pilətə pɪn, ba púpúní sùràn daborubiə wa, ba kə Zwezi dagarv tə yuu wa. Ba púpúní, ba wú: «*Nazarətə Zwezi, *Zwifə-ba pìú tə». ²⁰ Bwálí tə nə, ba nə paa Zwezi dagarv tə yuu, yà bwələ də tuv tə nii. Ku mù nə pɪn, Zwifə-ba dáá zənzən, ba nə kàrì púpúná təntə. Yá ku yà yí də Ebərə-ba, də Latɪn-ba, də *Gərekə-ba sugv nə, ba ma púpúní tə. ²¹ Zwifə-ba Yɪ *jɔŋwana yun tián tə ma swìn Pilətə con, ba wú: «N nə púpúní, də v ya Zwifə-ba pìú, ku wà mɛ, sə n yá ku nətɪ. Ku mɛ, sə n púpúní, də bɛɛ wà tə nə wú, v yí Zwifə-ba pìú». ²² Pilətə ma le ba, v wú: «Kv tə à nə púpúní, mə ku nə, à púpúní».

²³ Pamana tə nə paa Zwezi ba zwèe, ba tì v ganan tə, ba tún púlé banɪa. Ku kwa nə, ba tì púlí nədu nədu, ba pa pamanɪ mama nə. Ba tì v gandarv tə, ku nə tà ba gwəŋə ba nyen, ku yí ba zɪɪ ku yuu nə, ba sv ba bà ba yí ku tɪa con. ²⁴ Ba dàŋ swìn duən con, ba wú: «Nə dàn ká kàrí ku, nə pwára, sə nə lwarɪ liù tə, ku nə wá ya v nyiən». Ku nətɪ tə tun, sə ku pa sùràn tə, tə nə

púpóní Yü sagı tē wa tē, nii ma sù. Kú púpóní, kú wú:

«Ba tàrì à ganan, ba ga pwárí à gandarv tē yırı». Mē kú mù yoo tēntē nē, pamana tē tūn.

²⁵ Zwezi nuu tē, dē v nuu nyánú tē, dē Kēlopasē kan Mari, dē Mari Madēlenē yà zıga ba bwēlē dagarv tē yıra, ba nē paa Zwezi kú yuu wa. ²⁶ Zwezi nuu tē, dē v karbiu tē, v nē swē tē, yà zıga duēn sēpuni nē. Zwezi nē nı ba, v swın v nuu tē con, v wú: «À nuu, nēń, n biú nē!» ²⁷ Kú kwa nē, v kúò swın v karbiu tē con, v wú: «Nēń, n nuu nē!» Yá kú nē zıgı kú máńá tēntē wa, karbiu tē jon Zwezi nuu Mari, v kē v con.

²⁸ Yìèn tēntē kwa nē, Zwezi yèó dē, yoo mama tūn kú zwēē. U dāń swın, v wú: «Nanyvni jē nē». U swın kú nētv tē, sē sùràn tē, tē nē púpóní Yü sagı tē wa, nii ma sù. ²⁹ Sawuru yà zıga bwálı tēntē wa, kú nii nē sús dē diven nyvnu. Pamana tē dāń ma tı canfınsıv, ba lē diven nyvnu tēntē wa, ba kē mv nii nē, ba nē bońē <yızopē>, ba ja va, ba kē Zwezi nii nē. ³⁰ Zwezi nē nyva diven nyvnu tēntē, v swın, v wú: «Yoo mama tūn kú zwēē». Kú kwa nē, Zwezi ken v yuu tia, mē v tıan dē nē.

Pamanv zwē Zwezi sēpuni v póri

³¹ Kú yı dıun tē, *Zwifē-ba yà nē wulē ba tanı ba *sié dıun tē, kú yoo nē cā ba nē. Kú ya Zwifē-ba sié dıun nēfarv. Kú mù nē pın, Zwifē-ba yun tıán yà ba pià, sē tıga tē ya dagarán tē yuu wa. Ba dāń vėli, ba lòrì *Pilātē, sē v pa ba cwēńē, sē ba kén là tē nēē, ba nē wulē dagarán tē yuu

wa. Ba ga cú kv tìán tɪga tɔ. ³² Pamana tɔ dàń twi, ba kén lià tɔ, ba nə paa ba mù də Zwezi tɔ nəɛ. Ba kén tɛntɛn liù tɔ nəɛ, ba zàn ba kén v don tɔ də nəɛ. ³³ Ba nə yí Zwezi, ba ni də, v mù tɪga. Kv mù nə pɪn, ba kùw wà v mù nəɛ kén. ³⁴ Yá pamana tɔ wa liù don ja cwiin, v ma póri Zwezi sɛpuni, lala də jana də níá ga nan tɔ lwé tia. ³⁵ Bɛɛ tɔ, v nə púpúní yìèn tɔ tɔ ya v ni tɔ, v ma v birɪ tɔ aba, sɛ kv pa á də pa cígá v sugv tɔ nə. Yá kv tɔ, v nə púpúní tɔ, yɪ cígá. Yá v yèò də kv ya cígá nə, v swìn. ³⁶ Kv púpúní Yɪ sagɪ tɔ wa, kv wú:

«D yɪra kuu mama wà mɛ, sɛ kv kén».

Yìèn tɛntɔ tun, sɛ kv pa sùràn tɛntɔ nii sú. ³⁷ Kv tɔ púpúní Yɪ sagɪ tɔ wa, kv wú:

«Ba wá ywàń, ba na liù tɔ, ba nə póri tɔ».

Ba ken Zwezi ləbəri wa

(Matíə 27.57-61; Marəkə 15.42-47; Likə 23.50-56)

³⁸ Kv kwa nə, Zwuzɛfə tɔ, v nə yɪ Arimate tíú, zàn v va v na *Pilatə. U mù Zwuzɛfə tɔ yà yɪ Zwezi karbiu. U yà sègè v tìàn, v nə dəri *Zwifə-ba yun tìán tɔ fɛn yɪrɪ. U lòrì cwəŋə Pilatə con, sɛ v li Zwezi tɪgɪ tɔ. Pilatə dàń ma pa wá cwəŋə. Zwuzɛfə dàń vɛli v pa ba ti Zwezi tɪgɪ tɔ. ³⁹ Nikodəmə tɔ, v dɪn nə vɛli Zwezi con tɪtɪn tɔ nə, də ja tɪralɪ, kv nə yí ndə kilo fitwa nə, v ja bà. Tɪralɪ tɛntɔ yà yɪ mirə də alwəsə nə, ba guli duən wa, ba ma fwa kv. ⁴⁰ Ba mù bələ tɔ mɛ nə ti Zwezi tɪgɪ tɔ, ba pəpəni də gantwɛn, ba ga kə tɪralɪ v nə. Mə nɛtv nə Zwifə-ba yàá fwa, də ba nə pìà, ba gùrì tɪgɪ. ⁴¹ Tìán kára yà wulə bwálí

tə wa, ba nə paa Zwezi dagarv tə yuu. Ba yà kva ləbəri nədun kv mù tìán kárá tə wa, ba nə tə wà liù mama kv wa ken. ⁴² Ba yà wulə ba kəni Zwifə-ba *sié dɪn tə sírí. Ləbəri tə bwálí yà ga bwələ. Kv mù nə pɪn, Zwɔzefə də Nikodemə ma ti Zwezi, ba ja va, ba kə kv wa.

20

Zwezi bwin v nan tian wa

(Matie 28.1-8; Marəkə 16.1-8; Likə 24.1-12; Tɔtvnan 2.23-32; 1 Korəntə tìán 15.1-28)

¹ *Zwifə-ba *sié dɪn tə tɪkɔnɪ nə, jɪv fuən fuən, tia nə fwa gana gana máná wa, Mari Madələnə zàn, v va ləbəri tə nii nə. U nə yí lá nə, v nɪ də, kapan tə, kv yà nə sun ləbəri tə nii nə, súrí kv yá ləbəri tə nə. ² U dǎn pìi v dəri, v va v yí Simon Piyerə, də karbiu tə, Zwezi yà nə swə tə, v swìn ba con, v wú: «Ba li *Yuu-Tiu v ləbəri tə wa, yá nə ga yèrì bwálí tə, ba nə ken wá».

³ Piyerə də karbiu təntə dǎn zàn, ba va ləbəri tə nii nə. ⁴ Ba mə bələ tə yà yɪ ba dəri, yá karbiu tə don tə dəri lala, v doni Piyerə. U dí yáá, v yí ləbəri tə nii nə. ⁵ U nə kwá tia, sə v ywǎn ləbəri tə wa, v nɪ gantwen tə, tə tégé tia, yá v wà zwɪ. ⁶ Simon Piyerə púé v kwa, v yí lá, v lɛ, v zv ləbəri tə wa. U də kúò nɪ gantwen tə, tə tégé tia. ⁷ U nɪ gantwan tə də, ba yà nə baa Zwezi yuu nə, də tə mù pəpəni kv tégé vǎn nə. ⁸ Karbiu tə don tə, v nə dí yáá v yí ləbəri tə nii nə, də dǎn zva ləbəri tə wa. U də nɪ kv nətɔ, v ga sèe də, kv yɪ cígá. ⁹ Kv máná tə wa, ba yà tə wà lwarɪ də, Yɪ

sagı tē wa ku bırı dē, Zwezi mē, sē v pıı v bwin v nan tıan wa. ¹⁰ Ku kwa nē, karbıa tē pıı, ba va ba sán.

*Zwezi bırı v tıàn Mari Madəlenə nē
(Matıə 28.9-10; Marəkə 16.9-11)*

¹¹ Ku máná təntə wa, Mari mù yà zıga kàrá wa, ləbəri tē nii nē, v kwi. U nē zıga lá v kwi nətı tē, v kwá tıa, sē v ywán ləbəri tē wa. ¹² U dän nı *malıke bələ, tē nē zıa ganpwənə, tē jəə bwálı tē nē, Zwezi tıgı tē yà nē tégé lá. Ka don jəə yuu con, ka don tē dē jəə nē con. ¹³ Malıke tē dän ma bwe Mari, tē wú: «Kan, bēēē nē pın, n ma kwi?» Mari pıı v le ba, v wú: «Ba lı à *Yuu-Tıu tē, à ga yèrı bwálı tē nē, ba nē ken wá». ¹⁴ U nē swın ku nətı tē, v vəvəri, sē v ywán v nı Zwezi, dē v zàn v zıga yı nē. U yà ga wà lwarı dē, ku yı Zwezi. ¹⁵ Zwezi ma swın v con, v wú: «Kan, bēēē nē pın, n ma kwi? Wàà nē n pıà?» Mari yà buŋa dē, ku yı bēē tē, v nē cı tıán kàrá tē nē. Ku mù nē pın, v ma swın bēē tē con, v wú: «Yuu tíú, dē ku nē yı n mù nē tı Zwezi, sē n bırı nē bwálı tē, n nē ken wá, sē à va à tı wá». ¹⁶ Zwezi le wá, v wú: «Mari!» Dē v vəvəri, v ga swın Zwezi con, v wú: «Rabuni!» Ku dēn nē yı <karnına>. ¹⁷ Zwezi ma swın v con, v wú: «N kúò dän ká dwen à yıra, à tē wà à nyına Yı con vəli. Yá vəli n yı à nubıa tē, n ga swın ba con dē, à vəli à nyına con. Nyına təntə nē yı á dē nyına. U mù nē yı à Yı, v ga yı á dē Yı». ¹⁸ Mari Madəlenə dän vəli, v swın ku v bırı Zwezi karbıa tē nē. U swın ba con dē, v nı Yuu-Tıu. U ga tún tē tē mama, Zwezi nē swın v con, v bırı ba.

Zwezi biri v tìàn v karbia tē nē
(Matīē 28.16-20; Marəkē 16.14-18; Likē 24.36-49)

¹⁹ *Zwifə-ba *siè dūn tē tīkūnī dədəni nii nē, Zwezi karbia tē yà dəri Zwifə-ba yun tìàn tē fən. Ba dān yà kun duən nē diè don wa, ba ga tagu ka dē borbiu. Zwezi dūà v nan ba tətəŋi wa, diè tē wa, v ga swìn ba con, v wú: «Bīcan sié wá ya dē aba!» ²⁰ U nē swìn sùràn tētə kwa nē, v biri ba v jìàn tē, dē v səpuni tē. Karbia tē súé dē pupwən, ba nē pií, ba na *Yuu-Tiu tē yiri. ²¹ Zwezi kúè bwé, v swìn ba con, v wú: «Bīcan sié wá ya dē aba. Nətv tē, à nyina Yui nē tun nē, mē nətv nē, à dē tuŋa aba». ²² Sùràn tētə kwa nē, v fwī vuv v kē ba yuu wa, v ga swìn ba con, v wú: «Á jonə Yui-*Siŋu tē. ²³ Lià tē, á nē wá kwēn ba cūna, á li ba mù dē aba pwərə wa, Yui dē wá kwēn ba cūna, v li ba mù dē wá pwərə wa. Yá lià tē, á nē wà ba cūna kwēn, á li ba mù dē aba pwərə wa, Yui dē bá ba cūna kwēn, v li ba mù dē wá pwərə wa».

Zwezi biri v tìàn Toma nē
(1 Piyerē 1.8-9)

²⁴ Toma tē, ba nē boŋə <yiyoc>, v dē nē yin karbia fugə bələ tē wa, wà twá v yà lá, máŋá tē wa, Zwezi nē twi tē. ²⁵ Karbia tē duən tē dān ma swìn Toma con, ba wú: «Nē ni *Yuu-Tiu». U ma le ba, v wú: «Dē à nē wà cian tē buran tē ni v jìàn tē wa, à nē wà à jifua ken v səpuni tē wa, à mù bá pa cígá á sugu tē nē». ²⁶ Dian nana nii nē, Zwezi karbia tē kúè pií ba kun duən nē diè tētə wa. Yá Toma dē dān yin lá. Mimie tē

yà tagv də borbiu, Zwezi ga bà v zıga ba tətəŋi wa, v ga swìn, v wú: «Bıcan sié wá ya də aba!»
²⁷ Kú kwa nə, v swìn Toma con, v wú: «Kə n jıfva yəbə, sə n ga ywàń à jìàn tə. Làrì n juun, n kə à səpuni tə nə! N dān yá n tútòná tə nə, sə n sèe cígá tə!»
²⁸ Toma ma le wá, v wú: «N mù nə ya à Yuu-Tiu də à Yıı!»
²⁹ Zwezi ma swìn v con, v wú: «Kú yı n nə nı nə, tə nə pın, n ma kə n waa à nə. Pupwən lià nə yı ba tə, ba nə ken ba waa à nə, də ba wà nə nı».

Won tə yırı sagı kv tə nə púpúnı

³⁰ Zwezi tun Yıı dıàn mımınan duən tə nə dáá zənzən, v karbıa tə yıá yuu. Tə yoo wà púpúnı sagı kv tə wa.
³¹ Yá yìèn tətə yı tə púpúnı, sə á pa cígá də, Zwezi yı *Kərisə, v yı Yıı-Bıu də. Yá á dān nə keni á waa v nə wuuu, á wá twá də wá, á ma na mıı, kv nə ba zwèe Yıı con.

21

Zwezi bırı v tıàn v karbıa nə Tıberıyadə múnaa tə nii nə

(Matıə 28.16; Lıkə 5.1-11)

¹ Kú kwa nə, Zwezi kúv bırı v tıàn karbıa tə nə, də ba wulə Tıberıyadə múnaa tə nii nə. Nəŋə nətv tə, v nə bırı v tıàn ba.

² Simon Pıyerə yın lá, də Toma, ba nə boŋə <yıyɔɔ>, Natanayelə də yın lá, v tıv nə yı Káná Galıle nagwanaa tə wa, də Zebede bıa tə, də Zwezi karbıa bələ duən. Ba lià təntə mama yà nə wulə duən nə.
³ Simon Pıyerə ma swìn ba con, v wú: «À vəli, sə à ja fələ». Ba də ma swìn v con, ba wú: «Nə də wá twá n nə, nə va». Ba

dàń vèli ba zv níá yuu bori wa. Kú titún tǝntǝ nǝ, ba wà won mama jún. ⁴ Tia nǝ twi ka puri máńá wa, Zwezi nan v ziga mǝnaa tǝ nii nǝ. U karbia tǝ yà wà lwarǝ dǝ, kú yǝ v mù. ⁵ Zwezi ma bwe ba, v wú: «À bia-ba, á ba wodiu mama jǝ, naaa?» Ba pií ba le wá, ba wú: «Nǝ ba won mama jǝ!» ⁶ U dàń ma swǝn ba con, v wú: «Á dula fǝlǝ gǝgǝlù tǝ níá yuu bori tǝ jǝzǝn vǎn tǝ yuu, á wá ja fǝlǝ». Ba nǝ dulǝ fǝlǝ gǝgǝlù tǝ, ba kúv wǎrǝ kú ba pií ba vańa ba lǝ, fǝlǝ nǝ súǝ kú nii yǝrǝ. ⁷ Karbiu tǝ, Zwezi yà nǝ swǝ tǝ, dàń ma swǝn Piyerǝ con, v wú: «Kú yǝ *Yuu-Tiu!» Simon Piyerǝ yà yǝ v ziga swǝlǝ. U nǝ nǝ dǝ, kú yǝ Yuu-Tiu, v tǝ v gǎnǝ v zv, v ga vwa v voru v tǎńá nǝ. Kú kwa nǝ, v fan v tu níá tǝ wa. ⁸ Karbia tǝ duǝn tǝ ya ba níá tǝ nii ńúná zǝnzǝn. Bwǎlǝ tǝ, ba yà nǝ wulǝ, dǝ níá tǝ nii yà yǝ ndǝ metǝrǝ bíí nǝ. Ba dàń twi dǝ níá yuu bori tǝ. Ba nǝ pií ba bǎn, fǝlǝ gǝgǝlù tǝ súǝ dǝ fǝlǝ, ba dàń ga vańa kú.

⁹ Ba nan níá tǝ wa. Máńá tǝ wa, ba nǝ nan, ba nǝ cala tǝ nǝ jǝ mǝn, fǝli dǝ dipen ga tǝgǝ tǝ yuu. ¹⁰ Zwezi swǝn ba con, v wú: «Á lia fǝlǝ duǝn, á nǝ jún síún, á ja bà». ¹¹ Simon Piyerǝ zva níá yuu bori tǝ wa, v van fǝlǝ gǝgǝlù tǝ, v ja nan bǝbǝru tǝ nii nǝ. Kú yà súǝ dǝ fǝlǝ kǝkǝrǝn. Tǝ mama yún bíí dǝ finu dǝ batwa. Yá dǝ tǝ nǝ dáá nǝtv tǝ mama, fǝlǝ gǝgǝlù tǝ wà karǝ. ¹² Zwezi swǝn ba con, v wú: «Á bǎn, á dǝ». Fǝn zva karbia tǝ mama, sǝ ba bwe wá, ba na liù tǝ, v nǝ yǝ. Ba yà lwarǝ dǝ, kú ya Yuu-Tiu nǝ. ¹³ Zwezi twǝn v yǝ lá, v tǝ dipen tǝ, dǝ fǝli tǝ, v ma tǎrǝ ba.

Zwezi pù v kə Piyerə v tutvɔŋi wa

(Likə 24.34; 1 Piyerə 5.1-4; Zwan 20.30-31)

¹⁴ Mə nɛɛ batwa nə, Zwezi nə bɪɾɪ v tɪàn v karbɪa tə nə, v nə pɪí v bwin v nan tɪan tə wa, kwa nə.

¹⁵ Ba nə dí ba zwɛɛ kwa nə, Zwezi swìn Simon Piyerə con, v wú: «Zwɔnasə biú Simon, n swə nə, n doni ba duən tə, ba nə swə nə, naaa?» U ma le wá, v wú: «Cígá, *Yuu-Tiu, n yèé də, à swə mú». Zwezi mù swìn v con, v wú: «Ywàñ à pabii tə yoo». ¹⁶ U kúò pɪí v swìn v con, nɛɛ bələ nii nə, v wú: «Zwɔnasə biú Simon, n swə nə, naaa?» U də ma kúò le Zwezi, v wú: «Cígá, Yuu-Tiu, n yèé də, à swə mú». Zwezi ma kúò swìn v con, v wú: «Ywàñ à pee tə nə». ¹⁷ Zwezi tə kúò pɪí v swìn v con, nɛɛ batwa nii nə, v wú: «Zwɔnasə biú Simon, n swə nə, naaa?» Piyerə pùé cùgù də, Zwezi nə bwe wá, nɛɛ batwa tə nii nə, də v nə swə wá. U dàñ ma le Zwezi, v wú: «Yuu-Tiu, n yèé yoo mama, n yèé də, à swə mú». Zwezi ma swìn, v wú: «Ywàñ à pee tə nə. ¹⁸ Cígá mama, à mù nə swìn kv n con: Mánjá tə, n yà nə yɪ balandɔrv, n tətə yàá nə vve n tànjá voru. Yá n yà ga vɛli bwálí tə, n nə swə. Yá n nə twi, n bà n kwɪn, n wá zìn n vànà, liù don ga vwa n tànjá voru v pa mú. Yá v wá ja mú, v ja va bwálí tə, n nə bá pìà».

¹⁹ Zwezi sùràn təntə yà yɪ v swìn, sə v ma bɪɾɪ tɪan tə yiri, Piyerə nə wá tɪ, sə Yɪ ma na dun. Kv kwa nə, Zwezi swìn v con, v wú: «Tɔwá à nə!»

²⁰ Piyerə dàñ vɛvəri, v ywàñ v kwa, v na karbiu tə, Zwezi nə swə tə, də v nan ba kwa con, v biàn. Mə v mù karbiu təntə nə yà guni v

kə Zwezi con, máŋá tə wa, ba yà nə wulə ba dé wodiú tə. U yà ga bwe wá, ʋ wú: «Yuu-Tiu, wàà nə yɪ liù tə, ʋ nə wá ja mú, ʋ pa n duŋa tə nə?»
²¹ Piyerə nə nɪ wá, ʋ swìn Zwezi con, ʋ wú: «Sə ʋ tə mù, Yuu-Tiu, bèèèe nə wá yí ʋ mù?»
²² Zwezi ma le wá, ʋ wú: «À nə swə, sə ʋ mù ya lá wuuu, ku ja vəli máŋá tə, à nə wá pìí à bà, ku jə n bɪan nə, naaa? ²³ N mù twá à nə!» Ku mù sɔgv təntə, Zwezi nə swìn tə tàá tia mama, là tə, ba nə yɪ nubɪa *Kərisə yɪɪ, tətəŋi wa, ba swìn də, karbiu təntə mù bá tɪ. Zwezi ga wà Piyerə con swìn də, ʋ mù bá tɪ. Ku yɪ ʋ swìn ʋ con, ʋ wú: «Də à nə swə, sə ʋ mù ya lá, wuuu, ku jə vəli máŋá tə, à nə wá pìí à bà, ku jə n bɪan nə, naaa?»
²⁴ Mə ʋ mù karbiu təntə nə swìn yìèn təntə tə nə tun, ʋ ga púpúní tə. Ku mù nə pɪn, nə ma yèé də ku tə, ʋ nə púpúní, tə yɪ cígá.
²⁵ Zwezi tə tun yìèn duən, tə nə dáá zənzən. Də ba yà nə púpúní tə nədu nədu, à buŋa də, saga tə, ba nə wá púpúní, yà wàrì lɔv tə tətə wa míámíán.

Yu soywánó sagı
Nuni, Southern: Yu soywánó sagı New Testament
Le Nouveau Testament en Nun

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nuni, Southern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

d18530a7-7259-5f23-92b6-70e3abe5f3fa